

Flacăra

● DE PROFESIE, REVOLUȚIONAR ● cronică orei zero

● cine s-a răzbunat pe Racea Petru?
 ● ÎN DELTA DUNĂRII SERIALUL DE SÎMBĂTĂ SEARA S-A ÎNCHEIAT CU O URMĂRIRE ÎN NOAPTE

T MICROCASE DE CONZI. Există la opt mari magazine alimentare din Iași. Într-o apartine I.C.S.-Mărfurii acentare. Beneficiari: salariații eprinderilor productive ale școlui.

100 COLETE ȘI 400 000 RISORI sunt prelucrate la oare 24 de ore în tranzitul tal al Bucureștiului.

1P DE 75 DE ANI AMBIT, ÎN FIECARE TOAMNĂ, 2-3 POMI — declară cooperatorul nonagenar Constantin J din Cevuru, județul Gorj. x2 fac 150; 75 x3 fac 225. cum, cifra este apreciabilă.

CONSILIUL DE CONTROL JUCITOARESC de la Comitatul de prelucrare a lemnului înricu Vilcea, făcând o ex- tă analiză a cauzelor care crează pierderi și implicit ca- affectează prețul de cost al duselor, și-a justificat exem- și lăudabil existența. În ceea ce nu privește am socotit că mai de aceea faptul trebuie să public.

ăranul David Ranta, construc- tor de avioane (pagina 25)

OGRAM INTENS DE ÎN- ORARE A SERICICULTU- în județul Iași. Pentru început înființat la C.A.P.-Bivolarî o mieră de duzi pe 50 de hectare. Treptat, se vor înființa fer- sericicole în 20 de crapeuri. alte cuvinte la Iași se creează condiții de muncă și pentru romii de mătase pentru a pro- te firește mătase.

JILMEA NUFĂRULUI. Ară mărgă pînă acolo cu solici- inea față de clienți, încît să să ne ia de acasă ruful și ni le aducă înapoi spălate. o spunem în gîmă, lucrul sta fiind posibil, din moment însă procedează Fabrica mixtă omologul Nufărului bucu- tean. Omolog, deocamdată, e fel de a spune.

FIICUL JURIDIC PENTRU ATURI. La Sibiu, în cadrul unei de cultură a tineretului ctioneză o dată pe săptă-

mînă, un oficiu juridic specializat. Aici vin mai cu seamă tineri muncitori, care cer consultații în probleme de încadrare, de familie. Din surse sigure aflăm că le și primesc și încă și pe gratis.

Unde se alină puține dureri și se macină mult timp! (pagina 4)

PERDELE MAI MULTE, Gos- podine, vă rugăm să aveți încre- dere! Directorul Fabricii de tri- cotaje și de perdele din Pașcani declară că peste puțin timp geamurile noastre vor avea alte perdele, atunci cînd această nouă întreprindere va funcționa la pa- rametrii proiectați. Pentru în- ceput, ea produce zilnic peste 15 000 metri patrați de perdele.

NAVETISM. La școala din Vlădeni (județul Iași), din 1 030 elevi, 102 erau amenințați cu corigența la sfîrșitul trimestrului I, iar 43 cu repetenția. Cauza este criza de timp a corpului didactic, a cărui activitate se desfășoară vesnic pe fugă, între 2 trenuri. Din 9 profesori, 8 sunt navetiști, doar directorul locuind în sat.

HOTEL ÎN DELTĂ. La jumătatea distanței Tulcea-Sulina, în comuna Crișan, va fi dat în func- tione pînă la 1 mai a.c. un hotel turistic cu 148 de locuri. Știrea am aflat-o pe 1 aprilie, dar o luăm totuși în serios.

AMBALAJE ÎN PLUS. În zilele cînd pe strada Lipscani din București își fac apariția lucrătorii de la salubritate, în fața magazinelor apar măldăre de hîrtii și ambalaje nou-nouete. Tova- rășii vînzători, ambalajele se mai folosesc și la împachetat!

FILME POLITICE FĂCUTE DE FEMEI. Paralel cu arhiconcursul festival de la Cannes, la Paris se desfășoară un fel de subfestival sau manifestație al filmului politic făcut de femei. Țara noastră participă cu filmul «În- toarcerea lui Magellan» al regizoarei Cristiana Nicolae.

PODOBU FACE BINE MER- SI, EXCEPTÎND FAPTUL CĂ NU ARE CASĂ. Cuno- cutul prieten al revistei «Fla-

căra», cetățeanul Podosu din comună Siriu, județul Buzău, ne-a telefonat zilele trecute și ne-a anunțat, pe banii săi, că totul este în regulă, mai puțin faptul că nici acum nu are casă. Împreună cu soția sa și împreună cu ai săi patru copii el continuă să spere într-o dreptate care există în această țară, dar, pe plan jude- tean, este puțin nesocotită. În rest, totul bine.

CENTRUL DE ȘTIINȚE SO- CIALE TIMIȘOARA ÎN AC- TUALITATE. Tineri de la Cen- trul de științe sociale din Timișoara, sub îndrumarea directă a tovarășului Ion Iliescu, secretar cu probleme de propagandă al Comitetului județean Timiș al P.C.R., semnează starea forței de muncă din agricultura județului. Ei au pornit la drum nu pentru a afă ceea ce se cunoaște, ci pentru a cunoaște ceea ce deo- camdată nu se știe.

DE FIECARE DATĂ CAR- TEA TREBUIE SĂ SE ÎMBI- NE TOT CU EA. Zilele tre- cute am auzit din nou melodia «Cincinalul în patru ani jumătate», semnată de H. Mâlineanu, versurile fiind proprietatea lui H. Negrin. Am și reținut o frază: Cartea se îmbină cu strungul și combine.

Credem că vom face cincinalul plini de cinste și de eroism, dar mai credem că-l putem face și fără agramatismele cel puțin supă- rătoare.

TRAGEDIA «OVIDIUS» de Grigore Sălceanu (Constanța) a fost tradusă în limba italiană de profesorul universitar Mariano Baffi din Roma. Piesa va fi publicată și reprezentată la Sulmona cu prilejul congresului mondial «O- VIDIANUM» care va avea loc anul viitor.

PRIMELE UNITĂȚI AGRI- COLE ETALON, dotate cu mașini și utilaje de mare randament și organizate pe baza ultimelor rezultate ale cercetării științifice, au fost înființate la Amzacea, Belciugatele, Măgurele, Valea Călugărească, Mihai Viteazul, Peștera, Bercsău.

ÎN SISTEMUL BRATES mai sunt multe de făcut.

FERIT-Ă DE PAZNIC! Ion Purcăreață era paznic communal în comuna Vîziru-Băile, dar pa- sărime nimeni de prin comunită nu voia să fure din avutul obișnuit. Neliniștit probabil că va fi întrebăt unde sunt hoții, pentru a-și justifica postul, Purcăreață s-a apucat singur de mici furtu- șuri nocturne. Acum nu mai este paznic communal.

AUTOSERVIRE DIN FABRI-

CĂ. Nicolae Costache, instalator, avea de instalat ceva la În- treprinderea de tricotaje-Brașov. Pînă să termine însă cu instalările s-a gîndit la ceva cadouri vestimentare pentru soție, soa- cră și cele trei surori ale sale, ba s-a gîndit să se cinstescă și pe sine. Așa că s-a servit singur, direct din fabrică, și s-a servit cu generozitate: 8 rochii, 21 pulovere și cîteva cămăsi.

Sabin Bălașa la rubrica «Români celebri» (pagina 13)

CÎMPIILE PRIMORDIALE. Prozatorul Alexandru Deal este cunoscut în orașul natal și sub titulatura de Sandu. Astă nu împiedică să lucreze la un nou roman pe care — s-a angajat în fața noastră — îl va predă Editurii «Cartea Românească» cel mai tîrziu în 10 aprilie. Din modestie, autorul nu ne-a spus dacă romanul este bun sau nu, însă avem atâtă răbdare încât să-i așteptăm apariția și să-l citim.

SOMNUL MECANICILOR DE LOCOMOTIVE ARE LOC ÎN GĂRI. Că nu se poate locomotivă fără mecanic și clar. Că ei, mecanicii, cîştigă foarte bine, se știe și se discută. Nu se discută însă suficient de mult despre somnul lor, acela dintre două curse. Somn dirijat, ordonat, ce se petrece în apropierea gării, în cămine extrem de confortabile de laelte, dar așezate a- dică exact acolo unde zgomotul e mare și deci exact acolo unde ei nu se pot odihni.

CĂRBUNELE DĂ VIAȚĂ VIETII. La Anina, unde cărbunele dă viață vietii, unde oamenii se nasc deja mineri, unde cuvîntul sacrificiu este unul fundamental, tatăl și fiul nu au voie să lucreze în aceeași galerie. De ce? În cazul unui accident de muncă, nici tatăl și nici fiul — uniți prin dragoste și muncă — nu-și pot sări în ajutor, nu au acea înimă să intervină unul în ajutorul celuilalt și deci ar trebui să moară amîndoi privindu-se.

Grație măsurii de care am amintit, ei lucrează în locuri diferențe și se expun mai puțin morții. Căci la Anina, cuvîntul de ordine este viață, și viață înseamnă, în primul rînd, să trăiești.

PENTRU TINE, PENTRU SPORT. **PRONOSPORT.**

Cam de mult timp această zicală ne cutreieră timpanele. În primul rînd, Pronosportul nu există pentru sport, ci lucrurile stau tocmai invers. Cu alte cuvinte, sportul sprijină Pronosportul. Că instituția în cauză are merite în dezvoltarea sportului este împede, dar zicala aceasta n-o onorează deloc.

LUPTA PENTRU PREVENI- REA INCENDIILOR CON- TINUĂ. Împotriva incendiilor, adică acele fenomene care se soldează cu victime omenești și pagube materiale, se luptă din răsputeri. Grupurile județene de pompieri, formațiile voluntare din localități muncesc eroic pentru combaterea acestui păgubitor lucru. Chiar și pe cutiile de chibrituri sătem avertizați, în color, de primejdia ce ne păște: «Nu mă uita aprins» este, de pildă, eticheta unei noi cutii de chibrituri. Rămîne deci să nu lăsăm aprins nimic.

DIN FRIZERIE ÎN FRIZE- RIE. S-a mai auzit de oameni care trec din restaurant în restaurant, din cinematograf în cinematograf. Dar de cineva care să intre dintr-o frizerie în alta nu s-a mai auzit. Cel puțin pînă la Petru Diaconicu, care și-a început tunsoarea într-o frizerie din comuna Salcea, unde însă s-a întrerupt curentul, întimplările frecventă în ultima vreme în această localitate. Mașinile electrice ale frizerilor de aici s-au oprit, aşa că omul nostru abia cînd a ajuns în Suceava și-a aranjat în sfîrșit podoaba capilară.

SĂ NE GÎNDIM LA ORA- SUL MEDIAŞ. Cunoscuta brîndă fermentată «Cedar» se fabrică de astăzi înainte și la Mediaș. Deci, pe lîngă industriile sale locale renumite, Mediașul își adaugă un nou produs, neindus- trial, dar ajutînd industriei.

Dan Chebac continuă succesul cu Vinare de vînt în cenuaclul «Flacăra» (pagina 16)

de profesie, revoluționar

Nu știu care e meseria dumitale, stimă cititor, dar știu că nu-i posibil să nu te fi întâlnit vreodată cu un activist de partid. Și mai știu că întâlnirea n-a putut fi una oarecare, ci una implicată de o problemă strigătoare. Toți ne întâlnim cu acei pentru care politica aplicată, politica să-i spunem concretă, le este profesie. Dar prea puțini dintre noi și-au găsit și timpul să mediteze puțin cu privire la munca și viața acestor oameni. Și faptul e, fără îndoială, nedreptăță de ce am socotit necesar să închinăm o pagină acestor activiști care duc, zi și noapte, o munca pur și simplu eroică pentru înfăptuirea cuvintului Partidului, în cel mai exact și bun înțeles al său.

La Hunedoara am avut dialoguri cu cinci din cei șase instrutori teritoriali (unul fiind în concediu) ai Comitetului municipal de partid. Le-am pus fel de fel de întrebări despre specificul muncii și despre viața dumnealor, dar cum esența o reprezintă răspunsurile, am tăiat toate întrebările și vă propun să citiți direct cinci confesiuni eliberate de orice comentariu, de orice cuvînt în plus.

Tin totuși să adaug, așa ca un fel de moto, cîteva cuvinte ale tovarășului Gheorghe Ordean, secretar cu probleme organizatorice, firește tot la Comitetul municipal Hunedoara, despre instrutorii teritoriali:

«Omul care-i instructor de partid trebuie să fie convins că-i necesară munca lui; și dispus să se califice și să se răscalfice permanent în meseria astă în care nu lucrezi cu materie moartă, ci cu oameni; și gata oricând să plece pe zile, săptămîni și chiar luni și ani departe de familie; și aş mai adăuga să ai băi talent pentru această meserie cu totul specială».

Ion Bulișcă: «Din '46 încoace am prins toate acțiunile conduse de partid».

Am venit în Hunedoara la chemarea Partidului în august '46, pentru reconstrucția uzinelor de fier, cum se numea pe atunci. Eram copil. M-am calificat la turnătoria de oțel: o școală de 3 luni, apoi iar producție. În ianuarie '47 am fost primit în partid. Din septembrie '52 sunt activist de partid, deci de 28 de ani cu alte cuvinte din '46 încoace am prins toate acțiunile conduse de partid. Cind încă eram utețist seara puneam soarele pe ziduri, dar dimineață nu mai era; pentru că pe la Ghelar mai erau legionari. În '46-'48 mincam supă cu chimen și mămăligă și munceam și seara și de sărbători la descărcătul vagoanelor și la furnale. O altă perioadă grea a fost cooperativizarea; nu veneam de pe teren cu săptămînilor și dormeam pe mese, nemincat. Dar s-a reușit să trecem de greutăți. Eu am avut numai 4 clase; în '65 am terminat Liceul «Decebal» din Deva. Din '61 sunt instructor teritorial. Au fost mulți care au stat cîte un an, doi, dar au fost schimbăți. Eu am rămas. Mi-a plăcut să îndrîm și să ajut. La început a fost greu să vorbesc în public, n-aveam decît patru clase. Prima dată cind am vorbit în public subiectul a fost păstrarea documentelor de partid și materialul îl știam pe din afară cum vorbesc profesorii. Am Ordinul Muncii, clasa a 3-a, și foarte multe medalii cu aniversări. Prezența activistului să ștîpi că face mult. La C.A.P.-Peștișul Mare, acum cîteva zile, la o acțiune pentru curățatul păsunii organizată cu elevi au venit și președintele și ingerul șef și medicul veterinar; chiar dacă-i duminică — să fim sinceri — vin de rușine cind aud că instructorul e prezent. Nu vorbesc dur, ci din convingere și găsesc înțelegere. Sunt oameni cărora le-am rezolvat probleme personale, mi-au și mulțumit, dar nu le mai rețin numele. De la C.A.P., aseară am venit la 10, dar nevesta mă înțelege. În decembrie '61 ne-am căsătorit și în primăvara lui '62 s-a îmbolnăvit. 11 ani ne-am chinuit. Mai aveam și eu hipertensiune. Dar ne-am înțeles. Îi spun în seara astă am ședință, tu să mănănci, să nu-ți faci griji! La mine-i lună și băc în casă. Și cămașă la fel. M-ajută și dînsa, pentru că știe că trebuie să ies între oameni. De-a fi la toți așa!

Ileana Segato: «Mă caută și-mi zice: ...Nu vă cunosc, dar mi-a spus o femeie că ne înțelegeți».

Am venit din Petroșani pentru trei luni, ca să înlocuiesc provizoriu pe cineva și iată că sunt de 24 de ani în Hunedoara, deci din '50. Am fost președintă a comitetului municipal al femeilor, iar din '73 sunt instructoare. Eu răspund de organizații de partid din cartiere. Majoritatea activităților mele zilnice se desfășoară în mijlocul oamenilor: pensionari și casnici. Toate problemele orașului — fie că-s acelea ale spațiilor verzi, fie că-s acele ale terenurilor de joacă pentru copii, fie că-s acele ale femeilor cu copii mulți și cărora le-au plecat soții de-acasă, fie orice alte probleme — nu se pot rezolva decit cu oameni. Și oamenii vin cu încredere la mine, pentru că am pretenția că-s cunoscută și că pe cît pot le dau ajutor. Vin femei și-mi spun: «Am venit la dumneavoastră, nu vă cunosc, dar mi-a spus o femeie că ne înțelegeți». Iar eu mă pun pe mine în situația femeii pe față căreia se

cunoaște că-i necăjita și fac tot ce pot. E drept că și femeile asta ne-au înțeles și ne-au răspuns la chemările privind gospodărirea cartierelor. Și uite așa, împreună, și de la un an la altul, reușim să obținem niște rezultate, să ajutăm niște oameni. Munca de activist mi-a plăcut, am fost voluntară. Eu am plecat de jos și munca de activist nu-i usoară pentru că nu-i simplă munca cu omul. Fiecare are felul lui de a fi, de a gîndi și de a vorbi, iar tu, activist, trebuie să te faci înțeles. Pe de altă parte, munca de activist nu-i normată, plecăm dimineață și ne întoarcem cind terminăm. În sfîrșit, în munca de activist nu poți să vezi satisfacții de la o zi la alta, ci mai tîrziu, după o perioadă mai lungă, pentru că satisfacțiiile muncii noastre nu se cîntăresc nici prin depășirea de plan, nici prin tone de fontă. Și totuși mi-a plăcut munca asta. Pentru satisfacțiiile pe care îi le aduce cu vremea dar și pentru că mă facut să uit foarte multe necazuri personale. Am o fiică pe care am crescut-o mai mult singură. Acum, de 5 ani încoace, e profesoară. Nu m-am lăsat dezarmată. Mi-am luat soarta în mîini.

Romulus Moga: «Activistului, la sfîrșitul unei zile de muncă, nu-i poți număra piulițele».

Eram foarte tinăr și răspundeam — ca activist de partid — de niște comune tocmai în perioada cooperativizării. La Peștișul Mic, la sfat, era o cameră a oaspeților. Și într-o noapte mă trezesc cu un om beat care-mi cerea să-i dă cererea de intrare în cooperativă înapoi. Mi-era frică, îl tot lămuream că a dat-o de bunăvoie și că n-ar rost să se răzgîndească după un pahar de vin. A doua zi s-a trezit, mi-a spus că altii îl-au contră-lămurit la crîșmă, și nu mi-a mai cerut cererea, dar eu spuma am tras-o. Au fost perioade grele, acum e altceva. Nu veneam cu săptămînile acasă, dar m-am legat de munca cu oamenii. Activistului, la sfîrșitul unei zile de muncă, nu-i poți număra piulițele, munca lui cere timp. Azi vorbit o dată, de două ori, de șapte ori cu oamenii și abia după alia vezii că ei muncesc mai bine, deci — indirect — că ai realizat și tu ceva. Acum am mulțumirea susținătoareă explicabilă că am sprijinit mult și multe organizații de bază, că oamenii simt nevoia să mă caute și să discute cu mine despre problemele lor, că sunt cunoscut și, cred eu, stimat. Dar astă a însemnat muncă de dimineață pînă seara pe teren, a însemnat efort ca să văd și de cei doi copii ai meu, efort ca să fac 7 clase generale, școală de ofițeri de rezervă, școală industrială de patru ani, o școală tehnică de maîstri, o școală de partid de un an, liceul și acum Academia «Ștefan Gheorghiu» unde-s student în anul 3. Eu sunt maîstru laminorist și dacă erau materialist, aș fi putut cîștiaga bănește mai bine în combinat; dar mi-a spus că nevoie de mine aici, în munca de partid.

David Strikberger: «Am făcut o socoteală cu soia mea și în zece ani am văzut două opere și cinci filme».

Sint membru de partid din '45 și activist de 25 de ani. La 17 ani n-aveam drept de vot dar am fost președintele unei comisii de votare într-o comună. Am avut munci în diverse locuri. Au fost cazuri cind am refuzat munci de conducere numai că să lucrez jos nemijlocit cu oamenii. E o pasiune ca în orice meserie. Fiecare om e cu ideile lui preconcepute; iar tu, activist, trebuie să găsești un limbaj și să cazi la învoială cu el. Am o răbdare deosebită să explic omului cind n-are dreptate și am criticat directorii de întreprindere de la care oamenii plecau nemulțumiți pentru că ei, directorii, n-aveau răbdare să le explice de ce au luat o anume măsură. Dacă am explica mai mult deciziile, am avea mai puține nemulțumiți din partea oamenilor. Am fost întrebat: ce metodă folosesc că oamenii mă înțeleg? Am răspuns: pentru fiecare om trebuie o altă metodă. În astă constă priceperea noastră. Generalitatea în munca noastră nu mai au loc și problemele sunt extraordinar de multe și de diversificate. Pe de altă parte nu avem timp suficient pentru instruirea personală. Am făcut o socoteală cu soția și în zece ani am văzut două opere — «Silvia» de Kalman și «Tara surisului» de Lehár — patru filme în oraș și al cincilea, «Puterea și adevărul», pe care l-am văzut organizat. Soția vede că vecinii vin la 3-4, se spală și se duc cu nevestele prin oraș, pe la magazine, și-mi spune: eu nici n-am cu cine să mă consult cind vreau să cumpăr ceva. Am un copil de șase ani; mai vin seara cu o ciocolată, cu o jucarie, dar astă-i prea puțin. Mi-a zis: «Măi, tăticule, d-asta te iubesc așa de mult pentru că ne vedem așa de rar!»

Nici în concediu nu-ți priește să stai; ești mereu solicitat. Oamenii te găsesc la telefon ori jucindu-te cu copilul pe afară și-ți spun oful lor. Și nu-ți stă la îndemînă să refuz pe nimeni. În general, sănătatea să fie, restul n-avem ce să ne plângem. Că doar singuri ne-am hotărît să luptăm pentru cauza astă. Iar partidul ne-a răsplătit, eu am fost de atîtea ori decorat că nici nu mai am unde pune distincțiile.

Nelu IONESCU
(Continuare în pagina 9)

clipe în care numele tau se ridică la înălțimea numelui țării pentru a rămîne acolo o viață

Mai întîi a răsunat o comandă: «La drapel pentru onor înainte prezentați-ARM!» Si armele, în mișcare, au strălucit brusc în soarele acelei dimineți răcoroase de sfîrșit de martie, mîna stîngă a bătut sus către cutia mecanismelor și ulcul pistoalelor mitralieră care au coborât, apoi, cu repeziciune, aliniate perfect, în poziția regulamentară pentru onor. De o parte mătasea drapelului foșnind încet în jurul lăncii încline, de altă parte mătasea privirilor aceluia zid viu de soldați adunați în careu pe platoul imens, iar la mijloc spațiul deschis al unei secunde a acestei istorii tot atât de aproape de fiecare dintre noi, cît fiecare este aproape de inima lui.

Într-o unitate din București, solemnitatea depunerii jurămîntului militar de către ostași ai nouului contingent a avut loc în prezența tovarășului general de armată Ion Ioniță, ministrul apărării naționale, din al cărui cuvînt și con vorbiri cu militarii în termen au reieșit deplina responsabilitate cu care aceștia își satisfac stagiu militar, dorința lor de a absolvii cu rezultate foarte bune și bune această înaltă școală a educației politice și ostășești, prin îmbogățirea cunoștințelor și formarea deprinderilor de buni luptători, fie în sălile de studiu, fie pe terenurile de instrucție, în tabere sau în poligoane.

Ei, cei mai tineri ostași ai țării, trăiau clipe de neuitat, depunând jurămîntul față de patrie, față de popor, față de Președintele Republicii, Comandantul suprem al forțelor armate, și tuturor le bătea înima în piept mai tare ca de obicei și toți erau gravi și concentrați ca la un eveniment de seamă.

*

Soldatul Ștefan, în viață civilă lăcătuș mecanic, este de părere că armata «e o școală a vieții». Soldatul Stoica, tot lăcătuș mecanic, își exprimă plăcută impresie că «o unitate militară este, într-adevăr, o unitate». Soldatul Cujea, din cadrul unei subunități de infanterie, spune că «avem ce învăță aici». Soldatul Badea, timplar la Combinatul de prelucrare a lemnului

din Arad, știe că «trebuie să datoria față de patrie». Iar eu trimiț amintesc, în timp ce scriu aceste cuvintele comandantului unităș sapte soldați din noul ciclu de au sub 8 clase elementare. Si c fel se explică mai bine și cele nea locotenentul-major Balaci nume că perioada de la încorporearea depunerii jurămîntului, dincația ei de acomodare, s-a scurtat de acum cincisprezece sau de ani tocmai pentru că astăzi grația al celor incorporați este ridicată. Lucru care vine perfect cu necesitatea minuirii unei luptă moderne și cu necesitatea clară conștiința rosturilor prelitare.

Soldatul Godeanu, soldatul datul Ursu, soldatul Dinu, soldatul Spiru — iată cîteva nume care înțină o dată în viață pînă în mină strînsă, cît mai puțin — bărbătește, dar cu o mare pentru că numai o dată în viață înțină odată — oricât de mult te-ai stăpini tot tremură, tot tremură puțin atât de firesc, este atât de lipsită de firesc să fie așa...

Soldatul Godeanu, soldatul datul Ursu, soldatul Dinu — și peste puncte nesfîșiate de timp nume, tot din același regiment tenentul Cehan Nicolae, soldatul stăntin, soldatul Pana Ion, căzuți luptele de la Deleni, și alții, în memoria căroruși au ridicat mormântul la Oradea, Debrețin, Zvolen și alte părți.

Numele a mii de soldați s-au înălțat de 30 martie, pînă la înălțarea lui țării, pentru a rămîne acolo. Si pentru a veghea la strălucirile Nume.

Acești frumoși logodnici ai

Dumitru

un legămînt pentru o viață

Era o dimineață cu un cer limpede, cu un vîzduh luminos prin care pluteau fără grabă păsări și mugurii se desfăceau pe ramurile pomilor, iar pe cîmpurile din zare vîntul culca cu blindele firele de iarbă. Întreaga atmosferă cerea să se întâmple un lucru deosebit, înalt, care să-ți înfăioare inima și să te bucuri ca de ceva neînchipuit de frumos și de pur.

Soldații, arătoși în uniformele curate, erau adunați în careu, cu mîinile înclinate pe arme, și mamele lor dacă-i ar fi văzut, ar fi plîns nerecunoscîndu-și copiii în bărbății aceia în toată legea.

*

Să ai 20 de ani și să mergi în fața drapelului unității și cu mîna pe drapel să juri că vei apăra, dacă va fi nevoie, aceste pămînturi pe care de veacuri poporul nostru le apără și le îngrijește pentru ca nu

mele de român să nu se piardă. Cum să nu îți clocotească mai multe în vine, cum să nu ai glasul de emoție?

— La ce te gîndeai, soldat Chiriac, atunci cind erai în fața drapelului?

— La cei de acasă. Aș fi vrut să fi ei.

Să ai 20 de ani, să fi fost în viață zilele strungar, iar în urmă cu o lăuntră imbrăcat haina militară și acum cu mîna drapelului unității și să nu mai fiști legămînt pe care l-ai face vreodată, prin care ființă mai aparține, ci o dăruiuști cu ce poate că și cu o dulce înșioră astfel încît fără murmur să te supi și va cere ea, chiar dacă îți va jertfești așa cum și-au jertfit românii pe atîtea cîmpuri de luptă nu simți că nu mai ești băiatul

în solemn: ministrul apărării na-
țională Republicii Socialiste România,
general de armată Ion Ioniță,
revistă subunități care urmează
înă jurământul militar.

isător pe care îl mustrau uneori
, ci un om în toată firea?

Soldat Dorobanțu Petrică, ce ai sim-
țind jurământul militar?

U știu cum să vă spun, dar parcă
am devenit un adevarat bărbat.

20 de ani, să nu fi iubit poate nici-
să nu fi făcut poate niciodată un le-
vreunei fete, iar acum să îți legi
e cea a țării, pecetluind o iubire în
ii că nu vei fi niciodată înselat sau

Cum să nu te cuprindă o bucurie
argini?

Soldat Nuțescu Ștefan, știi ce în-
jurământul pe care l-ai făcut?

un legământ pe care dacă îl calci te
șprețui milioane de oameni, iar nu-
ă va fi hulit în vecii vecilor.

Rumosi erau ei, cei mai tineri ostași
, băieți care nu mai rostiseră poate
tă pînă acum cuvîntul acesta atîț
, «jur», și care în ziua aceea înaltă și
legământul pentru o viață, sub
benină a cerului:

Eu, soldat Dragomir Florea, jur...
dat Ladislau Maghi, jur... Eu, soldat

Maricel, jur... Eu, soldat Ghiv-
heorghe, jur...

George ARION

Zența tovarășului general-colonel George, prim adjuncț al ministrului naționale și chef al Marelui Stat ostași din cel mai tînăr contingent jurământul de credință față de patrie,
și partid.

policlinica de triaj, verigă birocratică, umilitoare, costisitoare și inutilă

În București, pe strada 11 Iunie, la colțul la care 12 o ia la stânga spre Parcul Libertății, se află Polyclinica de triaj a Direcției sanitare a municipiului, clădire care adăpostește o polyclinică ce nu triază vagoane, cum ai fi gata să crezi, ci triază oameni, adică țărani veniți din diferitele județe ale țării, mai puțin Ilfov, să-și caute de sănătate în spitalele Capitalei.

Se vine aici numai cu trimitere de la locul de baștină, și primul lucru pe care îl află bolnavul este că soneria nu se găsește chiar la intrare, ci pe strada Justiției, informație la fel de prețioasă pentru noi — și, desigur, și pentru ceilalți — ca și afișul peste care dai cu ochii de cum ai deschis ușa. Scrie acolo, ca să înțeleagă toată lumea și să nu mai existe nici un dubiu, că — voi cita — atunci cînd sună prelung soneria, cazaunul de apă caldă de la subsol este supraîncălzit și trebuie stins focul de urgență și decuplat întrerupătorul. Două zile cînă ne-am învîrtit noi pe culoarele polyclinicii mediat de seamă nu numai la durerile oamenilor, ci și la necazurile lor de altă natură, soneria n-a sunat, ceea ce înseamnă, desigur, că recipientul de apă caldă de la subsol nu s-a încălzit prea tare, spre mulțumirea noastră, a tuturor.

În același răstimp am consemnat impresii, declarații și fapte care demonstrează — vom proba imediat — că în incinta Polyclinicii de triaj nu toată lumea este mulțumită, deși ar însemna să fim bintuiți de o cumplită rea credință dacă am scrie că oamenii de acolo, salariații, struniți de mină energetică a directoarei, doctor Rodica Lupu, nu se străduiesc să le facă vizitatorilor viață cît mai lungă și sedereci mai scurtă.

Din păcate, cum se mai întimplă uneori, de la intenție și pînă la realitate mai rămîne

un pas mare de făcut. Unul singur, dacă nu doi.

IOANA PIRIȚU A DORMIT LA O NAȘĂ, LÎNGĂ PODUL ȘERBAN VODĂ

Ioana Piritu e din Crovă, o comună la vreo zece kilometri de Titu, în Dimbovița, și a venit la București cu o durere de inimă mai veche, care a mai adus-o pe strada 11 Iunie de vreo 4-5 ori în iarna asta. La polyclinică a sosit cam la șase dimineață, însoțită de fiul său, care nu prea are chef de vorbă și care își ascunde identitatea sub o haină de piele bine lustruită. A venit cu rata, dar va trebui să doarmă peste noapte la București, căci pînă la această oră de prinz la care stăm de vorbă — e aproape două, după ceasul nostru — n-a rezolvat prea multe, doctorul de la cardiolologie recomandindu-i să fie văzută și de un coleg de la glande, iar serviciul de endocrinologie nefuncționând decît după ora 14. Așa că pierzînd Ioana Piritu orice sansă de a se mai întărce la Crovă în aceeași zi, hotărî dînsa să meargă să se culce la o nașă, lîngă podul Șerban Vodă, vizavi de nu știi ce minister, dar pînă să facă treaba asta, acceptă să stea de vorbă cu noi, spre evidentă nemulțumire a fiului, care nu se arăta prea bucuros în față sănsei de a apărea la revistă.

La polyclinica astăzi, zicea lelea Ioana, doctorii sunt cunoștori și stau bine cu omenia. Numai cu timpul e mai prost, că vîi din zori și pleci uneori seara. Astăcind ai noroc, adică atunci cînd totul merge bine cu consultul și cînd și hîrtiile corespund. Altfel, te întorci și a doua zi și adesea stai prin holuri pînă te uită Dumnezeu.

— Sî de ce pierzi atîta vreme, lele Ioană?

— Păi, zice că nu sunt locuri la spital și că e musai să mă dea la Fundeni, de parcă n-ar

mai fi și alte spitale la București. Eu cred că dacă tot venim la București cu trimitere, atunci să ne-o dea de-acasă direct pentru spitalul care trebuie, nu să mai pierdem vremea aici. Ce, dacă suntem țărani, timpul nostru nu contează?!

CU RĂBDARE, DAR FĂRĂ TUTUN

Am minți dacă am susțină că la Polyclinica de triaj nu e ordine. E curat, e spălat, personalul de la informații vorbește civilizat și la obiect, țărani nu sunt luați peste picior, aşa cum se mai întimplă pe ici, pe colo, cozile la bonuri nu sunt chiar kilometrice, dar — dintr-o cauză sau alta — oamenii își petrec în incinta acestei instituții mult mai multe ore decît ar fi necesar. Si le petrec sau și le irosesc, luați-o cum vreți. La optzeci de ani, pe care nu-i arată, Grigore Nedelcu a venit tocmai de la Bărbulești, din Urziceni, la 7,30 dimineață și a intrat pe ușa polyclinicii cu o iritație a pielei și cu un baston în mînă. S-a învîrtit preț de o jumătate de oră pînă a aflat că la Dermatologie serviciul începe abia după-amiază, dar omul nostru nu s-a speriat prea tare. Era obîșnuit, mai venise de nu știi cîte ori în strada 11 Iunie și apoi, de ce să nu judecăm și așa, ce poate să-l mai sperie pe moș Grigore la cei optzeci de ani, cînd dînsul a trecut prin foarte multe în viață, chiar și prin două războaie?! Făcute la manuantantă.

Pe holuri lumea se mai plimbă, unii mai dorm, alții se mai descalță, unii mai citesc. Totul pare permis, ca în sala de așteptare a unei gări. Totul, mai puțin fumatul, cu care gospodarii polyclinicii sunt foarte stricți, trimițîndu-i pe eventualii pătimăși cu tutunul pe bâncile din curte, unde în orele de prinz se și măincă uneori brînză cu pîine, tăiate cu briceagul.

Dacă în privința fumatului nu există rabat, în privința respectării ordinii rea în cabine se mai fac și excepții, multe vizind — ca din întimplare — pe n-au avut timp să prindă repartizarea lor, dar au avut timp să se cunoască că lărie cu unii dintre salariații polyclinicii, marți 2 aprilie, la ora 8,40 ușa laboarului de analize s-a deschis în fața cîto de persoane și asistentă Elena Gavrilă cu multă înțelegere omenească:

— Mai este cineva fără bon?

— Dar de ce nu ne luati pe noi, ce nuri? — a îndrăznit o voce.

— Pentru că așa vrem noi — a venit punșul.

Pusă față în față cu acest ciudat doctor Rodica Lupu s-a închis la chip spus că este păcat că asemenea eler asemenea incidente stîrbesc prestigiul răniților săi.

Într-adevăr, tovarășe directoare, este Dar ce putem face noi mai mult?!

AICI E DE AȘTEPTAT, NU GLI

Alexandru Rimboacă din Radomir cunoștință mai veche. L-am lăsat la nică luni după-amiază și l-am găsit în marți dimineață. Ne-a spus că e însoțită, dar băiatul — am înțeles mai nu era chiar un fiu, ci mai degrabă o cîtă, cu siguranță un om al muncii care nevoit să se învoiască (să credem doar de la serviciu pentru a da o mină de țăraniului de lîngă Roșiori, venit la București cu sacul, ca la pomul lăudat, acuzând mari și vecchi după o operație de her-

Povestea se înfiripa, din nou, în jur de internare și, mai ales, al eventual liber în spital. Lipsea ceva, poate poate un act, Alexandru Rimboacă domirești nu prea știa exact despre vorba și, gîndeam, nici nu prea avea știe, de vreme ce se prăvălise, în peste un scaun, așteptînd să se rezabiletul de internare și chiar cu dure ce în ce mai neomenești.

ale ce crezi, cind îți dă internarea? Ată noi ca și cum tocmai am fi coborât la farfurie zburătoare, și-a trecut mina râ și a articulat: Știe?! Aici e de aşteptat, nu glumă! E de spirit și, dacă vreți, o stare de lăsate în numai două vorbe.

OAMENII SINT DE VINĂ, CI SISTEMUL

stat prea mult în cabinetul direcție este în același timp și cabinetul iatologie. Cîteva minute numai, încarcă bunele impresii despre doctorița upu s-au confirmat, întărindu-ne conștiința că avem de-a face cu o femeie vredmeserie și energetică, aflată la cîrma tituții care depune eforturi să comunice publicul în condiții cît mai urbane. O mai lăudăm aici pe doctorița Lupu, cîrem că — în ciuda strădanei sale — nu merg întotdeauna bine și oamenii îtotdeauna mulțumiți. Tânără aceștia, fi părții sau frații noștri, vin la București caute de dureri la ceea ce cred ei ei mai buni specialiști ai tării, dar sunt în păcate, unui regim inutil de tergide pierdere inutilă a vremii, exact cît de pierdere ar avea nevoie pentru a rămînti tării. Într-un fel, în cel mai fel cu putință, explicațiile directoarei acceptate — nu toate serviciile luponcomitent, de exemplu la O.R.L. sau ilogie nu avem decit un singur medic,

deci o singură tură; «la spitalele care țin de minister și nu de sfat nu avem locuri, tăranii trebuie programati încă o dată la serviciile de internări ale spitalelor respective» — pînă la capăt, dar nu despre a critica seriozitatea personalului Polyclinicului de triaj este vorba în aceste rînduri, ci chiar despre RATIUNEAEI de a exista, despre necesitatea unui intermediar pe calea dintre unitatea sanitată care trimite bolnavul și cea care urmează să-l receptioneze.

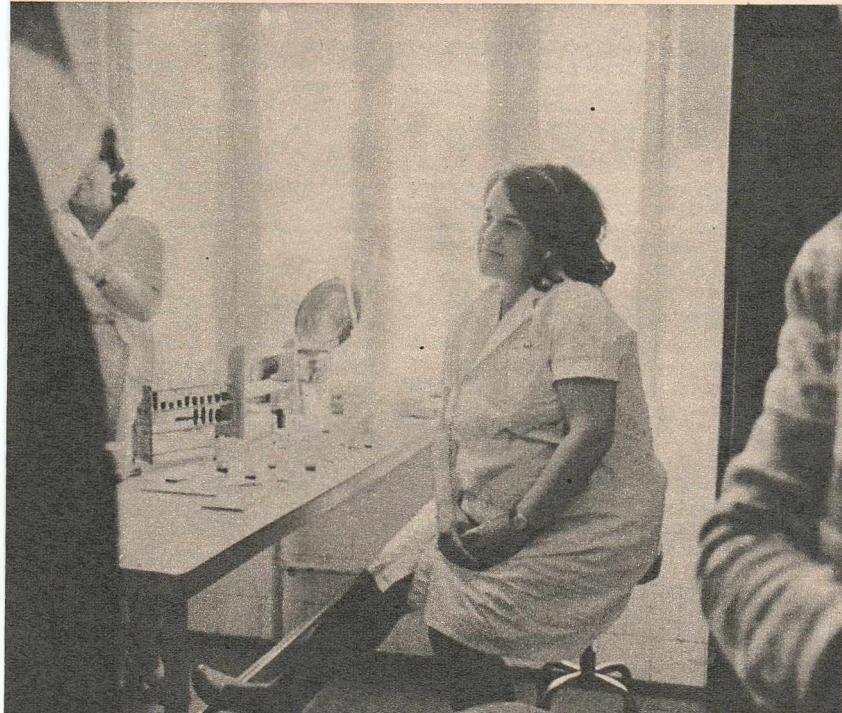
Este aceasta o cale încă destul de lungă și de complicată, cu un jalon suplimentar care nu o dată îngreiază operația, răpind din responsabilitatea celui care trimite și oferind scuzele de rigoare celui care primește. Tânără care dormitează în holuri de polyclinic pînză ore prețioase și chiar zile, tăranii care au băut drumul Bucureștiului din cîte ce colț de țară, de la Oradea, Suceava sau Arad, pentru a se leuci în modernele spitale ale Capitalei și pe care nimeni nu-i bagă în seamă — iată o imagine îngrijorătoare, în totală discordantă cu omenia și atenția pe care statul nostru socialist le acordă omului, problemelor sale, timpului său.

În ultimă instanță, faptul că în hol este curat și fumatul este interzis ajută unui bolnav încartiruit cu zilele în imobilul de pe strada 11 Iunie ca și o injecție făcută unui mort. Polyclinica de triaj este o verigă burocratică, costisoare și inutilă, la care trebuie de îndată — după opinia noastră — să se renunțe, scutindu-se astfel statul de o cheltuială în plus și cetățeanul de o tristă complicație.

Ovidiu IOANITOIAIA

nu de pe peronul unei gări, înaintea venirii trenului, ci chiar din holul de la polyclinic. Și astăzi o oră nici prea-prea, nici foarte-foarte.

avră este veselă și chiar autoritară, ceea ce, să recunoaștem, nu-i de încă de colo-

Fotografii de Elena GHERA

bună, pușor....

să nu producem noi acest medicament

Sînt inginer metalurgist, am 31 de ani și lucrez la Centrala Industrială Siderurgică-București.

Din 1963 sufăr de litiază renală bilaterală. În primăvara aceluia an, după o criză de o lună de zile, am eliminat un calcul de la rinichii stîng; în 1964 criza s-a repetat. De data aceasta, eliminarea calculului din rinichii stîng a durat circa cinci luni de zile.

Din 1971 — septembrie — îmi apar din nou simptomele litiazice și încep a elimina foarte mulți calculi. Dureri mari, permanente, greutăți deosebite în viață și muncă, din această cauză. Alerg la medic — sănătatea sub observația medicilor de la spitalul Panduri — și urmez diverse tratamente medicale cu Cystenol, Rowatinek, Urogal. În plus păstrează un regim alimentar deosebit. Toate acestea se dovedesc inutile. În răstimpul septembrie 1971 — iulie 1973 am ajuns astfel să «prind» un număr de circa 150 calculi, de dimensiuni variind între mărimea bobulu de grâu și mărimea bobulu de porumb.

În luna noiembrie 1971 mi s-a blocat rinichii stîng din cauza unui calcul. Pentru a evita operația, am fost internat la Institutul de balneologie-București, unde am urmat un tratament de cură cu apă minerală și medicamente, asociat cu tratamente fizice (diverse băi, împachetări cu parafină). La ieșirea din spital eram în aceeași situație ca la internare. De eliminat, am eliminat acești calculi doar grație autobuzelor I.T.B., care au reușit să mă zdruncine corespunzător. Situația în care mă aflam m-a adus în pragul dezechilibrului.

Înțimplător, am aflat de la un cetățean că există la INCREST niște cercetări în domeniul litiazelor renale și că, urmând tratamentul prescris de medicii de acolo, a reușit să se simtă mai bine, afirmind că prin radiografie s-a evidențiat eliminarea depunerilor de calculi (conglomerate cristaline).

M-am prezentat în luna iulie 1973 la INCREST

și am început tratamentul cu medicamentul prescris de doctor Tina Covaliu. Evident, mi-sau făcut analize — de altfel cele mai complete analize ce mi-au fost făcute vreodată. Am întinut aici medici care n-au mai dat din umeri și care efectiv mi-au redat încrederea în viață.

Rezultatul tratamentului?

De la începutul lui (iulie 1973) și pînă în prezent (aprilie) mi-au dispărut complet durerile de la rinichi. În perioada sus-menționată am eliminat 11 calculi (și de la stîngul și de la dreptul) existenți în rinichi în momentul începerii tratamentului. Eliminarea a fost mult ușurată, deoarece calculii erau mult mai mici și mai puțin duri decit cei eliminati anterior. La radiografiile efectuate n-au mai apărut opaciști în rinichi.

Îată niște argumente care m-au făcut să mă cutremur la gîndul că — așa cum s-a scris în revista «Flacără» de sămbătă 30.3.1974 — s-ar putea să nu producem noi acest medicament.

Din cîte mi-am dat seama, la noi în țară sunt foarte mulți bolnavi de litiază renală. Personal, am discutat cu numeroși suferinți și le-am recomandat cu căldură tratamentul prescris de doctoriță Covaliu.

Ca membru de partid, ca om, ca cetățean, ca unul care am suferit atât de mult din pricina acestei maladii, sunt convins că adevărul va ieși la iveală și se va împiedica din față o gravă greșeală în curs de comitere.

Este oare necesară reeditarea unui nou caz Boici? Personal, invit pe toți cei care au beneficiat de tratamentul inimoșilor cercetători de la INCREST să se adreseze că și mine revistei «Flacără». În față unor argumente indubitable vor dispărea o dată pentru totdeauna necredința, ignoranța sau reaua-voință a celor care împiedică progresul cercetărilor farmaceutice.

Inginer Mihail LEONESCU
Centrala industrială siderurgică-București

UNICATE

la noi, la oradea...

Oradea și împrejurimile sănătate sunt așezate pe mari zăcăminte de apă termală. «Băile Felix», cunoscuți din vechime, au astăzi o faimă europeană, mai cu seama pentru bolnavii din țările nordice care vin aici în număr mare. Vin în circi, pe cărucioare și pleacă teferi, pe propriile pioioare, nu prin minunătă cerească preconizată în Lourdes-ul Franței, ci prin acțiunea apei, dar și a unei școli românești de balneologie cu specialiști de primă mărime. Astăzi, cind se pornește sistematic la exploatare optimă a tuturor bogățiilor naționale, edilii orădeni și-au dat seama de adevărul tezaur al apei termale: ea este folosită în sere de legume și flori. Va fi folosită la încălzirea blocurilor și în industrie.

Dar în ideea unicatelor acestei rubrici vorbim despre apa termală ca despre elementul ce creează aici un microclimat. Zona este ocrotită de dealurile dispuse în formă de potcoavă, așa că apa termală poate favoriza aici un fel de microclimat tropical îngăduind ca la «Băile 1 Mai», lîngă «Felix», să dea în floare un soi de lotus (*Nymphaea lotus thermalis*) cum se mai află numai pe Nil și Amazona. Floarea plutește pe un rîu în străvechiu cu apă fierbinte — într-o rezervație naturală, dar din păcate și năpădită de un fel de ferigă parazitară ce crește și se întinde cu repeziciune. Lotusul este, ce-i drept, declarat monument al naturii și se încearcă ocrotirea lui doar foarte puțin. Rațele și vîtele din satul vecin se hrănesc nestingherite din monumentul naturii, îngîmzate că în hrana lor intră flori sublimi cum se găsesc numai pe Nil și Amazona.

Microclimatul de la Oradea îngăduie și magnoliilor să se simtă ca la ele acasă. E tocmai sezonul înfloririi acestor copaci exotici, cîțiva dintre ei, în față Palatului baroc. Este al doilea palat baroc din Europa, în ceea ce privește lungimea. Are atîțea ferestre cîte zile sănătate intr-un an, 365, și adăpostește în el un muzeu bogat, printre cele mai importante din țară. A fost construit în secolul al 18-lea și a fost restaurat mai anii trecuți, restaurarea lui îngînhind o imensă sumă de bani și necesitând o seamă de specialiști de tot felul. Si iată că în incinta lui, Oradea și-a sărbătorit un secol de activitate muzeistică. Printre expoziții rare: cîțeva vase grecești descoperite în Italia (de o valoare deosebită), o frumoasă colecție de pictură românească clasică și contemporană etc. Ca pitoresc, semnalăm o imensă colecție de ouă aduse de pe toate meridianele lumii, de la ouăle minuscule pînă la cele «gigantice», precum și o barcă imensă, dintr-un trunchi, a cărei vîrstă nu a fost încă determinată. Barca aceasta rămîne o enigmă: oare cînd au existat pe teritoriul Bihorului ape atîțate de mari încit să se fi călătorit, pe ele, cu o asemenea barcă?

Sectia etnografică a muzeului, în expoziție multicolore de costume naționale, ștergare, cușături, sculpturi în lemn, cojoace etc., pună la dispoziția nenumăraților turiști, români și străini, arta oamenilor din Bihor, tipar de ținătă și al sufletelor lor iubitoare de frumos.

Dar poate celebra curiozitate a Oradiei este așa-zisa Biserică cu lună. De fapt, catedrala din plin centrul orașului, durată în secolul al 18-lea de către oamenii cu dare de mină români, aromâni, sîrbi și greci, adică cei de credință ortodoxă. Oradea era mare centru comercial în care se stabiliseră, în colonii, oameni de afaceri de tot felul. Pe lîngă cei numiți mai sus, mai sosiseră aici coloniști germani, italieni și francezi.

De ce se numește catedrala Biserică cu lună? Pentru că în 1793 meșterul ceasornicar Georg Rueppert dimpreună cu fratele său au instalat pe turn orologiu și luna. Luna este un glob, vopsit jumătate auriu, jumătate negru și care prin rotație arată cu exactitate poziția lunii pe cer. De pildă, cînd luna e plină, pe turn se arată, completă, emisferă aurită a globalului, iar cînd e lună nouă (Crai nou) se vede numai o felie subțire, o semilună din partea aurie, restul fiind partea neagră a globalului.

În jurul acestui aparat s-au făcut fel și fel de presupuneri: că ar fi fost construit de meșteri străini, aidoma astrologilor și alchimiștilor, că el funcționează pe baza magnetelor din Lună, că fluxul și refluxul mărlăi. Tocmai de aceea nimici n-ar mai fi îndrăznit să umble la aparat ca nu cumva să-l strice pe vecie. Sau că aparatul ar fi fost construit de un meșter nebun dar genial (cîțu nebuni nu sunt geniali...) care ar fi căutat să rezolve, prin el, un *perpetuum mobile*. Sînt și interpretări mistică, firește. Adevărul e că frații Rueppert au construit aparatul cu logica practică a două capete nemetești, legind mecanismul globalului lunar cu cel al ceasului. În funcție de rotația minutarelor de pe cadranul ceasului se rotesc și globalul lunar, dar în așa fel încit el să execute o mișcare de rotație în 28 de zile, deci atîță durează o fază lună. Nimic straniu, nimic mistic în toată această jucărie genială care este însă unică în lume. Desigur, ea nu are nimic de-a face cu microclimatul zonei, nici cu magnoliile exotice, dar privește de-acolo de sus, cu un ochi pe jumătate negru, pe jumătate auriu, cum trece timpul peste centrul luxos al cetății, peste superbele clădiri ale bibliotecii, ale primăriei, ale palatului baroc din spatele primăriei, acesta din păcate la un pas de ruină susținut cu propteli de lemn, cu toate că e o capodoperă a stilului atîț de rar întîlnit pe pămîntul românesc.

A.I. ANDRITOIU

«chițimia» de ion băiesu

Una dintre cele mai vechi ambiții ale umoriștilor a rămas aceea de a fi luată în serios. Cel mai ilustru în acest sens în literatura dramatică românească rămine Caragiale care, după strălucite comedii, reușește să scrie și *Năpasta*, dramă la fel de zugruiotare ca și celebră sa nuvelă: *O fâlcie de Paști*. Pe scurt, nu există o incompatibilitate între fiorul tragic și horbota comică a frazelor. Autorii mai moderni impletează în piesele lor, cu frecvență, hazul cu cinismul cel mai pur și efectele, poate fi spus, sint considerabile.

Ion Băiesu, autor gustat de comedii, cu succes la public, inotind în una amără a teatrului cehovian, dă, cu acest *Chițimia*, un examen foarte greu pentru el. La origine, piesa mi se pare o comedie tragică, cu evidente tendințe ionesciene, cu o simbolistică oarecum arbitrară, dar nu nepotrivită, ci singura posibilă, cu o replică supraveheat-absurdă și cu o lovitură de teatru finală care, deși previzibilă, șochează. Pe scurt, després ce este vorba: *Chițimia* este un *Oblomov* autohton, dosădit, perfect mediocru, lipsit de inițiativă, trăind într-o ataraxie continuă, sub obloduirea unei femei care-l întreține. Suportul moral al legăturii dintre cei doi este acela al unei reușite viitoare în materie de invenție care nu mai vine, a unui fel de perpetuum mobile, ducând la exasperarea eroinei îmbătrâinute, deși, surpriză, cum vom vedea în finalul piesei, ea a cunoscut limitele intelectuale și morale ale comparsului său. Nepuțința lui *Chițimia* este totală. El trebuie să fie împins mereu de cineva din spate, de fapt este un individ refuzat de inteligență, pentru că, oricare!, cum vom afla din propria-i mărturie, a îi moștenit identitatea, ideile și logodnicia celui mai bun prieten al său. O întâmplare absurdă face ca pe front adevăratul *Chițimia* să moară în groapa de obuz, în care se adăpostează pînă atunci impostorul din scenă. Odată cu dispariția fizică a celui care va reapărea în piesă sub formă unui egregor, falsul *Chițimia* moșteneste și inițiativale ingineriale ale amicului. Mințea lui nu atinge însă sublimitatea donatorului involuntar, femeia îngă că trăiește își dă seamă de substituția personajului, dar acceptă o viață deznașdăjuită, în speranță că în imaginația falsului *Chițimia* se va aprinde, odată și odată, scînteia genială. Niciun mai fals decât această judecată! Abulicul personaj se înconjură de indivizi dubioși, în frunte cu un escroc notoriu ce se autointitulează: Profesorul, cel mai interesant personaj, după noi, din piesa lui Băiesu. Scelerat, pentru a stimula imaginăția falsului *Chițimia*, inventeză, la rîndul său, un alt personaj, numit Japonezul, fals industriaș, sedus de invenția lui *Chițimia*. Escrocheria este repede denudată și o exploatare violentă are loc între Profesor și victimă sa. Cu o superbie demnă de o cauză mai bună, escrocul recunoaște că a vrut să-l însele și că, de fapt, fără existența lui, *Chițimia* ar fi fost de mult distrus de o viață fără perspectivă, lansind, finalmente, o frază memorabilă de la care piesa ar fi trebuit să ia o turără extraordinară: «Ce dacă japonezul nu e un japonez adevărat? Lumea e plină de japoane pe care invenția dumitale ar putea să-i intereseze» (citatul este aprobat). Poate că un alt autor ar fi schimbat complet macazul derulării acțiunii de-aici înainte. Profesorul ar fi putut deveni foarte bine un manager extraordinar care să-l cravăzeze pe *Chițimia* și să-l duce la reușite spectaculoase, indiferent de mijloacele folosite, dar Băiesu a preferat să-l impingă pe *Chițimia* al său pe calea unei ratări iremediabile.

Astfel, personajul mărturisește că de la este vizitat de adevăratul *Chițimia*, pe vedem, ieșind de sub scenă ca dintr-un chipul spectral al lui Dan Nuțu. Că mortul-viu, spectrul, egregorul, nu-i că Nuțu face nici un reproș celui care-i-a făcut, logodnică și identitatea. Între ei se decide o tânără contemplare care-l neliniștită și-l duce pe stătuitorul său, pe la ideea de a-l suprime definitiv cu mijloacele folosită de lăzile lui *Chițimia* biruitoare din scenă, la brațul fostului impostor, cutremurat de neputință, vă pedepsit să-și caute în memoria adevărată pe care a uitat-o.

Expusă astfel, drama lui *Chițimia* poate neaștepta nedumeriri. Dar trebuie să recunoască că autorul a reușit să stabilească contururi anumite plăcute metafizice, și să-și încaseze un sonaj cu o melancolie neputință, cu movism esențial. *Chițimia* rămine, ceea ce mai bun lucru al lui Ion Băiesu, preț întreținătoare numeroase.

Regia lui Alexandru Tatos, discretă și cind trebuie efectuate necesare, a ajutat mult textul, cum scenografia lui Helmut a încheiat grafic universal concentrat: odă mizerie, privită parțial sub o lupă pentru a sublinia terifiantul plăcitor în care își duc triste existențe. În *Chițimia I*, Cotescu, vechi interpret al textelor lui Băiesu, debutează manieristic, reușind fin în pielea tragică a personajului. Cu o masă golă de orice sentiment, cu o lipă de aproape mecanică, cu un glas sfîșitor și bilitatea lui de a exprima ceva clar, în masă unui *Chițimia* larvar, Octavian Căreță reușește să ne rămână în memorie. Vica, *Chițimia I*, în viziunea Rodică Tapalagă, părăsește că într-gește, sub latura dramatică a tutuiește actrițe, realizând o frumoasă ținere. Cu o mască tumefiată, cu un mers de femeie dezabuzată de suferință, cu adrenala rapidă de cuvinte din finalul actului aducind cu degradare mahala gească a următoarelor.

In total, un spectacol spune de cîntă, tot pe acorduri, care ar trebui să ambele mai mult pe autor, pe care-l felicit din toate stîlurile în care și-a invins propriile de

Eugen I.

POLUAREA FOLCLORULUI

pledooarie pentru «miorița»

Cum, pe ce cale am putea răspunde tuturor celor care doresc să afle amănunte privind cercetările actuale în domeniul folclorului și rezultatele obținute? Din scrisorile primite îmi dau seama că numărul lor este mult mai mare decât bănuiam. Ce posibilități au harnicii culegători anonimi de folclor de a face cunoscută experiența lor?

Studiile publicate în revistele de specialitate nu folosesc oricărui. Întrebunțind o terminologie tehnică de specialitate, ce se îmbogățește zi de zi (după mine, inutil de complicată), lucrările devin greoie, transformându-se în adevărate sarade.

Chiar și mie îmi vine greu să afli roate rezultatele interesante, dobândite de către mulți cercetători ai folclorului. Or, tocmai aceste informații ne dau prilejul să înțelegem mai bine anumite probleme, să avem o viziune mai completă asupra stării cîntecului popular din țara noastră, vizuizând ce ne dă putință să întrevadem perspective și soluții pentru viitor. Este bine, dar în nici un caz suficient, ca rezultatele obținute cu multă trudă să fie doar consegnate și puse la păstrare, cînd riscul de a-și pierde la un moment dat din valoarea inițială sau chiar de a fi depășite, amenință întotdeauna. Apoi, care este oare cea mai elementară satisfacție a cercetătorului decât aceea de a avea putință să împărtăsească celorlalți realizările sale? Altcum nu rămîne oare totul literă moartă, ba mai mult, nu contribuie la demobilizarea respectivului muncitor intelectual? De aci încoace munca lui riscă să se desfășoare mecanic, ajungind chiar pînă la urmă o îndeplinire formală și a unui plan de muncă convențional elaborat și care își pierde interesul tocmai în acest gingăș domeniu.

Cit am fost de rușinat eu însuși luind cunoștință, cu atită întîrziere, de rezultatele spectaculoase dobândite de cercetătorii sectorului de folclor

al Academiei, filiala Iași. Împotriva unei false, dăinuind totuși de multă vreme, ieșind în stare să dovedească bogăția nebănuitură populară, astăzi încă în plină înflorire în Maramureș, acest lucru le este cunoscut locuitorilor. Munca depusă, metodă elaborată pentru asemenea fericite rezultate, neapărat difuzată. Mă poartă gîndul la «de la posturile noastre de radio. Însuși peste 15 ani de către sîrginciosul și omnitul GEORGIE ANTOFI, această emisiune pe drept cuvînt, socotită singura noastră folclorică de largă audiență. Microfonul susținută emisiuni ne dă prilejul să azuim glasul și atitor entuziaști, care își dedică cea mai mare din viață cercetării și valorificării folclorului.

Aducerea acestor oameni în față microfon este un foarte însemnat mijloc de informație permanentă. Sîi, în aceeași vreme, o biră răspălată, un stimulent, pentru convinții și ai culturii populare.

Mi-ă dorit ca «Miorița», unica tribună de colaboratorii din afară își prezintă realitatea dezbat pe calea undelor problemele folclorului, să fie privită cu mai mult interes de cei ce au un cuvînt de spus. Socot că 20 de ani de-a lungul unei săptămâni, nu sunt îndestul pentru ca «Miorița» să-și poată îndeplini cu exactitate misiunea. Să nu fim zgirciți cu timpul consolidării culturii noastre.

Intrată în buna tradiție a ascultătorilor români, pentru foarte mulți din cei care își activează pe tărîmul folclorului, singurătatea de informare permanentă.

Hari BRA

PREMIERĂ ROMÂNASCĂ

un film scris de MARIN PREDA: «portile albastre ale orașului»

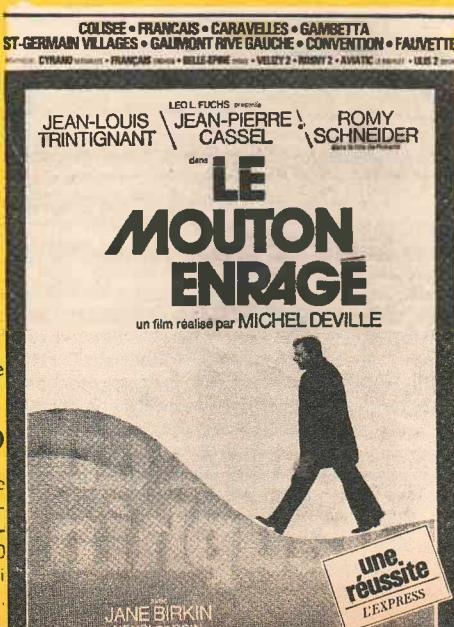
Să nu-l căutăm pe Moromete în ceea ce a scris sau va scrie Marin Preda pentru ecran, nu are rost să-l aşteptăm, astăzi am înțeles din spusele marelui nostru prozator la o întîlnire cu criticii. Cum ar putea să arate Moromete pe pinza aceea albă, cine-l-ar putea întruchipa, cum să-și descurca filmul, prinț în pînza de păianjen a unor sugestii literare unice? Ca oameni care iubim cinematograful și la bine și la rău (dacă știm să-l iubim și la rău), mai degrabă ne-a bucurat neclintirea maestrului, hotărî să nu dea un chip anume eroului său; cunoașterea și recunoașterea — oricît de dureroasă ar fi ea — a unor limite fatale este mult mai aducătoare de folos decît îndrăznea care face o apă și un pămint din ceea ce este dat unei arte și ceea ce este hărâzit alteia. O adevărată și demnă colaborare dintre film și literatură nu înseamnă ca primul să trăiască pe spatele sau în umbra acesteia din urmă; mi se pare mai robust, și mai drept, omagiul acelor scriitori care tin să ofere filmului nu neapărat modele, ci, în primul rînd, șansa unui punct de plecare. Scenariul lui Marin Preda «Portile albastre ale orașului» a constituit un astfel de start. Încredințat unui regizor de o anumită sobrietate epică precum Mircea Muresan, filmul ne restituie un chip tulburător al eroismului. A trecut, din paginile scenariului, pe peliculă, un sentiment fundamental, acela al dărurii totale, lipsită de spectaculos, cu care oamenii au participat la istorie în momentele ei cruciale. Bateria antiaeriană chemată să apere, în august 1944, portile albastre ale Capitalei este o comunitate de flăcăi în floarea vîrstei, plecați, cei mai mulți, de lîngă «coarnele plăvănilor», care au adus cu ei, de acasă, înțelepciunea curajului și a speranței, conștiința că trebuie să învingă pentru că ei sunt cei care duc, mai departe, rosturile firești ale existenței. «Terminăm dracului cu nemții astia și plecăm și noi acasă», spune la un moment dat unul dintre eroii filmului, frază deloc sugubeată, ci plină de un adevăr adinc. De altfel, una dintre cele mai frumoase imagini ale filmului este aceea a celor trei ostași plecați să-și caute un tovarăș rănit. Întoarcerea lor, filmată pe o creastă de deal, în amurg, pare o venire împăcată de la muncile cîmpului. Disponibilitatea regizorului să dovedească mai activă în impunerea drept centru vital al interesului afectiv a acestui grup de eroi modesti — pentru care ordinea lucrurilor este de mult statonicită, fie păce, fie război — decit în susținerea episodelor și a personajelor cu o acu-

zată înțărcătură dramatică.

Scenariul avansa, ca pilon al dramaturgiei, înfruntarea dintre un tînăr sublocotenent și un sergent, două pietre mari, amîndoi oameni ai datoriei, dar și ai neumilinței, unul decis să se confrunce doar cu aspirinele rigorilor militare, altul — neînțînat, inclinat să-și revizuască, față în față cu moartea, o existență, să descopere o altă scară a valorilor, mai autentică. Cred că regizorul a fost precupat mai mult de integrarea celor două personaje în frontul anonim al luptătorilor, în inscrierea destinului lor sub semnul aceluiși sacrificiu, decit de pătrunderea sub crusta de tăceri și de aspirini a celor doi. Propunerea nu este de respins, războiul egalizează dramele, elibereză esențele din strinsoarea amânuntelor. Ofițerul cu duritate de cremențe moare pe același pămint, deopotrivă al dezertorului întors la datorie după o paroxistică trezire la realitate, deopotrivă al țărănumi care a pierit cu dorul unei tigări bune. Toți sunt oameni pe care lumea «numă-m-o» vedea că nu-si, cum zice, emoționant, cîntecul lui Doru Stănculescu, autorul unei muzici cu totul insolite în cinematograful nostru. Motivele unor balade folk, puritatea frazelor muzicale picurate de chitară lui Stănculescu și flautul lui Sorin Minghiat dau filmului o stabilitate dimensiune poetică, accentuând, fără ostentăție, acea idee a reașezării existenței în măca ei normală. Ce povestesc oamenii după ce s-au întors să-să vadă de pînă și de cîmp? Nu se certă dintre un ofițer și un sergent, nu moartea unui sau altuia, ci victoria dobindită umăr îngăunător.

Un grup de actori norocoși — nu pot numi decât astfel pe cei aleși să joace într-un film girat de numele lui Marin Preda — își interpretează eroii cu acea bucurie secretă pe care și-o dă conștiința că nu-ți cheltuiști talentul în vînt: mă gîndesc la Dan Nuțu, Ion Caramitru (amîndoi cu partitura dificile), Dumitru Furdui, Dumitru Rucărăeanu, la excelentul Costel Constantin, pe nedrept tinut departe de film, la debutantul Romeo Pop (în scenele cu Nuțu apare însă crîșpat de efortul de a face față partenerului). Norocosă și dină, dar spre folosul personal, nu și al nostru — Emilia Dobrin, despre care scriu, cu inima strînsă, ceea ce n-ăs vrea să mai scriu vreodată despre un actor: a stricat, prin strîndere și neaderare la rol, toate scenele în care apare. Din fericire, nu sînt multe.

Magda MIHĂILESCU

CONDITIA ACTORULUI

Stefan iordache

clasic al îndoielilor, al dilemelor tragic, cel ce spune despre sine: «Preă sint un lipsit de fiere să pot întoarce anarul iri», capătă o nouă amprentă în interpe care i-o dă Ștefan iordache la Teatrul trătar.

urile și-au ieșit din matcă», crima, trădomnia, suspiciunea sint atotstăpînitoare, au spulberat ca un fum ușor într-o zi de iñut și dat acum omului pentru a-și asfărurile, infernal și pavat cu reale intenții. intunecat ev mediu, Hamlet al lui Ștefan devine «strâinul», contestatarul dur, cu o mîniere neagră, totală, în care speranța a băs din cupa cu venin a adevărului, hotărirea de a răspăti o crimă odioasă crimă frumoasă. Hamlet și cavalerul răz-într-o lume în care totul e pierdut în onoare, e conștiința care se zbate cu singură, în corupția regală, în bilirăciunilor și al vanităților.

le sale, invâluite într-o aură de nebunie, rdu orice urmă de reverie, sint aspre, obsedante și obsedate, diabolice, tîntind are în cei pentru care există morți ce trebilă două oară. Privirea i-a devenit sfidăchii sticioși sclipesc ca un pumnal, cărtulept, știutor al tainelor lumii, aruncă șigile pentru că e vremea faptelor brutale. scfel, fără voie, în capcana unei noi iluzii, că libertatea lui Hamlet de a se revolta a crimei și minciunii nu este decât o unelță de cei ce-l aduc pe războinicul as, care va începe un nou ciclu de farădelegi. ietă tragică — să folosim o foarte recentă a lui André Malraux privitoare la un imuñu impotriva altuia — acesta e chipul let, trăit pînă în străfunduri de Ștefan în memorabilia sa creație.

în gîndim că tot Ștefan iordache a putut scolitor Constantin Brîncoveanu în piesa «Ia lora sau că iradiază umor și bună» și în «Bună seara, domnule Wilde» de firea, se poate spune cu certitudine că și de actor el are bastonul de mareșal.

Ion MIHĂILEANU

piesă despre care vorbit prea puñin

I cău sub soare» este parabola unei opere personajele piesei lui Gheorghe Robu se mai ales în plan etic. Ele se strădusec să-și că un punct de vedere asupra existenței, cîte de aceasta să-și aleagă drumul în viață. Început la antipod, cele două personaje

le, Lena și Șeful săntierului, se caută Sint tineri, se îndreaptă spre orizonturi și sau mai puñin definite, întîmpină greutăți, ază dificultăți, fiecare în sensul unor opere. Lena visează o existență comodă, ră marilor confruntări, ferită de întem-șildindu-se într-un «dolce farniente» vul-

Șeful săntierului înțelege că destinul a realizat numai trăind în epicentru marilor și ale epocii. În timp ce Lena e tentată nisiniile Omului cu piscina, închipuindă ca într-o seră de tuberoze, Șeful săntierului se dedică muncii fierbinți, în mijloch or care-l plămădesc, care-l formează, cu că socialismul îi oferă toate condițiile ii. Acești oameni își caută fericirea. Evident, în felul său, urmînd traectoriei premeditate, întîlnesc și se resping. Temporar. Pînă la enă respinge calea echilibrului sufocant al tătăii, părăsește «colivia de aur» în care se a o prizonieră, lasă în urmă apele săturate mate ale «piscinei» și pornește în căutarea alternative: a viei și trăite demn, cînstit,

Șeful săntierului o primește însă cu Numele tocmai Director general, el se îi dacă nu cumva Lena îl-a ales... mai ales nouă sa investitură. Si aşa mai departe... debutantul Gheorghe Robu are o similitudine cu capriciile ei dezordonate ale impune adeseori. Parabola e simbolurile plastice. Teatrul Național Craiova a ales inspirat textul acesta pentru o piesă în favoarea existențelor trăite în prima viață sociale, acolo unde se înfruntă destinezbat idei, acolo unde se înfăptuiesc marile ale lumii noastre. Textul este servit regie ingeniosă (Georgea Tomescu), de oră funcțională și expresiv (V. Penișoră). Jocul actorilor Iosefin Stoia, Petre Gheorghiu Mărgineanu, Dan Werner și în special asile Cosma și Valeriu Dogaru este inteligențial.

ceastă piesă, Teatrul Național din Craiova — după cum se declară în caietul de sală ilustrate, cu mijloacele teatrului, o opțiune că în care punctul de plecare îl constituie politic... Si fără doar și poate că opțiunea ul existenței fiecăruia dintre tinerii care se vîrstă eroilor piesei și care sunt virtualii ori ai acestei reprezentări, constituie un icic major.

Liliana JINGOIU

«facla literară»

Cititorii cotidianului «Facla», înființat și condus de neînfricatul N.D. Cocea, au luat cunoștință că în curînd va apărea săptămînalul «Facla literară». Era la începutul anului 1923. Scriitori erau imbiati să colaboreze, cu onorarii considerabile: 1 000 de lei nuvela, 500 de lei articolul de critică, 300 de lei poezia. Printre amatorii de a scrie la noua revistă mă numără și eu, în acel moment student la Litere în anul al III-lea. M-am gîndit să debutez cu un articol despre Ernest Renan, al cărui centenar al nașterii se apropia. Am scris și transcris pe curat un articol cu titlul «Comemorarea lui Renan», compus în grabă și într-o manieră vag impresionistă. Cum era să mă prezint însă în fața «temutului polemist» N.D. Cocea? Numai gîndul mă paraliza. Atunci l-am rugat pe colegul meu mai vîrstnic, Ion Ilie, bibliotecarul facultății noastre, să mă însoțească la redacție. Am urcat împreună, per pedes, cinci etaje ale imobilului din Calea Victoriei, ca să ajungem la redacția «Facllei» și să ne anunțăm directorului. Ne-a primit un bărbat vîo, mobil, cu o vastă cheie schopenhaueriană, abia trecut de 40 de ani, care mi-a ascultat cu impaciență fraza dinainte pregătită. Apoi ne-a întrebat brusc:

— Sînteti studenți?

La răspunsul nostru afirmativ ne-a spus fără colo că generația noastră de studenți nu mai cîtesc, sint lipsite de generozitatea vîrstei, se țin de huliganisme și că, în principiu, n-are încredere în noi. Eram însă amîndoi, și însoțitorul meu și eu, mari cititori și adversari ai mișcării studențești cuziste. Ne-am disculpat, cum am putut mai bine, de o vină care nu era a noastră și i-am înminat manuscrisul. L-a luat, l-a aruncat pe birou și ne-a poftit să revenim peste o săptămînă. Am fost exact la întîlnire. N.D. Cocea ne-a primit surizător. Manuscrisul meu era la vedere.

— Te-am citit, tinere, mi-a spus și, cu aceeași bruschețe în glas, a adăugat: Nu-ți pot publica articolul.

Am primit îndărât «corful delict» și m-am pregătit să mă retrag, acoperit de același îndatoritor coleg. N.D. Cocea ne-a oprit, spunându-mi:

— Te angajează însă cronicar literar permanent, cu condiția să-mi dai pentru primul număr un articol despre critica lui C. Dobrogeanu-Gherea, iar înainte de a se împlini centenarul nașterii lui Renan, om vedeau ce-om face.

Mai e nevoie să spun că am rămas înmărmurît de neașteptata întorsură a lucrurilor! Eu unul eram amețit de fericirea la care nici că visasem: a fi cronicarul literar atîtrat al unui mare săptămînal!

N.D. Cocea mi-a suris, adăugînd:

— Cred că ai stofă de critic. Te aștept cu articolul. Nu întîrzie!

Peste trei zile l-am adus articolul. L-a citit și mă bătu pe umeri:

— E-n regulă! Continuă, nu-i aşa?

Am luat deunăză colecția «Facllei literare» la Biblioteca Academiei Republicii Socialiste România: 16 numere, de la 1 februarie la 17 mai 1923. Revista, în format în-4°, ceva mai mic decît acela al «Flacării», dar cu textul pe două coloane, era tipărită pe hîrtie proastă, de aceea pe care o numeam «de împachetat brînza». Fiecare număr avea pe foaia de titlu o gravură sau un desen, iar în text, altele, semnate de contemporani sau reproducere după originalele secolelor trecute.

Numele sătii continuă în pagina următoare cu un vibrant articol-program de N.D. Cocea: Credința noastră.

Extragem aceste rînduri:

«În «Facla literară» vom semăna gînduri, vom aprinde lumini, vom face operă creatoare, ridicînd în zarea inteligențelor idealul frumuseței pure și aruncînd în suflete germanul rodnic al bunătăției și-al cugetării umane.

Nu e cu putință, dacă totul nu e mort în țara astă și dacă sufletește nu suntem pierduți, să nu ieşim biruitori din lupta astă îndoitoare. Ar fi absurd să concepem măcar ideia că între poezie și urlele antisemite va triumfa vecinul răgetul bestiei, că între histrionul de la Iași și bunul Anatole France, va triuña mereu răutatea și

imbecilitatea, că între cele două lumi ce se ciocnesc azi pretutindeni, între lumea prejudecătorilor, a superstiției și urilor ancestrale și lumea nouă a egalităței printre oameni și a libertăței de cugetare, să învingă mereu prostia, incultura și sălbăticia primitivă».

Urma articolul *Dușmanul Judeilor* de Anatole France, care pleca de la o imagină convorbire cu «mica moldovalahă», despre agitațiile recente de la noi și se încheia cu pierderea pentru totdeauna a unui pergament «autentic, dovada irefutabilă a nașterii, vieții și înălcării Domnului nostru Isus Christos». Nimeni din redacție nu știa sau nu vrut să-mi răspundă despre cealaltă autenticitate, tot atât de problematică, a articolelor semnat Anatole France, care mi-a părut din capul locului o foarte reușită contrafacere a scrisului și spiritului marelui ironist sceptic de către ciracul său «moldovalah», N.D. Cocea.

Numărul întîi deschide o anchetă care formula următoarele întrebări:

«1) Cum vă explicați că operele literare și artistice românești nu corespund sufletului și

tradicione, săptămînal. Astfel s-au putut citi următoarele cărți, mai mult sau mai puñin sensaționale: Silbermann de Jacques de Lacretelle, Băetana (La Garçonne) de Victor Margueritte, Cataclismul și Războului focului de J.H. Rosny-ân, Incestul (De profundis) de Przybyszewski, Aphrodita de Pierre Louys, Stabilitamentul d-nei Tellier (La Maison Tellier) de Maupassant, În grădina lui Epicur de Anatole France, Antoaneta de Romain Rolland etc.

Au colaborat dintre scriitorii români consacrați — din ajun sau ulterior — afară de N.D. Cocea, prietenul și vîrul său Gala Galaction (cu pagini de jurnal de la Agapia, din romanul său de dragoste), Victor Eftimiu, Adrian Maniu, Aron Cotruș, T. Teodorescu-Braniste, Ion Vinea, H. Bonciu, I.G. Costin (Jacques G. Costin), Ilarie Voronca și.

Mă pot lăuda că eu l-am adus pe Ilarie Voronca la «Facla literară». Anii de-a rîndul mi-a repetat că grație mie a cîștigat la această revistă primele și ultimele onorarii primite pentru poezie. Mi-a amintit de aceasta și în 1946, cînd a venit în țară, ca reprezentant al Radiodifuziunii franceze. Am mai tras cu mine la «Facla literară» pe alt mare timid, Alexandru Cladrian, mai tîrziu succesorul lui Petre Andrei la catedra de sociologie de la Universitatea din Iași, pe Vladimir Streinu (cu o singură poezie) și pe Costică Niculescu-Clasicul, care a semnat cu pseudonimul Dinu Geoglovan numeroase poezii, cronici și traduceri.

Gala Galaction l-a atras la numărul 5 pe bunul său prieten Al. Zamfirescu (poetul moșier și bibliofil, care semna Matei Elian la «Viața nouă»).

Relev și rubricile permanente: Viața intelectuală, Reviste române, Reviste străine, Cărți străine, Teatru (cu semnatura M. Corbea), uneori și Bibliografie.

Ilustrația «Facllei literare» a fost foarte bogată și tot atât de variată, de la gravura în lemn din secolul al XV-lea și pînă la Renoir, Rodin și Matisse, trecînd prin clasicii picturii Renașterii și ai scolii olandeze: Rafael, Rubens și Rembrandt, cu subiecte sacre și profane.

Dintre artiștii români au ilustrat «Facla literară» Steurer, Ross, Șt. Dumitrescu, Marcel Iancu, Gruiu.

Numărul 15 dădea în frontispiciu manșeta sonoră:

«Citiți în «Facla» care apare

Sîmbătă 12 mai

Procesul

COCEA — REGELE FERDINAND»

N.D. Cocea jubila juvenil: i se intentase, în sfîrșit, un proces de lăse-majestă!

În numărul următor și ultim el semna articolul: «Procesul Cocea-Regele Ferdinand începe».

Articolul se încheia astfel:

«Primesc provocarea. Nu voi fugi de proces. Vom vorbi acolo în gura mare. Vom avea ca oaspeți tribunalul, Curtea, presa, țara întreagă. Vom avea ca martori camarila Palatului, politicieni și lachei. Vom ciocni paharele împreună. Si dacă, cum e lesne de prevăzut, al meu se va sparge, de-un lucru cel puñin sunt sigur, că, în numele străvechei și ironicei fatalități, conținutul lui va împroșta de sus și pînă jos, toată mantia și toată purpura regală».

Pe pagina penultimă, la rubrica Știri, din numărul 16, se anunță că N.D. Cocea fusese cu cîteva zile înainte victimă unei agresiuni, la coborîrea din trăsură, pe strada Sărindar, din partea unei bande de indivizi care l-au lovit cu bastoanele și i-au sfîșiat hainele.

La citirea știrii m-am repezit la redacție să mă interesez de starea sănătății scumpului meu director, de care am rămas legat pînă la sfîrșitul zilelor lui. Spre uimirea mea, l-am găsit la masa de lucru, legat la frunte cu un bandaj alb. Mi-am manifestat bucuria că-l văd sănătos, am înfierat mișelescul atentat și nu mi-am ascuns mirarea de a-l fi găsit neclintit la postul său de luptă. Mi-a răspuns rîzind:

— Ce credeai? C-o să-mi spargă capul? Cap de pamfletar, rezistă la orice lovitură!

În orice imprejurare, N.D. Cocea își păstra surisul, voia bună și optimismul. Cu același număr «Facla literară» și-a încetat apariția. Luptătorul răminea pe poziție de atac, în ziarul «Facla».

N.D. COCEA văzut de Löwendal

În următoarele scrisori din care t (adică va fi, n.n.) aruncată în stradă la 90 de ani, în timp ce fratele meu se lux și bunăstare și urmărește să-și avere și cu această cicoabă (este spre o casă bătrînească, din lemn, înălocuit și mai locuiește de aproape a îngrijit-o, a reparat-o, a plătit taxe și iar fratele ei, Dragomir Nicolae, de profesor pensionar, deține la Cluj, colac lorga, la nr. 25, o adevarată vilă, palat, în comparație cu respectiva .. vă cer un sfat omenește și un sprijin atât, atât timp cît mai trăiesc, în casa în deținută zeci de ani și să nu fi aruncată ca un ciune).

Năsă Sibiu și am studiat dosarele contra bătrâna și fi aruncată în stradă și, i se mai permite să locuască în un pină ce fratele (ce fel de frate poate enea om?) îl va plăti suma de 10 952 lei, retenție.

Năsă în satul Vale, la nr. 397, lîngă unde locuiește bătrâna Dragomir Maria. Rînd constat că nu ea a scris revistei nu numai că nu are prea multă școală, unea că ea ar dori să chemă pe cineva, în ziar sau revistă, să scrie despre fravădă lumea ce fel de om îl el, și dacă cunoște pe cineva care să-i compună) dar astă nu schimbă cu nimic asoblemei, ci dovedește că un om, cine a vibrat și s-a cutremurat de neajutorinei. În aceste condiții, cu o bătrâna nu prea ști cine sănătatea care mă interesează pe aduc aminte că unul dintre martorii fost învățătorul pensionar Giurea Ată-mă, aşadar, în casa învățătorului cald, și liniste, și bine, și omenie. Ar trebui să fie bine că ați venit să faceți dreptate. Tovărășul Giurea, noi nu facem dreptate, atotdeauna altă să facă dreptate. Judecătă vrem să prezintăm faptele dintr-un vedere al unei opinii, al unei atitudini, dosarele și era acolo pomenit un om: e. Cine este Laiu Vasile?

un moldovean care are vreo 52 de ani, la bătrâna, în casa de lemn, cum îl încărcă.

și cum a venit Laiu în satul Vale? Înălță în acest sat din 1939, așa că știi totul despre acest Laiu. El a venit aici războiului. Era soldat în divizia «Tudor Scu». A fost rănit și doctorii îl au adus la aerul de munte. A găsit-o singură bătrâna și a rămas la ea.

avea pe atunci 23 de ani. Era tânăr, avea aproape 60 de ani. Era bătrâna, și să spună că...

nu spușă astă, ci fratele bătrânei, umește pe Laiu drept un concubin. Este posibil oare ca un om simplu, de i, singur pe lume, să poată stabili, o înțelegere de convețuire frăță o femeie de 60 de ani?

a, a fost posibil, mai ales că și ea, desigur și o soră, era o femeie tare singură imit din partea nimănui, niciodată, o sfletească, așa, ca de frate. Pînă a venit, bătrâna avea niște momente de mare și durere și tristețe. Viață nu-i roape nimic, mai ales că se născuse și în momentele acele de mari dureri această femeie începe să cînte. Cîntă într-o extraordinară de frumos, că noi împietriți, nu alta. Apoi a venit acestă femeie și îl este ca un frate. Ca un frate

al de om este Laiu?

om bun, un om harnic, un om cînstit, extraordinar bun-simt. Cînd bătrâna a învățătorul, am banuit că Laiu va pleca. Debat unde se va duce. «Vai, domn, se poate?! Cum să mă duc? Dacă bătrâna rămîne singură iar. Eu nu mă pe mine». Așa mi-a spus Laiu. Vă rog redînd, pentru mine, învățătorul și îl, astă a fost așa, cum să vă spun, o judecată de om cu bun-simt. Si vreau să că toată vecinătatea, adică tot satul, pe Laiu, un adevarat om, din toate de vedere.

noaște pe fratele, adică pe Nicolae? Ce fel de om este?

și simplu mi-e lehamite să vorbesc est om. Mai ales că este și profesor de geografie. Adică a fost, că și el este acum .. Pentru noi, dascălii, atitudinea lui, neomenia lui sănătatea și mare rușine, o să. Are trei băieți, doi sănătatea și profesor. Mă mir că acești copii care veneau aici, la bătrâna, pe care au poreclit-o-lou, că bătrâna le dădea tot timpul și proaspăt, au uitat de această bătrâna și pe tatăl lor să se preteze la tot circul

înălță care a indignant tot satul, pentru că

procesul să a înținut aici, deoarece bătrâna nu poate să meargă la judecătorie, la Sibiu.

— Și cum a pierdut bătrâna procesul?

— După cîte ști eu, bătrâna trebuia să se bucură de dreptul acela de uzucapiune, deoarece tot satul știe că bătrâna era proprietară, că Nicolae, fratele ei, nu s-a mai interesat deloc de această casă, aproape 40-45 de ani. Dar bătrâna nu avea act pe casă, că Nicolae a reușit să facă un act de vinzare-cumpărare de la mama lor chiar în ziua în care această femeie își dădea duhul. Astă se întimplă prin 1924. A două zile de la moartea bătrânei, a mamei lor, Nicolae s-a dus repede la Sibiu și s-a întabulat la cartea funduară. Bătrâna era singura care știa că nu e casa ei, în rest, tot satul știe că ea este proprietară. După ce trecuseră mai bine de 30 de ani, cit ar fi intrat în dreptul uzucapiunii, bătrâna a dorit să cumpere casa de la fratele ei. A ales această cale și nu un proces. S-a dus la Cluj și i-a oferit bani. Avocatul spunea că dacă bătrâna n-ar fi recunoscut acest lucru, cîştiga procesul în mod sigur.

— Cum adică, să mintă?

— Da, am întrebăt-o că de ce nu a mintit. Am asistat la proces și cînd au întrebăt-o judecătorii dacă a oferit sau nu bani, bătrâna, poate cu intuiție ei, că nu are prea multă carte, a simțit că aici este cheia procesului ei. S-a uitat la noi, a început să transpire, să tremure, ochii își se umflaseră ca două cepe. Poate că ar fi vrut să mintă. Dar nu, n-a mintit. A înghițit greu, de parcă și-ar fi înghițit tot sufletul, și a recunoscut. Știi ce mi-a spus? «Dacă minteam ce-ar fi spus tovarășii de la consiliu?»

Și, după cîte am înțeles eu, în sentință dosarului 5896/1969, pentru că bătrâna nu avea cunoștință de sine asupra proprietății casei de lemn, acel animus sibi habendi, factor subiectiv esențial (cum să aibă o bătrâna o asemenea cunoștință de sine?!), Nicolae Dragomir, fratele, cîştiga procesul. Iar în alt dosar, 5807/1972 o cheamă în judecătă pe bătrâna și obține sentința de a o evacua. Bătrâna face recurs, pierde, iar în dosarul 7021/1973 are cîștig de cauză, adică fratele ei îl va plăti suma de 10 952 lei, drept de retenție, după care poate să-și arunce sora de 90 de ani chiar în mijlocul străzii, să ne întîlnim noi cu ea și poate să o ajutăm.

Victor NITĂ

rudă cu toată uzina

Oaspetele nu prea este oaspete dacă știe atât de bine cărările între război și ringuri, între struguri și freze. Și totuși îl însoțește directorul, însuși directorul Fabricii de stofe «Argeșana» Pitești. «De unde vine tovarășul?» îl întrebă pe interlocutorul său un bătrân maistru, reporterul aflat și el pe acolo cu alte treburi. «De dincolo» răspunde bătrânu meșter, făcind un gest vag între cer și pămînt. Și văzind nedumerirea reporterului adaugă «De pe lumea aia!».

Iată-i la un muncitor. Directorul parță ar face niște prezentări. Omul care-l însoțea îl prinde de umeri pe cel în salopetă, rotundul umerilor în căușul palmelor. «Mă frate, mă!» O întîlnire ca de doi oameni care se cunosc mai demult, dar între timp au aflat că, iată, sunt frați, și directorul, însuși directorul, face oficial de a-i prezenta. Și bătrânu meșter, reporterul: «Omu a inviat din morții».

Nicolae Andreescu, bărbat de 26 de ani, tată cu doi copii — după cum afâm de la medicul de întreprindere dr. Vasile Maftei — fusese internat de urgență cu arsuri de gradul I și gradul II pe 85% la sută din suprafață pielii. Aproape două luni de zile mica lui barcă a navigat pe hotarul dintre flîntă și neființă. «Pentru recuperarea limfei pierdute prin plăgi și pentru refacerea țesuturilor, Nicolae Andreescu avea nevoie în fiecare zi de cîte două kilograme de singe și de plasmă, ne spune doctorul Maftei. În fiecare zi cîte 15-20 de oameni de la Fabrica de stofe «Argeșana» veneau la spital să doneze singe. Cîte 15-20 de oameni pînă într-o bu梵ă zî cind doctorul Tufeanu, de la Serviciul de reanimare, le-a spus: «Deocamdată nu mai e nevoie, vă mulțumesc». Numărul lor era atunci de 235. Si alte sute își așteptau rîndul.

Directorul, însuși directorul, îl însoțea pe Nicolae Andreescu la locurile de muncă ale celor care îl donaseră singe: «Mă frate, mă!», «Dacă tu ești bine, înseamnă că e bine, altceva nu mai contează». Și bătrânu meșter, ca pentru sine: «Se facu rudă cu toată uzina».

Reporterul a înținut să fie de față a două zi cind Nicolae Andreescu se va înăpoia în haine de lucru, la locul său de muncă. În cîteva minute cîteva mii de oameni au intrat pe porțile larg deschise. Reporterul mărturisește că nu l-a recunoscut pe Nicolae Andreescu, după cum nu i-a recunoscut nici pe cei 235 frați de singe ai săi.

Marin IONITA

mihu dragomir

Dacă lui Nicolae Labiș i se curma urcușul cînd talentul său era în plină înflorire, cînd «crisalida devenea fluture», cum s-a exprimat cineva, Mihu Dragomir intrase deja în anotimpul matur al roadelor, se află în plină ascensiune pe orbita lirică românești contemporane la ora dispariției dintre noi. Cu toate că moartea îl surprindea, acum zece ani, la o vîrstă prematură, mai ales pentru o putere creatoare ca aceea demonstrată cu prisosință de neobositul scriitor și om de cultură, în urma lui lăsa deja o operă plurivalentă din păcate mai mult invocată ca o pildă de disciplină a muncii decît studiată și relevată științific. Bilanțul înfiripat în pripa încheierii definitive a socotelilor poetului cu viață surprinsă chiar pe cei mai buni cunoștători ai trăvăului cotidian pe care îl săvîrșea cu o formidabilă dăruire acest strălucesc intelectual român. În afara celor cîteva placete de versuri tipărite în anii dinainte de război, pe cînd era încă elev sau student (debutează cu placeta «Gînduri păruite» tipărită la Brăila în 1936 sub semnatura Mîsu Const. Dragomirescu), bibliografia sa poetică însumă la ora decesului nu mai puțin de 13 volume cărora li s-au adăugat postum încă trei. Dincolo de tributul pe care îl plătește, ca mai toți scriitorii perioadei de început a noii literaturi, vizionii simplificatoare a menirii cuvîntului scris și festivismului, ceea ce se impune ca linie dirigitoare a acestei opere destul de vaste este militantismul penetrant al poetului, patriotismul său de încântătoare și calitatea rară a scrierii său de a fi o veritabilă cronică lirică a revoluției noastre înțeleasă în adevarata ei sorginte, ca și ce venea de demult și de departe».

Scriitor cu disponibilități creative multiple, în deplină concordanță cu spiritualitatea sa complexă, cu spiritul său faustic de investigație, Mihu Dragomir editase de asemenea două cărți în proză, o primă parte a romanului consecrat «întoarcerii armelor» intitulat «La început a fost sfîrșitul» și o vizionară culegere de «Povestiri deocamdată fantastice», ambele probîndu-sigură verbului exersat cu predilecție în poezie.

Personalitatea literară solicitată deopotrivă de cultura română dar și de orizonturile altor culturi, preocupată să dea așa-năștările lirice și echivalențele de verb, cum a făcut-o strălucesc cu magistrul său Edgar Allan Poe (căruia îl dedicase în tinerețe o poemă manifestă), Mihu Dragomir și-a cheltuit cu dăruire energiile pentru realizarea versiunii românești a unor scrieri importante aparținând, pe lîngă Edgar Allan Poe, lui V. Maikovski, H.G. Wells, Steinbeck, Simonov și...

Publicist cu un nedomolit patos al cotidianului, plin de nerv și discernămînt, a risipit în paginile presei noastre zeci și sute de articole, de la cele de atitudine politică față de evenimentele la zi pînă la reportajele și însemnările care marcam frecvențele sale incursiuni în spațiu constructiv și spiritual al patriei, nu odată la întîlnirile cu publicul cititor cu care îl plăcea totdeauna să discute pătruns de un profund respect pentru opiniile acestuia.

Iată-i la un muncitor. Directorul parță ar face niște prezentări. Omul care-l însoțea îl prinde de umeri pe cel în salopetă, rotundul umerilor în căușul palmelor. «Mă frate, mă!» O întîlnire ca de doi oameni care se cunosc mai demult, dar între timp au aflat că, iată, sunt frați, și directorul, însuși directorul, face oficial de a-i prezenta. Și bătrânu meșter, reporterul:

— OM:

«Plerind în somnul nopții, visez o nouă zi»

Este o zi care merită să fie înscrise în calendarul literelor române contemporane.

Niculae STOIAN

brie am umblat prin sat după doi-trei oameni ca să poată fi ținută adunarea statutară; în decembrie, adunarea s-a ținut cu cîțiva membri, peste jumătate plus unu; iar în ianuarie și februarie lipseau de la adunări doar doi-trei membri, pensionari bolnavi. Și-acum, latura productivă: înainte oamenii nu ieșeau la muncă, apoi au ieșit vreo cincizeci-săizeci și sunt semne că vor ieșii mai mulți; iar pînă una altă, lucrările pregătitoare să înceapă, fiind transportate pe cîmp pînă și îngrășămîntele de la grăjdurile particulare. Nu-s mulțumit din alt punct de vedere: sincer vorbind nu m-am ocupat destul de fetiță mea care-i în clasa a VII-a. Dar zilnic, de la 8-5 îmi faceam muncă, de la 5-9 seara urmam Institutul de subîngineri la seral, iar de culcat mă culcam la 12,30-1 noaptea, pentru că mai aveam și proiecte și de pregătit seminarii. Sunt student în anul IV și-acum îmi fac proiectul de diplomă. Curînd voi termina și voi fi la o răscrucă. Pe de o parte am făcut o specializare, pe de altă parte nu-mi vine să întrerup o activitate de 13 ani de activist politic. Mă gîndesc că dacă aș avea o muncă de partid într-o întreprindere aș fi în contact și cu problemele profesionale și ar avea de cîștigat și munca de partid.

«Statul socialist stimulează pe cale economică, socială și juridică întemeierea și întărirea familiei, acordă sprijin familialilor cu mulți copii, îmbunătățește ocrotirea mamei și a copilului, creând condiții tot mai bune pentru creșterea, îngrăjirea și educarea tinerei generații».

(NICOLAE CEAUȘESCU. Din Cuvintarea la Plenara C.C. al P.C.R. din 12-14 octombrie 1966)

într-o căsnicie, la un moment dat...

O familie de țărani săraci de prin părțile Brăilei, din comuna Scortaru Nou, familia Mocanu, oameni simpli, români muncitori peste pămînt, drepti și cinstiți, dar fără prea multă știință de carte, familia Mocanu a trimis în lume nouă copii.

Cinci băieți și patru fete: Stefan, Constantin, Radu, Stela, Maria, Dumitru, Gheorghe, Ioana și Victor, toți fiind în viață și toți trăgindu-se din aceiași părinții, având meserii diferite și locuind în locuri diferite, toți căsătoriți, adunind la rîndul lor paisprezece copii. O singură fată și treisprezece băieți.

Din întâmplare, l-am ales pe cel mai tînăr din vechea generație Mocanu, pe Victor, care este de meserie inginer, care locuiește la București, pe bulevardul Ion Sulea, la etajul IX al unui bloc cu multă verdeță și cu multe intrări, care are 34 de ani și doi copii, băieți, pe Marius de săse an și pe Cătălin de patru. Îl spun că am venit să discutăm despre familia sa, despre cea de la Scortaru și despre cea de la București, și dînsul zice bine. Să discutăm, dar nu numai despre asta, ci și despre familia mea de la Galați și de la Brăila, pe unde mai locuiesc frații și surorile mele. Să discutăm:

Tata, țărân cu pămînt puțin și guri multe la masă, n-a știut nici ce școală facem. El însuși avea doar cîteva clase. Ne-a spus însă să fim oameni muncitori și serioși în viață și ne-a mai spus să fim români cinstiți, să ne iubim nevestele și copiii. Parcă-l aud: «Măi băiete, eu și mamă-tă am dus-o greu, dar am avut mare respect pentru familie, pentru copii, că așa am învățat de la părinții noștri. Am fost uniți și la rău și la bine. Cu voi o să fie mai ușor. Voi n-o să aveți atîțea praguri, că s-a schimbat viață, s-a făcut mai usoară. Dar familia să vi-o iubiți ca pe ochii din

na, și pîrîtu Bălan Petre, personal. Procedura completă.

Reclamanta declară că s-a împăcat cu pîrîtu și cerea se constată acțiunea stinsă.

Pîrîtu solicită a se lua act de declarația reclamantei și solicită stingerea acțiunii de divorț. Vîzind că potrivit art. 618, al. 2 c.p. civ. sunt întrunite condiții pentru stingerea acțiunii prin împăcare păriților, urmează a se lua act de declarația lor și pentru acest motiv, în numele legii, hotărăște:

Bălan Georgea s-a împăcat cu Bălan Petre și se constată stinsă acțiunea prin împăcare păriților. Cu recurs. Pronunțată în Camera de Consiliu azi, 18 februarie 1974.

Bălan Georgea — lăcațuș mecanic la «Acumulatorul», Bălan Petre — operator chimist. În discuție, mai mulți copii. O familie pe care chibzuință — venită chiar și în ceasul al doisprezecelea — o păstrează.

Reiau dialogul cu Victor Mocanu. Este căsătorit de zece ani, cu Maria, profesoară de științe naturale la Școala generală nr. 90; profesoară și mamă în același timp, femeie ocupată de două ori, la școală și acasă.

Sinteti însurat de zece ani. De cît timp vă cunoașteți soția?

De cincisprezece. Ne-am cunoscut bine înainte de a merge la starea civilă și din această cunoaștere se trage, cred, armonia de astăzi. Într-o căsătorie trebuie să-ți cunoști în amănunt partenerul, căci schimbul de inele se cere să fie un acord bine gîndit. Noi ne-am cunoscut de foarte tineri și cînd ne-am luat, eram convingi că într-o căsnicie, la un moment dat, calitățile sunt mai puțin importante decît slăbiciunile. Ratarea unei căsnicii, tratarea acesteia ca pe

a invins neînțelegerile momentane și familia de pe strada Eretelui nr. 49 s-a reînregat, hotărîrea judecătoarească sintetizând: «Acțiunea stinsă prin împăcare păriților».

Completarea noastră: reclamanta — vinzătoare la Trustul local de cofetării și răcoritoare nr. 2, pîrîtu — timplar mecanic.

Vicepreședinta judecătoriei, Maria Roman, prin amabilitatea căreia am avut la dispoziție dosarul citate, încercă dezlegarea acestui nesăbuit joc de-a căsătorii și divorțul:

— În multe cazuri se reflecteză mai adînc asupra motivelor divorțului decît asupra celor ale căsătoriei. Întemeierea unei familii este un act de mare seriozitate și răspundere care trebuie bozat pe o cunoaștere profundă, indelungată, lucidă.

Intr-un fel, repetarea cuvintelor inginerului Mocanu. Repetarea sau întărirea lor, cu atît mai grădoare cu cît ea vine de la un om al legii, obișnuit cu destule divorțuri triste.

«Lucram pe atunci ca șef de secție... Aveam în subordine, între alții, pe unul Ilie Neagu, muncitor foarte bun. Reglor. Într-o bună zi, pe neașteptate, a venit la mine soția sa, Maria, plîngîndu-se că nu știe ce să mai facă, lamentîndu-se că Ilie e risipitor, că nu aduce banii acasă, că au doi copii și că el zăbovește cu prietenii.... M-am gîndit cîteva zile cum să vorbesc omului, altfel un lucrător serios și capabil. L-am luat pe departe, i-am vorbit de una și de alta, apoi i-am spus că am aflat că soția sa vrea să divorțeze. A făcut ochii mari, atunci i-am destăinuit tot ce știam, i-am vorbit că de la om la om și m-a înțeles. Peste cîteva luni, nevasta lui Ilie Neagu s-a întors să-mi mulțumească, confirmîndu-mi că se împăca bine, că greul a trecut.

— Ce i-ați spus, cum l-ați convins?

Nu-ști mai aduce aminte exact ce a folosit. Nu i-am spus mare lucru, zice. Făcut morală, nu i-am vorbit ca un șef, bărbat. I-am povestit despre familia mea despre a mea. Omul a înțeles și s-a înțeles. Tovarășe președinte, Subsemnatul Chirilescu Alexe, dom București, strada Victor Manu, nr. 34, scara B, etaj 3, ap. 11, am deschis o divorț cu soția Chirilescu Filoftea pentru a-i înțelege și să-l împăcească și în consecință binevoiti a dispune închiderea dosarului rul de mai sus. Cu stîmă...»

Acțiunea stinsă prin împăcare părițilo

Plec de la Victor Mocanu, inginer I.A.S.B.-ului. În ultima clipă îmi păresc un vecin, tot din fabrică. Plecă cu zilele și soția sa a venit să se sfătuie salveze casa. Comunistul Victor Mocanu din nou tonul cel mai potrivit și Steli revenit în mijlocul familiei, conștient că Nemaigreșind în continuare.

De un singur lucru îl pare rău îl Mocanu. Că are numai doi băieți și nici o fată. Dar va avea, mă asigură. Copil va fi o fată. Apoi încă una. Să fie egal, zice, nu ca mine, care am fost alături pereche.

Si mai are un regret Victor Mocanu plecat dintr-o casă de oameni săraci de țară Nou de lîngă Brăila: că nu toate dimprejur sint la fel de unite și de tar

Un regret care ar trebui să însemne multi un subiect de meditație. Seric

Ovidiu IOAN

pămînturile de care s-a legat numele nost

Orice societate cu adevărat modernă, atunci cînd își hotărăște direcțile de dezvoltare știe că trebuie să-și cintăreasă atent posibilitățile, să-și asigure condiții cît mai prielnice pentru că gîndurile și proiectele sale cele mai îndrăznețe să fie acoperite de aurul curat al faptelor. În lumina acestui ADEVĂR de necontestat fiecare dintre legile noastre, astăzi, se pătrunde de idealurile supreme ale poporului Românesc socialiste, de transformare a acestui pămînt într-un spațiu al civilizației și bunăstării celor ce muncesc, unde «ka fi gospodar» înseamnă, înainte de orice, a-ți iubi țara, a face totul pentru înflorirea ei deplină.

Înălță de ce această lege reprezintă rodul unei adînci chibzuințe și de aceea ea se integrează organic spiritului de profundă cunoaștere și grija fată de avușile țării, de folosirea lor cît mai înțeleaptă. În fapt, Legea apelor pornește de la recunoașterea unui adevărat esențial: acela că apa este un element vital, o bogăție indispensabilă existenței și dezvoltării unei națiuni.

Pămînturile de care s-a legat de veacuri numele nostru și care s-au numit întotdeauna pămînturi de la Mureș, de la Olt ori de la Dunăre au în ele semnificația rodului din care au trăit părinții și străbunii noștri, din care trăim noi și vor trăi generațiile care vin, au în ele dimensiunea datoriei pe care o avem fată de aceste pămînturi, fată de aceste ape ce trebuie păstrate întregi și limpezi așa cum se păstrează un lucru de mare preț.

Trăim astăzi într-un veac înaintat, cînd știința și tehnica fac progrese uluitoare, ne putem mindri cu faptul că țara noastră este integrată în acest efort continuu de progres, că industria sa se dezvoltă impetuos, dar trebuie să acționăm cu toată hotărîrea pentru că acest flagel al lumii moderne — poluarea, cu toate implicațiile sale — să nu strice echilibrul stabilit de natură.

Pentru locuitorii Doljului, la fel ca pentru toți locuitorii patriei noastre, această preocupare devine cu atît mai mare cu cît ne putem referi deja la existența unor surse industriale de poluare. Industria carboniferă din bazinul superior al Jiului, termocentralele de la Craiova, Rogojel și Paroșeni, Combinatul chimic Craiova au contribuit — prin lipsa unor măsuri adecvate — la transformarea apelor Jiului într-un amestec de uleiuri care nu mai amintește prin nimic de limpezimea izvoarelor sale.

De asemenea, evacuarea unor ape neepurate sau insuficient epurate duce la mari pierderi de substanțe utile; exemplu: numai Combinatul chimic Craiova pierde anual în apele evacuate circa 8 000 tone amoniac. Nu poate fi trecut cu vederea nici faptul că poluarea apelor județului a dus la distrugerea în mare măsură a vieții acvatice pe lungi sectoare de riuri și aproape la imposibilitatea folosirii acestor ape la irigații și mai ales pentru satisfacerea nevoilor populației.

Fără îndoială că existența acestor situații a determinat și pînă acum luarea unor măsuri

de către forurile centrale și locale pentru stabilirea echilibrului apelor, prin punerea în funcțiune a unor instalații de purificare în sectorul industrial, în paralel cu intrarea în procesul de producție a unor tehnici în tratarea apelor uzate.

În același timp, pentru evitarea înălțării lucrării de mare ampliere a digurilor de la Jiu și Dunăre, precum și amenajări însumind 3 500 hectare de apă curată, lucrări cu destinație de irigații, stăvilea viiturilor, lacuri de atracții pentru piscicultură. Este de subnumit primării prin aceste amenajări se adaugă zone irigate ale Olteniei peste 8 000 ha teren arabil și că o serie întreagă de rurale sau zone agricole sunt ferite inundații.

Trebue însă menționat faptul că întreprinse pînă în prezent n-au răstevilească în mod corespunzător acest degradare a calitatii apelor, impunând intensificarea lor, cuprinderea tuturor lor precizate de actuala lege care într-un ritm unitar, profund științific, ce trebuie aplicate pentru păstrarea și resurselor de apă ale țării. Pentru prima dată în țara noastră a apărut o asemenea împreună toate aspectele privind gospodărirea și dezvoltarea integrală și complexă a hidrografice în vederea tratării în mod corespunzător a tuturor problemelor legate de ape.

Din ea se desprind cu claritate a moduri de lucru privind buna gospodărie și modul de folosire a apelor și dintre cele mai importante este activitatea interesată în bădăriile apelor; folosirea combinată a râurilor amenajări hidrotehnice atât pentru aprovizionarea centrelor populate, menea, prevederile privind folosirea poalelor hidroenergetice sau atenuarea efectelor atâtăvalabilitatea legii care gospodărirea rațională a apelor ca parte complexă care trebuie să răspundă toate aspectele cerințelor vieții sociale nomice.

Această imensă forță a apei trebuie să se desprindă și stăpînă în permanentă, trebuie să se priceperă și grija, pentru că apa este garanție pentru marile recolte ale agricultură, înseamnă lumină, înseamnă energie pentru industrie, înseamnă — nu în ultimul rînd — parte din frumusețea și măreția acestuia românesc. Cred de aceea că Legea a încălzit înțeleasă în toată importanță și fiecare cetățean al acestei țări. Si ca oare să exprimă interesul tuturor, ea trebuie să îndeplinească și îndeplinească norme morale.

Gheorghe DI

cap». Noi, frații, am rămas uniți, așa cum a vrut biletul tata, chiar dacă din cauza diferenței de vîrstă nu prea ne-am adunat pe acasă la oalătă. Eu am făcut liceul la Timișoara, ajutat de frati-mi Radu, care era inginer acolo. El m-a ținut la școală, el m-a scos la viață, de am făcut pînă la vîrstă astăzi ce-am făcut. Grație lui am ajuns inginer. Grație iubirii de frate care nu este, la urma urmei, altceva decît tot o formă a iubirii de familie.

Il întreb dacă toți ceilalți opt frați sănătățile sunt și chiar dacă din cauza diferenței de vîrstă nu prea ne-am adunat pe acasă la oalătă. Eu am făcut liceul la Timișoara, ajutat de frati-mi Radu, care era inginer acolo. El m-a ținut la școală, el m-a scos la viață, de am făcut pînă la vîrstă astăzi ce-am făcut. Grație lui am ajuns inginer. Grație iubirii de frate care nu este, la urma urmei, altceva decît tot o formă a iubirii de familie.

Nici unul dintre frați sau surori nu-a divorțat?

Nu. În neamul nostru așa ceva nu este cu putință. Unul dintre frați a avut într-adevăr o cumpărătură.

«Judecătoria sectorului III, municipiul București, Sediul din Camera de Consiliu din 18 februarie 1974. Instanța compusă din președinte — Ioan Marica, grefier — Rosenberg Gabriel.

Pe rol fiind judecarea acțiunii de divorț introdusă de reclamanta Bălan Georgea împotriva pîrîtu

Bălan Petre.

La apelul nominal făcut în Camera de Consiliu s-au prezentat reclamanta Bălan Georgea, perso-

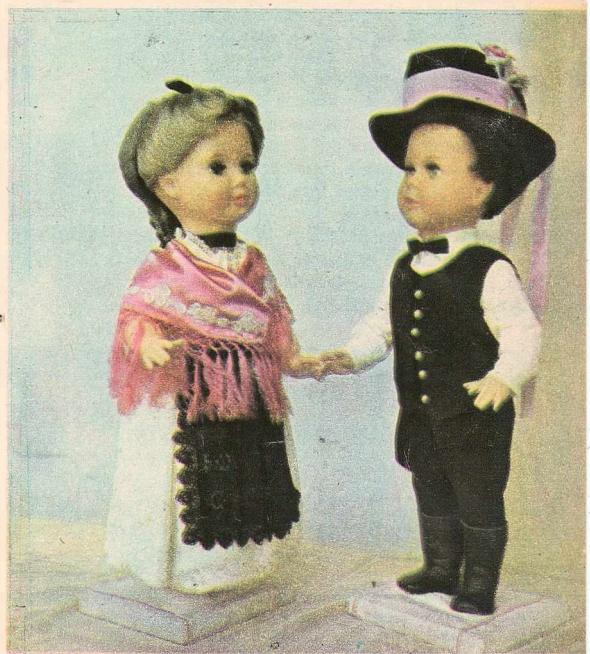
păpușile din lenauheim

Pe locurile de baștină ale poetului german Lenau, o mână de oameni au realizat un muzeu unic la noi în țară. Este vorba de reprezentarea, din mai vechi timpuri și pînă la noi, a portului popular din zonele Banatului. Cu atît mai mult este pusă în valoare vestimentația cu cît ea se înscrie într-un cadru atît de curat al candorii — păpușile.

Priviți păpușile din Lenauheim îmbrăcate în costume de sărbătoare sau de lucru. Nasturii de argint de la laibăre sînt mari. În ei se coagulează parcă miez de meteor și au forme de cupe. Femeile poartă fuste lungi, plisate, cu franjuri și broderii de mînă. Au șorțe albe sau roz cu dantelării uimitoare. Cei mai frumoși pantofi pe care i-am văzut vreodată sînt cu siguranță cei din picioarele unei femei din comuna Horia (Arad), datînd de pe la 1920. Sînt de catifea vișinie, cu floricele albastre. Au ceva din tainele saraiurilor turcești și din farmecul unui bazar. Ca să nu mai vorbim de broboadele cu maci roșii din Peciu Nou. Sau strasurile de la pălăriile bărbătilor — adevărate cununi pentru Eden, în care se întîlnesc toate florile pămîntului.

Dar noi nu ne-am propus să facem o descriere în amănunt a fiecărui veșmint în parte. Ar fi inopportun. Cu ajutorul lui Sandor Rudolf, foto-reporter la «Banater Zeitung», sperăm să vă bucurăți, ca și noi, în fața acestor păpuși. Ele ne aduc, pe pragul acestor ani, nu numai portul așa cum a fost, dar și acel surîs Cald din trecut.

Cind treceți prin Lenauheim, nu uitați de păpușii!

niște tărani (5)

Ea, dacă vrei să știi, și să mergem noi unde vrei dumneata — foloseau mereu acest dumneata, chiar dacă vorbea și cu un copil, atunci cind vrea el să fie important și să pună, cum tot el zicea, «o podisă» între el și cel cu care filozofa — mie să-mi spui dinainte clar: cum ar veni să ne ducem să fărâm niște lemne din pădurea statului că ale noastre s-au cam terminat și atunci hotărîm cum ar veni acum domnule, pe data de marți, la ora și la locul. — Locul Măgura, se bâga în vorbă, de obicei, Petre al lui Toma, murind de rîs cu gura lui știrbă pentru că știa bine că nu puteau ei fixa nici locul, nici ora, pe data de marți, ca să se duca să fure lemne, fiecare facind asta pe cont propriu și la ora lui. Dar Năită rămînea imperaturabil și întotdeauna de partea lui se afla, foarte băgăret și suierind vorbele cu glasul său răgușit, Pătru cel scurt. — Ziceai că Pătru e casă? — întrebă Năită, prefăcut, pe femeia acelui care încetase să-l mai roage să intre în casă, fiindcă jocul se terminase și ea era sigură că Năită n-o să-i între în casă. Firește, că nu avea nici un secret în acea odăită, dar era bine să lase impresia că și la ei în casă, că era ea de mică, tot se găsea ceva care era al lor, și numai al lor, săracia, și tot era ceva, un secret, ridică nu era pustiu. — Pătru, cum să nu, e casă, răspunde ea, dar tot cu capul în pămînt, și tot cu spatele la ușă și striga usurel Păătrule, de parcă l-ar strigat de pe Măgură, iar el, care se afla la numai un metru în spatele ei, după ușă pe care o păzea ea și nu putea să nu audă ce se vorbise pînă atunci răspundea tare și răstătit, cum trebuia să răspundă un bărbat, cu treburi, unei neveste care îl tot săcăie și îl intrerupea de la ale lui. — Ce e? — Mă, fir-ați ai dracului, făcea Năită Lucian, pe care îl distra acest protocol practicat și de el altfel și cu toată credința. — Pătrule, ia iesi, mă, afară, că vine primăvara și te găsește după sobă. Tu n-auzi cum cintă cucle, pe mine mă și spurcat azi dimineață. — Bine că nu te-a spus pupăza, răidea Pătru, ieșind din casă cu spatele înainte, ca un om preocupat de ce lăsase înăuntru. Afară era o vîforiță de zile mari, vîntul bubuiu în acoperisuri și răbușnea în ferestre și pătrundeau furios și în săliția neterminată. — Nu intră, se făcea și Pătru că îl invită, însă trîntea ușă cu nădejde după nevasta care se și strecurase înăuntru cu capul în pămînt și tot întunecată. — Nu, preciza Năită, cu altă ocazie, acum se pune chestiunea să vîtu pînă la mine că mi-a căzut moțul la o clăie de fin și pînă desără mi-o dărîmă vîntul ăsta, așa că e momentul să te sui tu în vîrful ei și să-j pui moțul la loc. — Bine, hotărî Pătru după un moment de gîndire, tremurînd în cămașă în săliță deschisă, ia-o înainte că vîn și eu. — La ce oră, întrebă Năită serios, și, al dracului, se și întoarse cu față după soare sau unde credea el că ar fi soarele, fiindcă bineînțeles că nu avea ceas, însă gestul era foarte serios și el chiar și credea în el. — La ce oră și acum, șiera Pătru, arătînd din mîini că astă era situația, nu începe amînare. — Tu o leai înainte și eu viu după tine. — Iar pleci, Pătrule, se auzea glasul femeii de după ușă, iar pleci, nu te mai

potolește Dumnezeu pe lîngă casă nici acum, nu mai ai stare, neam? — He-he, făcea Pătru, arătînd cu capul spre ușă încăperii, adică, «muiere, ce să-i faci», astea ar vrea să stai toată ziua după ele pe lîngă sobă. Însă și jocul acesta era fals pentru că Pătru nu plecase niciieri iarna aceea, și Năită știa, iar ea, femeia, vorbea doar cu gura, pentru că așa o auzește și pe mai că-sa vorbind, și pe toate femeile, așa se făcea, așa se cuvenea, să se știe că ele duc dorul bărbătașilor și că nu mai pot ele ca ei să stea cu ele, acasă.

Încăperea pe care o terminaseră, și în care stăteau, și în care zidiseră și soba, abia facea loc unui pat îngust și unei mese puse la fereastră, cu două scaune la cele două capete. Stăteau amîndoi, de dimineață pînă seara, mai ieșeau după apă, mai să dea fin la o vacă amărită, mai să încădă seara vîtrei găini. Stăteau amîndoi, ea învîrtind cu lingura într-o ulciu că cu fasole, sau peticind o haină care nu trebuia nimănui, el mesteriorind la acel cuier de lemn înflorat. Stăteau și tăceau și fiecare se gîndea la ale lui. Din cind în cind, Pătru începea o poveste de cind era el mai tîrăr sau de cind era el pe front, însă nu o termina niciodată, pentru că avea impresia că ea nu-l ascultă și că pe ea nu o interesau și atunci o fura cu coada ochiului sau încerca să se uite mai îndeaproape la ea, dar tot pe furiș, pentru că, deși se luaseră de cîteva luni bune, nu se legase nimic între ei, iar Pătru nu simțea față de ea nici o slăbiciune. I se părea străină, iar prezența ei în casă, nefirescă, și o urmărea cum trebă fiește, și cum își face de lucru, și cum vorbește, cîteodată, singură, șoptit, cu oala de pe foc, sau cu vîtraiul, sau cu o mînă cu care venise de acasă și care dormea, noaptea, la picioarele lor, și torcea cuminte. Era o pisică neagră, ca un drac, o pată nu avea pe ea, albă sau mai deschisă, și Pătru o mingîlia căci îl plăcea de ea și o simțea cu suflet. Femeia lui — căreia niciodată nu-i zise pe nume și căreia, niciodată, nu avea să-i zică pe nume — i se părea străină de el și străină, ea, în tot ce făcea, altfel o femeie ca toate femeile, se scula, își făcea de lucru, masa era la timp, cămașa albă la timp, focul în sobă nu se stingea, treburile curții le făcea, însă parcă n-ar fi fost acolo. Nu ridică din pămînt capul, nu vorbea decît dacă o întrebă, nu cîntă, nu striga, nu trîntece, nu se supără și lui Pătru i se părea casa mai goală și mai puștie de cind se însurase. Cind vorbea cu ea, acele puține cuvinte care le vorbea, i se părea că vorbește singur, ea mai mult ofta, și încuviința și zicea mereu — «Așa, Pătrule».

Era o femeie mai înaltă ca Pătru, nu cu mult, dar se vedea, și cind plecau de acasă el mergea mult mai înainte, iar ea după el, cu capul în pămînt, și cu întunericul acela pe față. — Să nu uiți să luăm și niște sare — zicea Pătru mergînd, fără să întoarcă, din mers, capul, să vadă dacă ea e în urma lui și îl aude. Era sigur că este și chiar așa și era, căci ea îl răspunde repede și grăbindu-se după el, dar fără să se apropie prea mult: — Nu, zicea ea, nu! Și atât. El mergea repede-repede, cu pasul lui precipitat, parcă se ducea de-a dura la vale, iar ea venea după el ca o umbră alungită de soare. În rest vorbea fiecare în sinea lui și cu

el însuși, cum făcea și acasă, cind stăteau împreună și nu puteau să închege, nici unul din ei, nici o poveste pe care să o ducă pînă la capăt. Ea punea masa, la fereastră, și se așezau pe cele două scaune, față în față, cu străchinile la mijloc și nu se întîlneau decît cu lingurile de lemn pe fundul străchinii și ea zicea, de fiecare dată, «Doamne, iartă-mă, iar ne certăm, Pătrule». Deși nu se certaseră niciodată, nu aveau de ce. Pătru se uita la ea cum bagă lingura în străchină cu sfială, ferit, strecurat parcă, și cum scutură lingura pe marginea străchinii, ca să nu rămînă prea multă ciorbă în ea și după aceea punea lingura, binîșor pe masă, ascunsă sub streașina străchinii, și se ștergea la gură cu mâna, cu un gest la fel de furiș. Nu era urîtă, dar nici frumoasă, avea o față ovală, parcă nițel prelungită spre bărbie, o față albă, fără vîlăgă și cu un întuneric stăruind pe ea care o făcea străină sau așa i se părea lui Pătru. Tinea mereu ochii în pămînt și cind mînca tot așa mînca, ținînd capul apliecat deasupra mesei, arar îl fura pe Pătru cu o privire sfîrșită, iar cind se pregătea să vorbească, puținul acela pe care îl vorbea, sau cind se pregătea să răspundă la ce era întrebătă, repezea mâna la gură și acoperea un zîmbet vinovat. Pătru rămînea cîteodată cu ochii pe ea, punea și el lingura pe masă, își lăsa mînile în poală și se uita, mestecînd, la ea, de parcă n-ar fi fost îngă el și el și-o amintea. Nu știa de ce nu i se părea că este a lui, adică nevasta lui, proprietatea lui, parcă era cineva străin, care venise la el și mînca la masă cu el, și el nu știa de unde să-l ia și cum să înceapă vorba cu el. Nu-i era nici milă de ea, deși i se părea prea slabă, prea frivă, altfel cu putere, căci ridica la rînd cu el și pe ce punea mâna se cunoștea. Avea însă ceva în felul ei de a fi ferit, și trist, sau posac, o durere ca o boală și, într-o noapte, se trezise visind-o și se uita la ea cum doarme lîngă el, cu amîndouă mînile puse pe pernă sub obraz, nu se auzea nici cum respiră. Nu-i întreba niciodată nimic, decît atunci cind venea de undeva: — Veniș, Pătrule? — Veni, răspunde el scurt și ea se făcea cu treburi și se ferea din calea lui. Nu-i întreba nimic nici cind el se ducea pe la ei, care nu stăteau prea departe, dar nici ei nu-l întrebau «ce mai face fata noastră?» — sau «să-i spui să mai treacă pe aici». Soacra lui, care era, altfel, bună de gură, nu-l întreba niciodată de ea și lui chiar îl plăcea că nu se amestecă nimănii în casă lui, dar vedea bine că și ei sunt străini de el, nici o întimplare nu-i puse în situația să se vadă că sunt rude și că sunt de familie.

Se însurase — se gîndea Pătru la masă, într-o zi, privindu-și femeia cum strecoară lingura în străchina cu ciorbă de parcă l-ar fi fost rușine că el o vede mîncînd — se însurase și viața lui rămăsese tot atât de neisprăvită. Își făcuse și casă, sigur, mai avea de lucru la ea, mai avea să o tencuască, să-i facă scările de piatră și se gîndea chiar cu bucurie la momentul acela în care avea să zidească scările și să-l vadă tot satul cum zidește scările, mai avea să facă un gard nou, mai avea destule, dar casa era ridicată. și el nu înțelegea, totuși, nici o schimbare. Cind stătea singur și era neinsurat, nu i se păruse aşa puștie casa în care stătuse, o cămașă neînorocită, cu un ochi de fereastră, pe

care nu se vedea nimic. Acum stătea în casa nouă și se uita pe o fereastră vedea toată Măgura și nu era singur, i de om răsuflă lîngă el și lui îi era urit un pustiu în jurul lui, parcă încăperea stătea era goală. — La ce te gîndești, îl întrebă ea, văzîndu-l dus, cu ochiul să încapătă și cu lingura uitată pe masă și el — La ce să mă gîndesc, răspunse și silnit, mă uitam că, uite, vine primăvara mințe Năită, și ieșim și noi afară din frunza, ieșe soarele ne mai dezgheță. Dar ea nu-l creză. Înțelegea și ea îstrăină, dar așa fusese și mai că-să făță ei, toată viața lor, și așa erau și vecinele prietenă de-a ei, care se măritase înainte și spuse: «N-am avut eu noroc să aibă vineți lîngă pămîntul lui al lui' cutare de el mi-ar fi fost drag, dar de, nu pu-lăsăm pămînturile despărțite, mai ales pusește tata și doi nuci. Așă că... Pentru aceia însă se măritase cu un gișit, udracului, care mai fusese însurat și i se nevasta și care numai de certuri se numai cu toțorul amenință și ea îi zice neata», fiindcă era un om trecut de pătră ani, iar ea n-avea decît nouăsprezece.

— Noi n-am avut nici pămîntul apropiu n-ai avut deloc, se trezi ea vorbită cum îi era obiceiul, cind vorbea — N-am avut, zise Pătru, care se aseala lucru, și ea se făcu de pămînt străchina și ieșă afară. — N-am avut, continuă Pătru singur, al dracului de pămînt, că am umblat întreagă și numai pămînt am visat și p-am dormit în toate pămînturile de pătră.

Într-adevăr, venea primăvara, sub bătrînul subțire în fereastră izbi virful următor, mutat de Pătru de la casa veche, așa că un pom, și Pătru văzu mugurii lui Soarele se strecurase pe după niște zdrobă, dar liliacul nu miștea.

CAPITOLUL III DISCUȚIA

— Ei, începu «discuția» un maior «zat», cum observă, cu o oarecare nădejde Lucian, privindu-l pe ofițer cu luare și sfotindu-se să-i lase impresia că n-ambitionează mai mare și nici nu avuseseră vîlă mai mare decît să-l asculte pe el îndatoritor gata să lămurească, în toate tele, «situația respectivă», și să termine și maiorul, că mai repede ce aveau și fiindcă îmi părea un om cu griji, cu cu răspunderi, înțelegea și el că avean destule pe cap, nu puteau sta la povezi zia în amiază mare, era cazul să ne măsime de ale noastre, mai ales eu, care și păde-acasă pe nepusă masă, nici cu nevorbisem, lăsasem și-un sac cu porumbă, se alegea praful de fână dacă suneridicat, în fine, ce să mai spun, mă și eu.

Dinu SĂ
(V)

serial flacără

LUPTA CU NECUNOSCUTUL (10)

maraton dramatic pe aleile cișmigiului

— Ultimul act în acțiunea pentru prinderea evadatului M.I. urma, aşadar, să se consume în preajmă Liceului «Gh. Lazăr», tovarășul colonel Ceacu...

— Cu toate că nu ne întîlnisem vreodată, M.I. mi-a adresat pe nume, căutînd să mă flăteze. Mi-spus că aflat despre valoarea mea profesională și despre faptul că eu fusesem însărcinat cu urmărirea sa. În continuare s-a prefăcut surprins de atitudinea mea: de ce să-l transport sub amenințarea pistolului, așa cum ar proceda, clasic, un polițist obișnuit? Deși sesizasem intenția de a miza pe vanitatea mea, m-am hotărît să las o clipă pistolul pe canapea pentru a scoate din buzunarul drept cătușele, ca să-mi imobilizez mîinile. Mă simțeam oarecum liniștit, pentru că la percheziția fulger nu-i găsimem nici o armă.

— Spuneați mai înainte că M.I. nu era omul core să ezite să facă uz de armă. Cum se explică faptul că tocmai atunci ieșise neînarmat?

— Probabil că întregul său arsenal se afla la găzda de unde urma să aibă loc plecarea în munți.

Din acel moment aveam să gresesc așa cum n-ăș fi cresut posibil să mi se întîpte vreodată. După ce am lăsat pistolul din mînă, n-am reușit să mă comport normal, ca un adevarat polițist sau cel puțin ca un psiholog, chiar mediocru! Trebuia să scor cătușele din buzunarul drept și cu toate că această acțiune se putea realiza fără să întorc capul — pentru a nu-l slăbi din ochi pe detinut — m-am comportat ca orice sclav al reflexelor omului obișnuit: odată cu introducerea minii în buzunar, m-am întors și privirea înspre acolo, deși, repet.

operațiunea putea fi executată fără mișcare capului.

Neprevăzutul s-a consumat într-o fracțiune de secundă: infractorul a deschis ușa mașinii fără zgromot și — în ciuda vitezei de 50 kilometri pe oră cu care ne deplasam — a sărit în stradă cu riscul de a fi călcat de celelalte autovehicule. Se și auzea scîrțitul frinelor!

Într-o clipă, ținînd cătușele în mînă, îmi recăpătasem singele rece. Situația era catastrofă! M.I. dispăruse din mașină; îl zăream doar tălpile pantofilor...

Am făcut un plonjon după el, atingînd cu virful degetelor tocările pantofilor celor care «zbază» spre axul bulevardului, chiar în dreptul Cișmigiu-lui.

Cum șoferul nu auzise nimic — vă reamintesc că era surd — mașina își continua cursa cu 50 kilometri pe oră, în timp ce portiera se clătină, iar pistolul și cătușele zăcea inutile pe perna din spate.

Ne-am prăbușit unul lîngă celălalt pe caldarîm, suferind multiple leziuni. Oferisem publicului două spectacole simultane, urmărîndă cu viu interes: două persoane sărînd din mers și mașina oprită în dreptul librăriei «Cioflec» de către un baraj viu format din cetăteni...

Rivalul meu, fiindu-mi superior din punct de vedere fizic, m-a rostogolit din nou pe caldarîm dur, printr-o lovitură de picior în coșul toracic. Astfel a cîștigat timp și a luat-o la fugă pe o alea a Cișmigiu-lui, urmat de mine la o distanță respectabilă.

Continuam să alerg, cerind totodată ajutorul cetătenilor. Vederea îmi era stînjenită de singele ce mi se prelingea pe față.

În timpul acestuia maraton sperat mă simțeam epuizat din punct de vedere fizic și moral; mă cutremura gîndul că toată munca fusese zadarnică. Plutonierul Andrei lipsise de la datorie pentru prima și poate pentru ultima dată! Pierdeam singur și rămăseam tot mai în urmă. Aveam pasiune și voință, îmi lăsase doar forță fizică și-mi reproșam, aproape plîngînd, că am părăsit mașina fără să-mi iau pistoul. Ce urmă m-aș descărca!

M.I. își juca ultima carte, lupta pe viață și pe moarte. Nici nu se aștepta la acest răgaz, fiind convins că, din mașină, voi face uz de armă.

Evidatul ajunse la ieșirea din Cișmigiu, prin străzile Brezoianu și Zalomit, cind deodată doi muncitori îmbrăcați în salopete, care treceau întimpător pe acolo, s-au aruncat asupra lui și l-au prinse. Am ajuns și eu lîngă ei și literalmente m-am agățat de M.I. cu brațele și cu dinții. Nu doream să-l mai scapă de la capăt.

În timp ce mulțumeam muncitorilor și căutam să conving lumea adunată în jur să cel urmărit era un delincvent primejdis, acesta se jura pe toti și că nu era eram ofițer de milice, ci un impostor surprins de el în flagrant de adulter... Din nou, avalanșa emoțiilor. Văzînd că cei doi muncitori, pe care-i rugasem să-mi imobilizeze pe fugă, începeau să exite, le-am oferit posibilitatea, fără a mă dezlipi de adversar, să-mi scoată legitimația din buzunar. Capitolul emoțiilor s-a încheiat din momentul cind muncitorii s-au convins că eram un adevarat ofițer de milice.

Revoltați de îndrăznea infractionului, ei l-au escortat pînă la mașina oprită, cum am spus, în fața librăriei «Cioflec». După ce l-au așezat în față, lîngă șofer, cei doi mi-au pus pistolul în mînă, recomandîndu-mi ca pe viitor să fiu mai vigilent și să mă străduiesc să ajung un bun militan! Deși

lectia dată de muncitorii în salopete gri și să roșesc și încercam să-mi ascund față de mulțimii, eram cel mai fericit muritor, pe oricum, misiunea fusese îndeplinită!

Pe platoul comandamentului Militei în timpul colegiei. Comandantul și-a manifestat rănită să ne vadă — pe mine și pe arestat. / eram desfigurați, însingerăți și cu hainele în timp ce M.I. era condus în arestul din casă, eu eram îmbrăcașat de comandantul pătrame.

— Dar ce se-a întîplat cu plutonierul «lăsă la apel» tocmai în momentul culm acțiunii relate de dumneavoastră?

— În rezerva unde primeam îngrijirile n-a intrat la miezul nopții un vizitator agitat, în lacrimi — Andrei. Eronat informat, el circulație acțiunea și că viața îmi era în pericol. Din acest motiv s-a prezentat cu teamă la simțindu-se vinovat de absența sa.

— Se tot agita și se scuza, dar eu i-am cerut încălzescă, asigurîndu-l că nu era grav și că două zile voi fi complet restabil. Bine-i-am mulțumit și pentru afecțiunea ce mi-a

— și cu acest prilej — că mi-o purta. Sinceritatea colegului meu, de care am întîmpinat atitor acțiuni comune, m-a împlinit cind a săcăzut precizarea că îl socase pericolul în care mă găsim eu, cît faptul cum credea el — că-l scăpasem din nou din cauza absenței sale din dimineață care decideă succesul sau eşecul întregii acțiuni.

Continuarea dialogului cu Andrei avea fi și mai puțin lină ca începutul său...

Dumitru CEACĂ
Lionel NIȚĂ
(V)

combat în mod programat cinismul în arta mondială

Bălașa, născut la 17 mai 1932, Dobriceni, Olt. Absolvent al Institutului de arte plastice «Nicolae Ceaușescu». Al cursurilor Academiei de limbă și cultură italiană — Siena, 1965. Al cursului de vară nenie de pictură din Perugia. Participant la toate expozițiile din țară și la numeroase expoziții omânească din străinătate: Varșovia (1955), Moscova (1958), Cairo, Alexandria, Damasc (1960—1961), Ierusalimul tineretului de la Paris (1961), Pescara—Italia (1965), Roma (1966), Orly (1968), Torino, 1969), Tel Aviv, Iugoslavia, Bulgaria, Japonia etc. (1970—1972), Cognac sur Mer — Franța, Salonul enților — Paris (1973).

1966 și 1973 a creat 7 filme de pictură animată: *Picătura, Valul, Orașul, Phoenix, Fascinații*, și în viitor (în colaborare cu studiourile Corona Cinematografica — Roma), *Galaxii*. Participant ilurilor internaționale ale filmului de animație și scurt metraj: Mamaia, Tours, Annecy (Franța), sen (R.F.G.), Cracovia, Busta Arsizio (Italia), Sidney, Leipzig (R.D.G.), Hollywood. Membru în itinaloului internațional al filmului de animație de la Annecy (1973). Varșovia (1955), Moscova (1958); Medalia de aur a Concursului european de pictură de la (1965); Premiul revistei *„Arta”* pentru pictură murală (1970); Premiul revistei *„Săptămâna”* pentru filme: *Pelicanul de argint* (Mamaia 1966 și 1968), la festivalurile internaționale ale filmului și; Premiul ACIN (1971). Lucrări de pictură în principalele muzeu din țară, în colecții partilin țară și străinătate.

Ra lui Sabin Bălașa recapitulează istoria. E un amalgam de rezonanțe dominate inalitatea artistului. Ceea ce a fost esen- experiența artei indiene vechi, artei e, artei grecești, prerenașterii și Renașteri, în experiența impresioniștilor, în mă ultimilor titani Dali, Picasso, Del- i libertatea de a spațializa a abstracțiilor, a din toate esențele acestea au impregnat ște de a picta a lui Bălașa, chemarea lui. ratorul său se decide în ultimă instantă care o face, dar se simt acolo și tările ai importante secțiuni din istoria picturii. Ispar prin marele său talent, ele împreună șernica lui contribuie, nasc sinteza unică ată care este pictura sa. Bălașa are o te artistică foarte încărcată, apărută și atât firesc, nu programată. El nu a umblat vioare, ca un om care se cultivă, pentru darea personalității. Nu s-a hrănit cu ele de-a picta și pentru a picta, ci a observat și în ceea ce picta. «Efort am făcut numai escopări pe mine. În artă fiecare dă la veală inutul pe care și-l propune, ci ceea ce are, și conține ființa sa. Tema principală este însuși». Cind artistul se căută în afara sa, eargă după o mare temă, după o mare cație, după un mare drum în istoria șuează. «N-am căutat în istoria picturii, nici». Artiștii mari descorește un spațiu o lume unică. Numai artiștii singulari. Sabin Bălașa este un pictor singular, fi urmărit astă, un artist care a depus o titanice nu pentru a ajunge la singularitate pentru a-și exprima singularitatea prin e în sine. «Pe măsură ce muncesc mai mult, și seama că de neimportantă este munca băsește dotația, și că de mult trebuie trudit cind ai har pentru a-l scoate la lumină». nlicul artist care în această epocă recapitulă istoria picturii universale ca pictor. În am artelor plastice contemporane», Jean spune: «Orice revoluție plastică este o care, o reîntoarcere la noțiuni primare, un vis, o renaștere». Observație valabilă și profunzimea ei pentru pictura lui Sabin

mare, sudind muzica, mișcarea și pictura, el a descoperit ceea ce criticii străini au denumit cinepictură. Filmele lui sunt de o densitate extraordinară, trebuie văzute de multe ori pentru a înțelege sensurile fiecărei fotograme. Pentru acest pictor arta nu este o profesie, e o misiune. Se consideră om fără profesie, dar cu o misiune. Pentru el, arta e un mod de a trăi viața, de a traduce în formă și culoare lumi de stări, lumi de sentimente. «Nu am ceea mai mică prejudecată în privința formelor, siluete formele, mijloacele, toate trebuie să se supună stărilor mele sufletești, sentimentului. Nu sunt nici zero la sută estet în sensul intelectualist, nu am vreun plan teoretic, ci numai plan poetic și filozofic. Sfide orice în sine, inclusiv arta în sine. Pictura n-are reguli. Regulă este flacăra, sentimentul. O pictură este terminată atunci cind sentimentul care a provocat-o s-a sleit». Lumea aderă la pictura lui Bălașa. Lumea situată pe toate treptele de inițiere artistică simte modelul spiritual propus de către arta sa. Umanismul său anticipează o ființă puternică, pură, o viziune neviermănoasă, în plină legalitate cu natura și cu legile ei. Oameni și în același timp metafore, saturați de idei, de libertate, rezultat al unei construcții, al unei conștiințe. În pictura lui nu apar mecanisme, case, croitorie, veșminte, nu găsești stări de boală, stări sufletești, rang social sau pecetea profesiei. Consacră un tip de om spiritual și un mod de a exista spiritual. Înălțimea spiritualității și prezența unei conștiințe ultime, libere, drept sursele valorii omului. «Umanismul meu este copia fidelă a aspirațiilor, a stărilor mele. În lumea modernă a apărut o contradicție între gradul de conștiință pînă la care s-a înălțat omul și gradul de conștiință pe care e fortat de unele conjuncturi să-l practice. Omul a ajuns să fie mai mult decît și permit realitățile să fie. Umanismul meu polemizează cu asemenea stări de lucruri, se ridică împotriva crizei consecutive lor. Polemizez cu cei care au dezumanizat figura umană printre obiectivism neconstructiv (de fapt, prin cinism). Combat în mod programat cinismul în arta mondială». Umanismul său nu se manifestă prin discursuri despreumanism, ci prin el însuși. Pentru Bălașa, umanismul e fapt, e gest, e implicare, nu teorie. El zice: «Dacă în arta mea nu vă simțiți cuprinși, nu vă regăsiți, dacă arta mea nu vă

provoacă stări necesare, atunci nu sunt umanist. În caz contrar, sunt».

Bălașa își gindește arta profund, șocant și scliptor. Existența lui este și o permanentă meditație asupra artei. 1. «Nu există reguli ale picturii, ci reguli de etică, de conștiință. 2. Pictori mari sunt cei care nu se trag din alții, ci din afirmația propriei ființe; ei iau arta de la capăt. 3. Nu există curente, ci doar mari artiști; orice curent este impostură. 4. Nu există artă modernă, există artă contemporană (e firesc să existe) și artă eternă. Contemporanii suntem toți, de mare valoare sunți numai cei care ating eternitatea; artiștii cu harul eternității sunt mai contemporani decât toți contemporanii «moderni». 5. Genile nu apar datării vreunor școli; Rafael a fost un titan nu pentru că l-a avut profesor pe Perugino, nici pentru că s-a născut la Urbino; mai mult, școlile diluează forța creatorilor. 6. O lucrare începe să fie mare cind încețează să fie un tablou; creația ambientală e totașă de depărtăță de artă, ca și un pictor de ceea ce este de fapt un creator, un misionar. 7. Pictori mari au fost puțini în toate epociile, apar rar; copaci sunt mai deși în perspectivă. Cind te apropii însă copaci mari sunt puțini, și observi cum criticii se ocupă de frunze». Contra păreriilor acreditate, Bălașa consideră că e foarte ușor de recunoscut și de separat, în pictură, impostorul de marele artist. Doar reaua intenție sau neprincipereea nu văd valoarea acolo unde există, ori o proclamă alegind-o din rîndurile mediocrității și a imposturii. «Cei ce susțin că numai după moartea artiștilor se poate stabili cine au fost cei mari și cine cei mărunti, au interes ca micimea lor să nu se vadă. Cind s-a greșit, cind un artist mare, având și o viață scurtă, n-a fost recunoscut, el a fost, în realitate, impiedicat să fie cunoscut. Cind a fost lăsat să fie cunoscut, el a fost și recunoscut. Dacă Van Gogh ar fi trăit mai mult, ar fi fost și el recunoscut». Bălașa crede în capacitatea de a se impune a valorii, convins că o mare valoare nu poate sta ascunsă multă vreme. Anonimatul continuu e semnul nulității, preocuparea artistului pentru vogă, dovada nonvalorii. În schimb, atunci cind vogă se doare rește lumii, marelui public, este, dimpotrivă, atestatul valorii. «Expresia cea mai limpă a nonvalorii în vremea noastră constă în încercarea de a te impune ca artist prin socarea, prin complexarea mulțimii. Expresie încarnată de cei ce și fac publicitate din neaderență publicului la opera lor». Pictorul disociază între marele public și organele culturale împovărate de nobile datorii. «Un popor care nu discerne la timp prin antene sale culturale, riscă să piardă artiștii de valoare. Șansele de cultură și de spiritualitate ale unui popor sunt proporționale, printre altele, cu măsura capacitatii organelor culturale de a recunoaște la timp valorile. Măreția funcționalului din cîmpul artei vine sau nu vine din rezultatele obținute în selectarea valorilor».

După opinia lui, titanii moderni sunt Dali, Picasso, Delvaux, Magritte. Dali i se pare cel mai puternic. «Cel mai mare gigant al vremii. Nu seamănă cu nimenei, cu nimic. Capacitatea de a afirmare liberă a propriile persoane și mijloacele de vorbire plastică ale lui Dali, uluitoare. Imaginile create de către el concordă cu marile miracole naturale. Un tablou de Dali nu e cu nimic mai prejos decât imaginea planetei Marte văzută de aproape. O pasiune pentru supunerea necunoscutului la fel de mare ca și a omului de știință, specifică tuturor artiștilor titanii. Se compară „nebulul” de Dali cu unul care pictează flori?» Bălașa afirmă că toți artiștii mari prezintă omul în starea de cosmicitate, nu în stări trecătoare. Ceea ce a ajutat totdeauna capacitatea umană de a nu se pierde în mic, adică în neadăvă, au fost trăirile mitice. Stratul mitic din noi vitalizat în vremea din urmă de pătrunderea în cosmos și de fervoarea anticipării. Nevoia de miș și de mitologizare a imprumutat dintotdeauna și chipul artei, arta fiind ceea ce se vede cu mintea, cu facultățile superioare ale omului. «Cosmicitatea a existat din totdeauna la artiștii foarte mari (la Leonardo, la Michelangelo), sprijinită pe resursele mitice din vremea lor. Artistul e sau cosmic, etern, sau inexistent».

Spiritu poeticofilozofic, impregnat în pictura lui Bălașa, pulsează în mitologia românească, în firea și în spiritualitatea poporului român, aliaj dintre filozofie și poezie, dintre a trăi și a poetiza. Spiritualitatea românească este principală rădăcină a artei lui. Toate rezonanțele din istoria picturii, sesizabile în lucrările sale, de care vorbeam la început, sunt vasale originalității lui Bălașa, venită din mareea artă a poporului român. «Pentru prima dată în pictura noastră nu așa Barbizonul de altădată, nici Barbizonul de acum. La flacăra Mioriței sau a Meșterului Manole, m-am călit mai bine decât la o școală și la o simțire străină. Prin asta mă simt mai aproape de universalitate. Cea mai mare pictură a noastră este Voroneț, nu Barbizonul. Sunt legat de marea artă a poporului român, legat direct nu prin intermediul școlilor frântuzești, legat de acea mare artă în care pictura de la Aman la Pallady nu e decât un crimpei. Dacă am învățat ceva, am învățat numai de la cei mai mari artiști ai lumii, și-am

învățat nu din pictura lor, am învățat altceva. Am învățat să fiu tot atât de liber, de personal, de neconformist, de netributar. Am învățat că trebuie să fiu unic, nu să amintesc, prin pictura ta, de cutare sau de cutare maestră, deși, din păcate, numai așa ceva atrage grațile unei critici căzne și fără alt simț decât al valorilor mediocre».

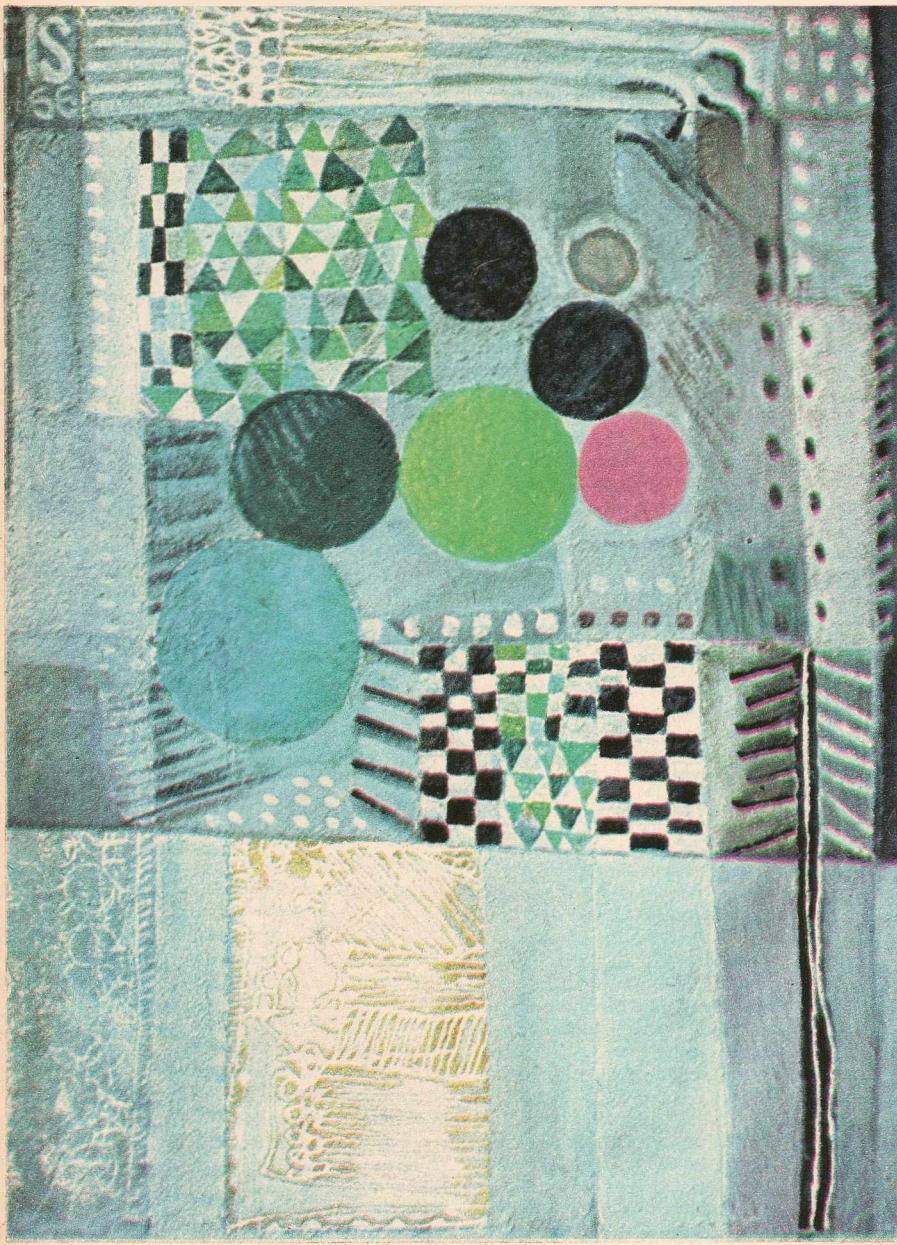
Sabin Bălașa e un artist cu adevărat implicat în viața cetății. El afirmă misiunea istorică și socială a artei, urmărind să determine prin creația sa o ascensiune în plan spiritual, necesitate contemporană, suport și dovadă a ascensiunii în plan social. Asemenea artei oricărui mare creator, arta lui se încadrează în fenomenul istoric al prezentului. «Mi-e foarte clar, poporul nostru nu are nevoie la ora actuală nici de naturi moarte, nici de pictură abstractă. Ci de o artă de anvergură, în stare să marcheze și să susțină dinamismul social. Vreau să fiu expresia unei Renașteri, vreau să impulsionez o Renaștere și să răspund astfel imperativelor contemporane pe care ni le punem țara».

Omul acesta polemic, puternic și copleșitor cind e vorba despre creație, despre artă, e vulnerabil, inabil, lipsit de instincție de conservare în planul vieții. «Aceleași căi pe care m-am împlinit ca pictor m-au expus loviturilor și suferințelor. Ar fi existat și alte drumuri, dar ele m-ar fi scos din cîmpul artei». O mediocritate organizată reflex ca orice mediocritate, a încercat să-l impiedice să facă artă, tot atât de mult pe cînd s-a ocupat el cu arta. «Ceed ce am reușit totuși să realizez pînă acum dovedește că arta rămîne mai tare decât agresorii ei. În vreme ce eu m-am ocupat de mine, alții s-au „ocupat” tot de mine. Constat că și în continuare am parte de același „stimul”» A avut și mai are încă de luptat cu alianța artiștilor mediocri.

Cind e mulțumit de cum îl merge lucrul, Sabin Bălașa muncește pînă la epuizare. Într-o stare de euforie produsă de un alcool misterios. Pare un bolnav fericit de boala lui. Sînt perioade cind din cauza obozelui și a unei boli de ochi aproape că nu mai vede, dar el continuă să picteze asemenea unui condamnat. E de o severitate paroxistică. Atunci cind nu-i place un detaliu cit de mic, reia totul de la început. Rupe lucrările duse pînă departe, dacă nu-l mulțumește ceva, și-a distrus lucrările de diplomă și toate lucrările realizate în institut, nu și-a deschis imediat cu ele expoziții personale, cum au făcut alții. «Cind pictez lucrările cele mai de virf nu-mi dau seama dacă mi-e greu sau ușor, precum mi-e imposibil să mă trezesc din somn cu visele materializate, adică să le am și-n somn și-n stare de veghe. Abia după o asemenea etapă mă cuprindem o cruntă oboselă, dovada tensiunii. Cind simă chiar în timpul lucrurilor dificultatea muncii, atunci mi-e clar, nu sunt destul de înarmat cu starea, cu sentimentul, cu acea combustie necesară operei și mă opresc. Cind am cătușit de puțin sentimentul neputinței, nu mai pictez. Artă este dovada unei puteri, nu pictez decât atunci cind simt acea putere, cind domin lucrarea. Îmi repugnă să mă chinuiesc atunci cind lucrez, îmi repugnă lucrările în care se simte cațina. Niciodată nu mi-am pregătit în minte o vizionă într-un timp reperat. Momentul în care se naște și fulgerător, nu cred că poate fi înregistrat ca timp. Ea se naște în toată ființa mea, scoaterea ei la lumină este însă un act pasional, realizat cu exaltare și tremur. Pentru mine, lucrarea nu este un rezultat al calculului, ci o vizionă. Munca depusă de alții pe pînză intru calcularea lucrării, eu o consum trăind în afara picturii».

Obsesia lui este să realizeze lucrări unice, care să transmită lumii întregi, la tensiuni nemaiatinate, sentimentul bucuriei. «Am convingerea că dacă s-ar face un concurs al artei de cind există lumea, cu tema în ce măsură au reușit artiștii să cuprindă și să transmită prin opera lor dificilul și atât de rarul sentiment al bucuriei, eu aş ocupa primul loc. Nu greutățile vieții îmi pot diminua capacitatea de a transmite fericire, ci greutățile dinlăuntru ființei mele, și uneori, în mod ridicol, un aparent nimic, pe care se întimplă să-l aiăbă toti și tocmai eu nu, un atelier al tău, de exemplu, așa cum eu n-am avut niciodată». Pictura lui Bălașa dătorează enorm structurilor lui de generozitate. Stăpînește absolut peste gîndirea și peste sensibilitatea artistului. O dovedește fiecare lucrare, precum și această profesiune de credință: «Cel fără gîndul nemuririi operei sale nu e artist. Dacă unii nu înțeleg bucuria pe care o ai în viață pentru după moarte, pentru veșnicie, nu pricep asta din lipsă generozității. A lucra pentru veșnicie înseamnă a lucra pentru veșnicia lumii, pentru veșnicia vieții. Înseamnă generozitate (lege pentru artă), și iubirea semințelor de azi și a urmașilor de miine. Cel ce nu iubește pe copiii copiilor lui, nenăscuți încă, nu-și iubește nici copiii. Sentimentul din care se nasc fulgerător vizinile mele este un sentiment de generozitate ajuns în starea de difuzare în tot, de integrare în viața universală. Atingerea acestei stări de către mine, persoană izolată și egoistă, este secretul luminii spirituale prezente în lucrările mele, de care sunt conștient».

Romulus BALABAN

Ploaia.

Efigie de dor.

nu pictura mea s-a schimbat, ci eu însu-

— Acum, cind memoria mă înșală și nu-mi pot aduce aminte de începuturile creației dumneavoastră, și de acea primă și unică expoziție care s-a întipat atât de demult, încât și anul acela l-am uitat, vă întreb, Ion Sălișteanu: ce a rămas și ce a dispărut din vanitățile, ambițiile, speranțele, aspirațiile de atunci? Adică, într-o singură propoziție: ce considerați că s-a schimbat în pictura dumneavoastră?

— Schimbările care se produc în imagine în decursul unui proces de profesionalizare și de clarificare interioară sunt foarte evidente la toți artiștii; dar nu pictura e cea care se schimbă, ci noi însine, artistul care este permanent modularat de presiunea unor cunoașteri noi, informații și, în general, determinat de implicațiile complexe pe care natura profesiunii sale și solicitările culturale și sociale îl impun. În ceea ce mă privește, pot să spun că tendința de totdeauna a fost ca imaginea să fie conformă cu mine. Așa că nu pictura mea s-a schimbat, ci eu însuși. Ceea ce lucrez acum face parte dintr-o etapă care mă preocupă și în care sunt obligat să rămân atâtă vreme cît pot să suport datele formale ale acestei expresii.

— Unii dintre artiști pictează ceea ce văd, alții ceea ce își imaginează că văd, alții își închipuiesc doar că pictează, dumneavoastră ce faceți, maestre Sălișteanu?

— Întrebarea e complexă și conține niște erori virtuale, nepotrivit de dezbatăt acum, pentru că numai răspunsul la cei care pictează ce văd conține o neînțelegere posibilă și anume faptul că imaginea plastică se adresează văzului și totuși există moduri extrem de diferite de a vedea. De fapt fiecare pictează ceea ce știe, deci ceea ce cunoaște, deci ceea ce înțelege din realitatea exterioră sau interioară, concomitant cu o corelare cu istoria picturii și a legilor profesiunii sale. și eu pictez ceea ce știu despre lume în acest moment.

— Tin minte că a existat în pictura românească o vreme cind artiștii s-au îndreptat spre folclor ca spre o speranță, pentru a căuta acolo noi structuri ale imaginii. Si în pictura dumneavoastră a existat un asemenea moment. Apoi a urmat un reflux și acum poate nimănui se mai îndrăgostește de geometriile și cromatica unui ștegar. N-am să spun că e bine, nici că e rău. O să vă rog să-mi vorbiți de ce ați apelat la folclor atunci și dacă el mai reprezentă o fascinație pentru dumneavoastră?

— Da, reprezintă. Dar nu ca un element de la care plec, ci ca o stare a armoniilor posibile în care mă regăsesc. Pentru că eu descoper ulterior similitudini cu imaginea diversă (cromatică, ritmicitate, sistem de ordonare s.a.m.d.) a artei populare, fără să fi căutat intenționat ca punct de plecare. Perioada folclorismului a trecut într-adevăr, dispărind citatul plastic de artă populară din operele artiștilor contemporani. Dar nu cred că a dispărut, și nu poate să

dispare, dezvoltarea organică în sensul i-artei noastre strămoșești. Dimpotrivă, că în diversitatea ei pictura române dezvoltă în limitele unui specific dictat anume sensibilitate față de formă, cultă, asociație filozofică cu natură, hrănă și rele sigure ale folclorului?

— Spuneți-mi: cum definiți în cîteva noțiuni de «pictor al realului».

— Realul este tot ce știm și tot ce să știm. Pictorul «acestui subiect» se exprimă într-o infinitate de variante scrise în sensul realității. Pentru mine i-țiunie de real este legată direct de sensu unității unei atitudini.

— Pictați portrete, dar nu mai pictați pictați cîte o floare, dar nu compozitii.

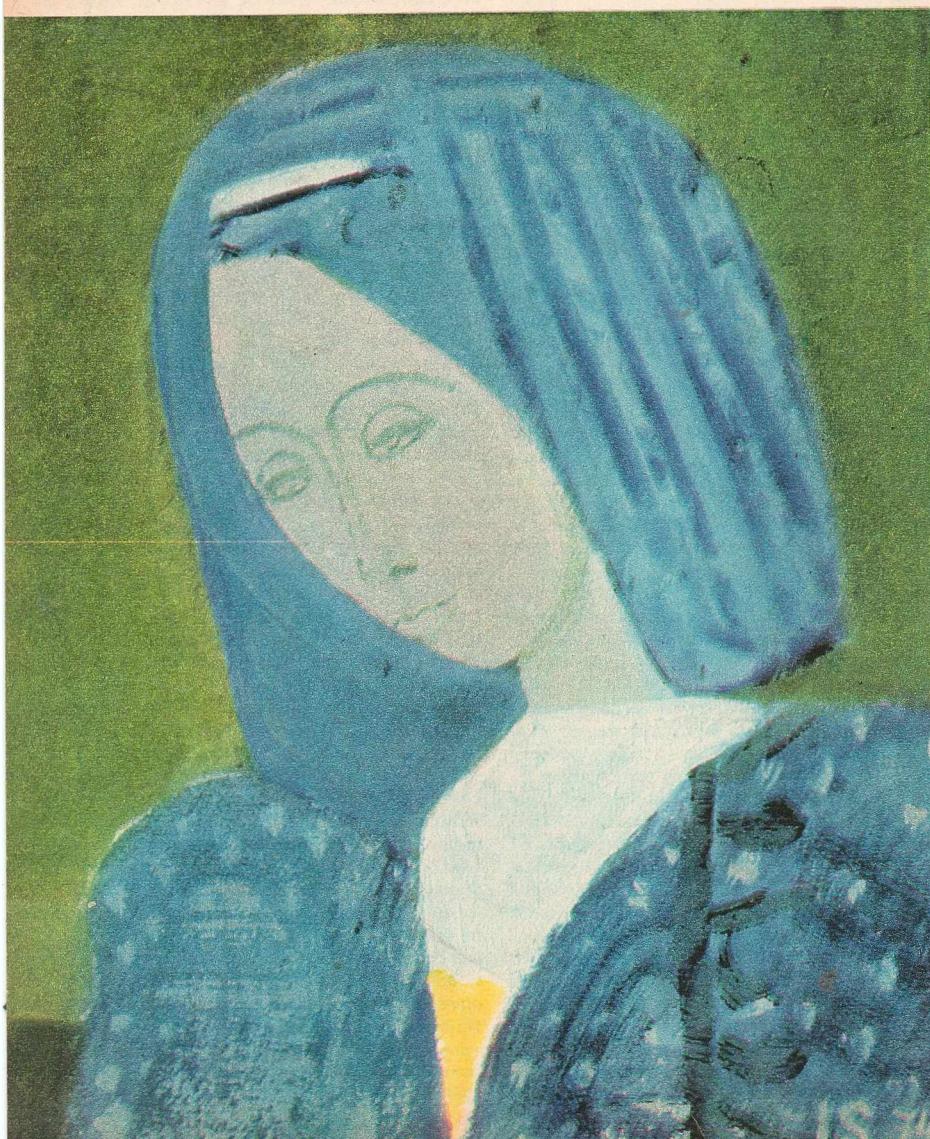
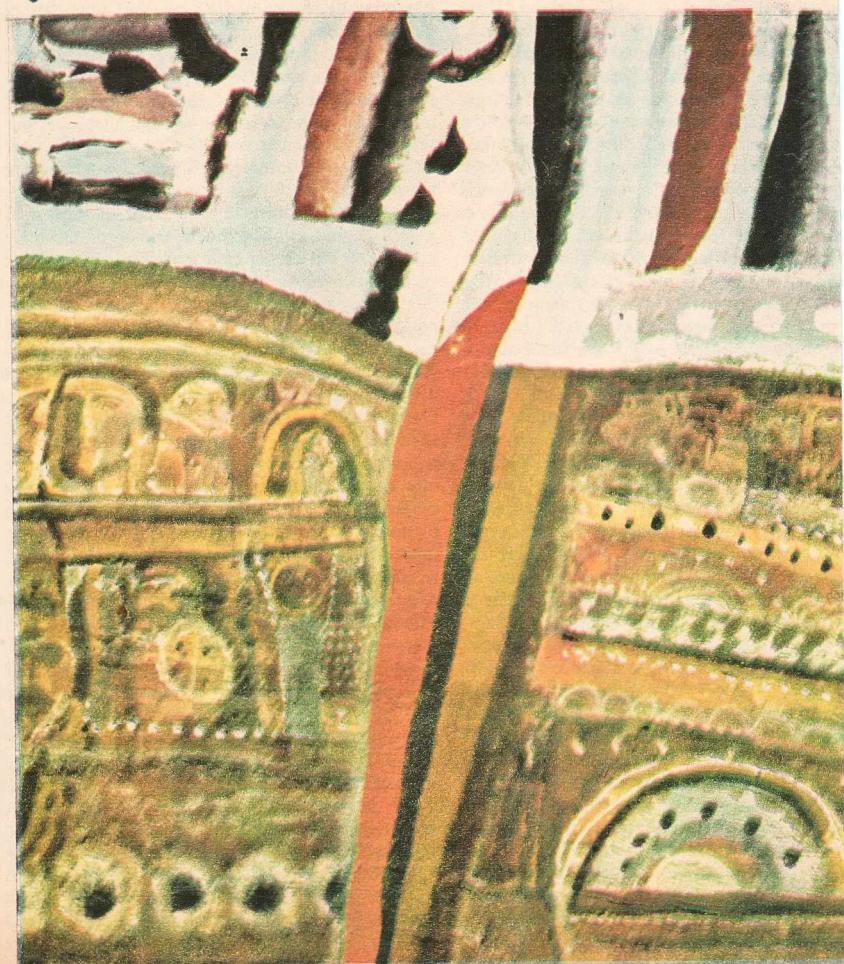
— Nu pictez decît compozitii, adică bluri de forme, pete sau referiri figurative carelează cu lumea mea interioară cu lumea exterioră, într-o ordonare și doresc, în punctul de echilibru, să fie armonii relationale. Portretul nu eponimul floarei nu e floare, ci ipostaze figurative unei expresii unitare în tot ceea ce general, un gen al picturii (portret, petră statică, compozitie de gen sau i) este mai interesant pentru istoricul de analiza unei epoci decît pentru artistul de imagini pe care sensul sistemului plastic îl interesează mai mult decît deli prin subiect a categoriei de expresie.

— Pictura dumneavoastră are un stil care tinde din punct de vedere al construcției să depășească barierile discursive și mizează pe ordonarea unor structuri în spațiu pictural coexistă semnele și cu reperele figurative. Cel puțin așa mi se pare, urmărindu-vă lucrările prin expoziții. E doar o opinie care ar vrea să prefărați barea: aveți aspirații programatice?

— Existența unui «program artistic» firească și sistemul opțiunii și al trieri se totdeauna acestuia. Numai în epoca de artă tatonăriile la întâmplare, cu accidentale, justifică absența unui cadru miniat de personalitatea constituită a unui numai la începuturi un concept precizat sensului și formei imaginii este înlocuit obicei cu «modele» artistice. Dar co-programatică a demersului plastic are a decit ale științei. Vreau să spun, și este cel puțin pentru mine, că niciodată în nu se naște înainte de a apărea ca n-concretă. Procesul este de căutare sau de parcursul căutării, imaginea contur conformă cu sistemul de sensibilitate și pe care îl-ai constituit. Pentru că stilul nu este decit reflectarea stilului și al autorului.

Cornel BO

Generații.

reportaj din chicago

raș poate fi privit cu o mie de ochi. Poți să mai adesea, prin porțile arhitecturii și relatarea ta nu va dări de a colegului de școală celălăt decât cel mult prin topică. Iată culoarul, la fel de lejer, al descrierii noastre și nu-ți va rămâne decât satisfacția cărui la teren. Cind acceptă ideea forajului la cîțiva metri depărtare de bordura lă oricui, speră la mai mult. În cazul unei ări ca Chicago, operația este obligatorie. Te șe umeri lacul Michigan, orașul asemenei flash-ului cinematografic, pe tru patrat și secundă, hainele una după acă rămîn la discrepanța automobilului n-ai spune a două zi decât ce s-a îndurat să-ți derii cadrul forțat al parbrizului: un leșetic, aglomerat pînă peste poate, îngîte spre soare, cartiere desirate hătă, vitrine tipătoare, în contratimp cu ferestrelor din jurul Parcului Jackson. Puțin și nereprezentativ pentru Chicago, unde fuge atâtă lume și, paradoxal, locul se îndreaptă, cu pasiune, atâtă altii, îndu-i poziția de cel mai mare oraș american New York, firește. Din zece locuitorii Mississippi, unsprezece îți vor spune că că preferă orice altceva, dar niciodată. I-am înțeles și îi înțeleg cunoșind dețmul relaxant al vietii în Minnesota și că de către de faimă, nu din cele mai ițoare, pușă în circulație pe seama orașului Chicago. Lume multă, necunoscută, neare, redusă în spațiul eului, cu refuzul să-ți trebuie pe buze, alertătă de mirajul cîstigărișul îți poate dobîndi simpatia, de bună în ciuda pasiunii sale pentru izolare. Dar astăi trebuie să renunță că de repede la ială trotuarului pe care la fiecare două trebuie să auzi sau să emîti un «I'm sorry» ușă de vînzătoarele de reclame pos-drumul tău, să acceptă, doar cind n-ai dialogul propus cu insistență de invitatul tău în «Armata salăvării» și uitînd de împietrite ale blocurilor coborite din reci pragul cîtorva case. E una din cărări mele orașului.

înălță depărtare de aici! Sub acest titlu e ată la Muzeul de știință și industrie istorice, a primei experiențe nucleare. Vă amintiți, desigur, detaliile, poate rea romântă, din monografia închinată lui Einstein, la puțină vreme după moartea omișii rezidenți în America solicitau pentru investigații științifice subordonării unui mijloc de luptă bazat pe fisioane. Se află aici, în muzeu, copia scrisorii lui Savantul care, simțind aproape teoria căii, a trebuit să tocească școlările matematice superioare. Întru netezirea drumului esenței ei. Premiul Nobel, mulți ani eea, avea să-l găsească în drum spre India, at al lui Rabindranath Tagore, încununându-se pare mie, mai mult decât talentul nativ uit, predispoziția spre fabulos a funcției de la oficiul de patente din Zürich, o viață fantastică de a-și explora pînă la disponibilitatea științifică. Scrisoarea din Point Peconic, Long Island către președintele Roosevelt, datată 2 august 1939, e dar clară și ea face cunoscută dorința oră de a contracara o posibilă apariție atomică deasupra Europei. La 2 decembrie 1942, «La o milă depărtare de aici», de împunătoare a muzeului, se desfășură, înducerea lui Enrico Fermi, prima expozitie nucleară. Harta dispernării laboratorului expusă, pro memoria. Clădirea, îmbră-verde pe atunci, nu mai există, pe locul să a construit stadioul universității. O cu cărbune din prima pilă atomică din P-1 (Chicago Pile nr. 1), poate fi văzută eu. Aceste perete și dedicat de fapt în evenimentul: fotografii lui Enrico și ale colaboratorilor săi — Leo Szilard și Compton, doamnele Fermi și Compton și la Chicago în decembrie 1962, la 20 de ani de la eveniment. Cindva era prinsă în vitrină ca victorie...

ul de știință și industrie este un mic al tehnicii. Rătăceni kilometeri întregi, ile rulante ori de-a lungul culoarelor în cîci minunăndu-te de cîte s-au putut aglo-întră singuri clădiri și mai ales cum sint state. Vrei să află ceva despre fabricația? Găsești la etaj microinstalații dispuse oarte de la furnal la turnarea continuă. Spre automobil? La parter, un «scrin» cu fel de fel de arătări în materie incendiu Bernardi 1893, Gleason 1909, Mercedes și Ford 1914, trăsuri stăpînite de orgoliul lui. Am descoperit și mica istorie a ilustrată între altele cu fotografii celebre. I de onoare, desigur, rezervat primei femei din lume (1826): «Acasă la Nicéphore» (tatăl ei). Imaginea primei sesiuni (San Francisco, 1945) stă alături de tul împușcării printului Franz Ferdinand

nand la Sarajevo și al implantării steagului la Iwo Jima. Știință și tehnica se pot degusta în comprimate, aici, la o milă depărtare de laboratorul lui Fermi. Cind în campusul Universității Chicago am sesizat micul obelisc închinat Henry Moore evenimentului de la 2 decembrie 1942 am avut încă o dată revelația unicății.

A fost o adevărată revelație. Programul meu la Chicago era să de încarcă încă să fi vrut și nu reușeam mai mult decât reșeau toti cei din grupul nostru — vizite, discuții, întrebări acolo unde mergem și... preparativele de rigoare pentru întoarcerea în Minnesota. Apropiera Michiganului, asemenei mării sau oceanului, alimentează nestatornicia. Invitația a fost atât de amabilă că n-am rezistat, mi s-ar fi părut în afara oricărui gest de eleganță. Domnul Merdinger, cel care insistă atât de mult să-l vizitez, este un om trecut de prima tineretă. Ne-am identificat reciproc la primul schimb de priviri la parterul hotelului Palmer House, unde-l aşteptase mai bine de oră. Fusesem căutat cu insistență la alt «Hilton», cîțiva pași mai încolo, în tot acest timp! Ușor de înțeles și nimic imposibil în acest Chicago unde poți conviețui ani de zile fără să ai idee de ce se întimplă dincolo de lungimea brațului.

În apartamentul domniei-său am stat de vorbă o seară întreagă, în cea mai autentică limbă românească adusă încocace cu zeci de ani în urmă de pe colinile Sucevei. Profesor emerit la Universitatea Roosevelt, profesor la Școala de medicină a Universității Loyola, domnul Merdinger este în prezent președintele Academiei de științe a statului Illinois. Discuția pivotează în jurul vizitei sale, de anul trecut, în țară, despre care îmi spunea, într-o rară predispoziție emoțională: «Nu m-am putut sătură să privesc Suceava de astăzi, locul meu de baștină, locul unde am crescut într-o săracie nemaipomenită. Dar acolo m-am născut, acolo mi-am petrecut copilăria, acolo s-au născut părinții și bunicii mei și oricît de grele ar fi amintirile, de leagăn nu te desparti niciodată».

Prinț-un gest abia ghicit, gazda mea de-o seară mă invită în camera alăturată, în birou. Văd fotografii însăși îndu-l în momentul primirii de către președintele Republicii Socialiste România, Nicolae Ceaușescu, la București. Din rafturile bibliotecii răsări poezile lui Eminescu și Alexandri, lucrări monografice despre arta românească. «Aș putea să vă recit și acum poezile învățate în anii mei de școală. Sunt om de știință și am vrut să lucrez printre cei dintre care am plecat. Am fost interesat să văd la ce nivel munca e. Si am rămas foarte plăcut impresionat. Îmi notez nume despre care aud vorbindu-se în superlativ: profesorii Octav Costache, Ionescu Stoian, Laurențiu Chiosa, dr. Ovidiu Bujor. Dintre-un sertar este scoasă pentru a fi arătată, corespondență cu președintele Academiei Române, Miron Nicolescu, cu profesorii Mihai Drăgănescu și Virgil Căndeală. Îmi arată o carte, «Efectele biologice ale poluării mediului», apărută sub redacția lui Alexandru Ionescu. Dr. Merdinger semnează prefata. «Aș vrea să vin din nou în România și sper că acest lucru să nu se întâmple foarte tîrziu. Păstrează amintiri dintr-o cea mai dragă și aştept să revăd locurile și oamenii pe care îi păstrează în inima mea».

Pe treptele Institutului de artă o afluxență incredibilă. Ai putea înțelege că se află la mijloc vernisajul unei expoziții ocasionale. În hol, se să spun, sufocant. Printre rafturile cu reproduceri de artă, cu monografii de tot felul sau mici bibelouri, abia îți faci loc. Dar după aceea apele se limpezesc. Camerele spațioase își dispută multimea de vizitatori, divizîndu-i în progresie geometrică și nu trebuie să te mire dacă la un moment dat vei constata că rămîn singur (cine nu-și dorește așa ceva?), față-n față cu respirația artistului. Brâncuși și aici, și oriunde, n-am fost încă pe Coasta de vest dar nu cred că de-acolo ar putea să lipsească. Capriciul organizatorilor îți lasă revelația descoperirii de unul singur. Criterii proprii de amplasare îi aşază lucrările, cîte sint, în diferite locuri, în extremitatea sălii de la etaj. Un indiciu că poate fi aproape nu lipsește: vecinătatea aleasă a marilor spirite din secolul nostru. În prealabil ai sub ochi o veritabilă encyclopédie Picasso în mișcare: «Corp de acrobată» (1904), chip de femeie uscătiv, conservînd trăsăturile fetelor stiute de la Eva; «Bust de femeie» (1908) reprezentă o spaniolă, poate, între două vîrstă. Parte din detaliile anatomicice abia sint sugerate. În «Nud șezind» (1909) s-a renunțat la multe, conturate precis sint doar gesturile. «Capul de femeie» obținut prin intersecția de micro corpuri geometrice, adunate într-un caleidoscop, firește, perfect. Ultimul tablou, tot «Cap de femeie»: fondul bate în ocru, suprimările de detaliu se țin lanț, starea psihică a personajului se află și mai pregnant sub semnul divorțului voit cu ceea ce numim clasic. Brâncuși (prezentat aici, în sfîrșit, drept sculptor român și nu francez născut în România) expune prima variantă a «Negresei blonde», datată 1928, în marmură albă, pe pie-

destal negru (în formă din 1933, în bronz am văzut-o la Muzeul de artă modernă la New York, în septembrie). «Muza dormind», bronz, 1910, este anterioară celei de la Guggenheim. Pe cealaltă latură a sălii, ceva mai bine pusă în relief, «Lebăda» din 1923, în marmură albă, învecinată de «Doi pinguini», din 1914. Izolată aproape, figura antică din piatră apartinând perioadei 1906-1908. Lingă «Lebăda» brâncușiană, un Picasso: «Mama și copilul» (1921) care ne reduce surprinzător la primul chip feminin evocat, în timp ce «Nud sub pin» (1959) face trimiteri mult dincolo de ultima piesă a galeriei de la intrare. Frapant «Bâtrînul chitarist». Cu chitară aproape verticală, cu capul inclinat în unghi drept, cu picioarele crucis. Inima și gîndurile bâtrînului chitarist sint deosebite în spațiu, departe prin ani, buzele sale întredeschise abia rostesc răscările sufletești, în timp ce mîna, arcuș de viață, tremură atâtă peste coardele reci. Decor de baladă andaluză străveche, sunet de cobză rătăcit în Altamira. Într-un front al încăperii vecine, Toulouse Lautrec. Ești atras de furtuna picioarelor,

diagonală furibundă pe fondul de verde tocit al tabloului, unduirea mîinilor contrapunctează sacadat forțîndu-te să fredonezi Can-can. La «Moulin Rouge» (1892) — figuri scrobite de bârbați, și mai tepene sub jobenul negru, chipuri vespede de femei, cind mirate, cind protecțoare. Lipsește, din păcate, profilul aceleia fără de care, în imaginația mea, «Moulin Rouge» nu aparține lui Lautrec, nu este el.

E ora închiderii, sint aproape de mine mișcările ochilor implorînd retragerea, respirația aprinsă a celor care o zi întreagă au supraveghet alunecarea în săliile muzeului a mii de oameni. Ce mai apuc să văd este decorul acesta de lumini, voit sau pur și simplu întimplător constituit la primul etaj în spatele unui perete de altar spaniol, din secolul patruzezece. Peisaje semnate de Pissaro, Degas, Van Gogh, Monet, Renoir. Apa devine cind verde, cind albastră, valurile spumoase apar uneori în alb strălucitor. Splendidă corolă de peisaje, în semn de rămas bun.

Neagu UDROIU

cine s-a răzbunat pe racea petru ?

Petru Racea — fost pedagog, din toamna lui '72 pînă în aceea a lui '73 cînd i s-a desfăcut contractul de muncă, la Școala profesională «Nicovala» din Sighișoara — privește înapoi cu mînie și face o acuzație cu vreo 13 capete. Cu scrisoarea în care erau ele consemnate m-am dus la Sighișoara și am început să compar acuzele acestea cu realitatea. Iată bilanțul care mi-iesit:

CREDIT

1. Într-adevăr, lui Petru Racea și încă unor doi candidați la postul de pedagog li s-a cerut, în perioada de probe anterioare angajării, să semneze un fel de demisii nedatare, prin care prernușteau că nu-s capabili să facă față sarcinilor implicate de funcția de pedagog. Inițiativa asta nelegală și de o năstrușnică prudentă prevedere a aparținut fostului director adjunct al școlii, Rusu Gavrilă — azi pensionar; ea i-a fost reproșată acestuia de către forurile școlare și de partid în drept; dar de ea nu a știut nimic directorul Constantin Beldiman.

2. Într-adevăr, într-o anumită perioadă elevilor li s-a interzis de către direcția școlii să stea dumînică în internat; dar măsura aceasta, extremistă și nu tocmai fericită, a fost luată de nevoie și numai împotriva băieților, pentru că aceștia erau peste măsură de indisiplinați, iar — în urma angajamentului utecîștilor că vor contribui intens la asigurarea unui climat de disciplină — s-a revenit asupra ei. Strict logic, chestiunea poate fi pusă și invers de cum a făcut-o tovarășul Petru Racea, acuzînd nu direcția școlii pentru măsura luată, ci pe pedagogii care nu reușeau să mențină ordinea în cîmin.

3. Într-adevăr, n-a existat nici o evidență precisă și nici cartele de masă la cantina școlii, dar școala a avut și are o excelentă gospodărie anexă, «cum n-au nici restaurante din Sighișoara», iar cei care răspund de foarte mulți ani de zile de gospodărie și cantină, de la director la bucătar, au reputația unor oameni corecți, devotați și muncitori. Oricum, conducerea școlii a fost criticată, și acum cantina are și evidență, și cartele.

4. Într-adevăr, elevii externi nu primeau suplimentul de mîncare dimineață, în perioada de practică, pentru că fabrica își începea lucru la ora șase și ei nu mai aveau timp cînd să treacă să-l ia; dar suplimentul acestuia nu rezulta dintr-o obligativitate, ci era realizarea conducerii școlii care a reușit să asigure, peste masa obișnuită a cantinei, și un supliment. Încit, chiar dacă unii elevi, într-o anume perioadă, renunțau la supliment, și chiar dacă suplimentul nu putea fi întotdeauna format din aceleși alimente pentru toți cei peste o mie de elevi, nu înseamnă că un merit al conducerii școlii trebuie transformat în cursură criticabil.

5. Într-adevăr, pedagogul Racea a luat cu-vînt în consiliul profesoral și a vorbit critic mult timp, iar în registrul de procese verbale n-au fost consemnate decît texte de cîteva rînduri; și, în paranteză fie spus, despre procedeul acesta al sintezei eliptice am auzit că se mai practică și în alte școli.

6. Într-adevăr, textul inițial al convocării la adunarea de partid deschisă în care urma să se discute cazul Racea cuprindea doar acest obiectiv; iar, în fapt, la acea ședință ordinea de zi a avut mai multe obiective privitoare în general la lipsurile școlii, cîr și la alte aspecte ale muncii didactice; și tot adeverat este că la acea adunare ex-pedagogul Racea i-a fost refuzată participarea. Dar forurile locale de conducere, administrative și de partid au socotit, pe de o parte, că o ședință-proces Racea nu-si are, față de rezultatul anchetelor deja făcute, rostul; iar pe de altă parte, că participarea lui Petru Racea la acea ședință nu-si găsește justificarea, el nefiind membru de partid și nemaînăscut nici angajatul școlii.

7. Într-adevăr, tovarășul director Constantin Beldiman a fost cam sever cu elevii, pe unii chiar tunzindu-i zero; dar școala are peste o mie de elevi, dintre care vreo trei sferturi sunt băieți; iar corpul profesoral era alcătuit pe jumătate din femei și, alcătuit, foarte mult timp, din puține cadre stable și din multe cadre tehnice care erau angajate în principal la alte întreprinderi și accesoriu aveau și ceva ore la această școală profesională. Încit, în aceste condiții, a mențină ordinea și disciplina nu era deloc simplu; ba, dimpotrivă.

DEBIT

1. Nu a existat nici cel mai mic indicu și nici măcar tovarășul Racea n-a avut concret ce să învoie în sprînjul proprii bănuieri că la această școală ești acceptat ca pedagog doar dacă îți manifestă material recunoștință față de direcție.

2. Nu există probe — tovarășul comandant al milîiei locale m-a asigurat — din care să

rezulte că anii de zile maistrul Boris Grabcev a făcut, prin comasarea a două grupe, și orele tovarășului director Beldiman.

3. Nu-i adeverătă afirmația că școala ar fi reținut niște bani unor elevi absolvenți. Lucrările s-au petrecut astfel: trei întreprinderi în care elevile au fost repartizate ca muncitoare au virat sumele ce formau drepturile bănești pentru perioada de tranzitie ale fostelor elevi, la școală; iar școala nemaiputind face forme de plată a virat înapoi sumele cu pricina întreprinderilor care le-au achitat direct absolvenților. Deci, o banală încurcătură.

4. Nu s-a confirmat că directorul școlii a pus note la purtare de unul singur, ci, dimpotrivă, că în consiliul profesoral, în pofta reglementului școlar care prevede să fie supuse discuției doar notele sub săptămînă, era supusă discuției colective pînă și nota zece.

5. Elevii nu numai că nu au participat la demolarea unei clădiri, în vederea construirii unui nou corp de clădire pentru școală, îmbrăcați cu hainele-uniformă, pe care și le-ar fi stricat, ci au avut toți salopete, ba și s-au făcut și mănuși de protecție. Ministerul a felicitat conducerea școlii pentru că, spre deosebire de alte școli profesionale, la aceasta stocul necesar de salopete a fost asigurat chiar de la începutul anului școlar.

6. Față de efectivul elevilor interni, într-adevăr nu mai putea fi ținut un post de pedagog în plus, pentru că un asemenea post își găsește justificarea legală doar de la 61 de elevi în sus, iar la începutul acestuia an școlar — plecînd, la 13 noiembrie, 24 de băieți la Sibiu și, la 20 decembrie, alți 28 de băieți la Alexandria — mai rămîneau, ca efectiv stabil pentru restul anului, doar 17 elevi peste cei 300 care justificau trei posturi de pedagog. Al patrulea nu își mai găsea deci justificarea.

TRĂGÎND LINIA ȘI FĂCÎND TOTALUL

Pină aici am înșirat, firește adnotat, acuzele tovarășului Petru Racea.

Numai că — după ce a făcut o acțiune în justiție pentru anularea deciziei de desfacere a contractului de muncă, acțiune ce i-a fost respinsă; după ce a făcut memorii la Comitetul județean de partid, la miliția orașului Sighișoara, la ziarul «Scînteia», la «Refectorul» televiziunii, la Ministerul Educației și Învățămîntului, la Ministerul Industriei Ușoare, la Comitetul Central al P.C.R. și la noi, la «Flacăra» — s-a stîrnit un val de achete care, pe lîngă faptul că au pus pe drumuri o mulțime de oameni (numai «de la judecățe» au venit — pe linie de partid, pe linie sindicală, pe linie U.T.C., pe linie administrativ-școlară, pe linie de cadre, pe linie financiar-contabilă — vreo șase), pe lîngă faptul că s-a pierdut enorm de mult timp (au fost interogați vreo 60 de elevi, iar tovarășul Racea a fost asciutat ore întregi, de foarte mulți), pe lîngă faptul că s-a șicat o corespondență interogativă și explicativă care a implicat alte ceasuri de muncă, au avut să-i spunem darul să evidențieze și unele lucruri despre petiționar.

Și anume că amintirea pe care a lăsat-o el cadrelor didactice de la școală din Danes și aceea a unui om pe care nu te puteai baza și căruia dacă-i încredințai o sarcină, ca să fii liniștit și sigur că va fi realizată trebuia să o mai încredințezi încă unei persoane; că între 20 aprilie '70 și 20 septembrie '71 în carteza sa de muncă e un gol; că, pedagog fiind la școală profesională «Nicovala», l-a bătut pe portar, dormea pe masă la meditații, fuma în sala de mese, că a condus o bătaie a elevilor la un bal în comuna Danes, că era susținător al elevilor certați cu ordinea și disciplina; că, tot la școală profesională «Nicovala», a primit repetitive sănătuni, vreo patru, pentru că a părăsit școala lăsîndu-i singuri pe elevi, pentru absente repetitive de la serviciu, pentru că l-a bătut pe un elev; că i s-a oferit un post la magazie, la fabrica de confecții, unde sănătatea multă absolvenți de liceu, dar că el pretinde un post în învățămînt, cu toate că din '68 se tot pregătește să intre la o facultate fără frecvență dar n-a făcut-o, că este o diferență între «ce se pretinde și ce este», că el le-a dictat elevilor declarațiile de care apoi s-a folosit în susținerea memorilor sale împotriva conducerii școlii.

Și tot valul acesta de anchete a mai avut darul să evidențieze că tovarășul Constantin Beldiman, cel rău acuzat de tovarășul Petru Racea, este de două decenii director, că stă în școală de dimineață pînă seara, cu toate că e grav bolnav, că umblă, aleargă și se zbate norm pentru școală, că dumnealui și școala pe care o conduce sănătatea sănătății la minister, că întreprinderile sănătatea sănătății de absolvenți care vin de la această școală, că e prețuit de conducerea orașului atât ca om cît și — pentru rezultatele profesionale și gospodărești ale școlii — ca director.

În afara dosarului care s-a format la Comitetul orașenesc de partid Sighișoara în urma anchetei în cazul Racea, în afara discuției lungi de peste două ore cu tovarășul Horst Schiroky, secretar al comitetului de partid și vicepreședinte al consiliului popular Sighișoara, în afara discuțiilor și cu alte persoane, am mai avut un mijloc de informare: o scrisoare a unui fost elev al școlii «Nicovala», Vasile Popescu, scrisoare venită — pe neașteptate — directorului Constantin Beldiman. Redau doar fragmente din ea:

«Tovarăș director, mai întîi doresc din tot sufletul să vă dau cîteva amănunte în legătură cu un memoriu care a fost trimis la București de elevii foști ai clasei III B, unde l-am avut dirijînt pe tov. maistrul Mitrache Ion. Acest memoriu a fost făcut de tov. pedagog Racea Petru, care m-a influențat pe mine și pe elevul Brînzei să-l transcriem noi cu mîinile noastre. Întreaga clasă și noi doi nu ne-am dat seama că făcînd acest memoriu vom aduce școlii pe care o conduceți o pată neagră. Eu m-am gîndit să vă scriu dv. personal, deoarece îmi dă seama că din cauza noastră, a clasei III B și a tov. Racea, il puteți trage la răspundere pe tov. maistrul Mitrache Ion, care nici nu a știut de cele intimîlate și nu aș dori ca dumnealui să fie tras la răspundere, deoarece cît am fost elev la «Nicovala» tov. Mitrache niciodată nu ne-a dat asemenea sfaturi, ne învăță lucruri bune, dar noi nu-l ascultam nici pe el și nici pe dumneavastră care erați și sănătății conducătorul acestui școlă. În continuare tov. director, eu, subsemnatul Popescu Vasile, caut să-mi cer mii și mii de scuze pentru faptele rele pe care le-am făcut eu și întreaga mea clasă, foștii III B, deși am fost învățăți destul de bine de dv. în primul rînd și de celelalte cadre didactice din școala «Nicovala». (...) Deși am terminat școala eu totuși, tov. director, vă rog foarte mult să mă iertați cu toate ce am greșit astăzi eu cît și cl. III B. În încheierea acestor mici rînduri pe care vi le-am scris cau să vă mulțumesc pentru grijă pe care ați avut-o față de toți elevii și v-aș ruga ca în continuare să-i sfătuî și pe cei care au rămas în urma noastră, să nu facă așa cum am făcut cei din III B și să vă dea ascultare, căci ați fost cel mai apropiat părinte al meu, dar nu mi-am dat seama cînd a trebuit și acum sincer vă spun că îmi pare foarte rău».

Mărturisesc că publicarea acestui articol este foarte penibilă pentru mine, dar cel dintîi care a invocat publicitatea — cu toate riscurile și neplăcerile implicate de ea — a fost tovarășul Petru Racea.

M-am dus la Sighișoara pentru că m-a impresionat situația dumnealui de om fără serviciu, de om care a împrumutat bani pentru un apartament și care trebuie să plătească rate, de tată a doi copii mici și, m-am dus, pentru că logic am acceptat și mai ales pentru că știu că e posibilă și o desfacere nedreaptă a unui contract de muncă, pentru a îndepărta un incomod veșnic pus pe critică.

Nu am pretenția că bilanțul meu corespunde pas cu pas adevărului, nu semnez aici o hotărîre judecătoarească definitivă și nu-mi îngădui să susțin că lumea-i alcătuită doar din lucruri net albe și net negre.

Însă mă gîndesc că a te folosi de elevi pentru a rezolva problemele de conducere ale unei școli este total nepedagogic și că faptul acesta cumva indică o lipsă de vocație pedagogică. Mă gîndesc că dacă porții responsabilitatea existenței și creșterii a doi copii, nu-i normal să stai cu lunile acasă și să scrii memorii, ci normal este să muncești și să cîștiști bani undeva, nu numai de cînd în învățămînt; astăzi neîmpiedicîndu-te să luptă, după orele de serviciu, și pentru adevărul și dreptatea în care crezi. Mă gîndesc că, la București, există posturi de pedagogi ocupate de profesori, nu de absolvenți doar de liceu. Si totodată mă gîndesc că pedagog nu-i o meserie în care să merite să îmbătrînească un bărbat. Decît doar dacă e un comod și nu un revoluționar mînios.

Nelu IONESCU

POSTA REDACTIEI

Un grup de tineri din Clujeni: Problemele ridicate sănătatea și sănătății de absolvenți de liceu, de la școală de dimineață pînă seara, cu toate că e grav bolnav, că umblă, aleargă și se zbate norm pentru școală, că dumnealui și școala pe care o conduce sănătatea sănătății de absolvenți care vin de la această școală, că e prețuit de conducerea orașului atât ca om cît și — pentru rezultatele profesionale și gospodărești ale școlii — ca director.

Teodorescu Crina, București: Ne solicită să vă analizați «producția literară», iar răspunsul să vă-l trimitem prin poștă, pentru că nu aveți timp să cumpărați «Flacăra». Faceți-vă timp! (de rest nu mai comentăm). Preda Mihai, sanat. T.B.C. Mangalia: Puteți scrie pe adresa redacției. Ștefanuș Sabin, București: Vă credem, dar nu nouă trebuie să ne aduceti aceste argumente, ci «Scînteia tinereții» care a publicat reportajul. Micu Ioan, Brașov: Rubrica propusă de dumneavastră ne interesează, dar să fie vorba de oameni care există, îndemn nu de puține ori publicat de

revista noastră. Aldea Tinel, com. Lungă: Reportaj înseamnă oameni, via înconjură, reflectarea realității, nu stil. Reflectați și reveniți. Sobol Ioan, pina, și Gavriliu Emil, com. Breast portajele trimise nu sunt publicabile, răspunsul de mai sus. Paraschiv V București: Sîntem alături de dumneavoastră. Vrem să vă ajutăm, dar dați-ne posibilitatea de a vă trimite adresa completă sau viz la redacție. Gheorghiu Andrei, Ploiești: Mai găsiți și găsiți «Favorit»? Lăsați-vă de și aveți numai de cîștigat. Giurcan Augustin, Illeanda, jud. Sălaj: Ne întrebă să mai sperați să găsiți piese pentru dumneavastră. Numai fabrică producătoare de speranță. Preda Gheorghe Goviște: Adresa Ministerului Educației vădămintului este: str. Nufărilor nr. 30, rești. Dima Marilena, Adjud: Ne ceră trimitem ceze artiști, Dragomir Gura Humorului: optșprezece artiști cuprinde de fapt interpréti de muzică și populară), iar Bogătie Anișoara, stântă: cît mai mulți actori de film; noi trimite, dar nu știm dacă ei acceptă. Ioan Constantin, Piatra Neamț: Ne scrăbiți găsiți echilibru datorită unei fete nate, iar acum este ea în impas; ajutați cum și ea vă ajută! Crăciun Adina, Florescu Vera, Tîrgoviște; Pascaru Nicolae, București; Bădescu George, Bălăști; Stancu Ion, București; Protopopescu Dănilă, București; Părvan Marcel, stântă; Radeș Eugen, Găești; Teodor Cornelius, București; Firte Ioan, Bălăști; Iliescu Daniel, com. Greci: Nu putem să vădări. Excepție fac cele citite în «Flacăra».

Dancea Ion — Timișoara: Re «Poliarea societății» este bine scris, buie concretizat. Reveniți. Manu Nicu Balotești (Ilfov): Forul căruia trebuia adresat în problema dumneavastră este Ministerul Sănătății. Gheorghe Stoian, seni: Spațiumul nu ne permite să publicăm două copii ale scrisorilor primite de dumneavastră.

Florea Constantin — București: și sănătății convins că-puteti egala pe Morandi, cine vă împiedică? Numai că avem cum să vă ajutăm. Jurăvești Poiana Frâți: Prima scrisoare din sericele-l anunță nu spune nimic, în afara de muncă al dumneavastră. Lăsați-șă scrieți lucruri concrete.

Grup de lucrătoare sanitare de talul de adulți Răduști: Adresați-vă terului Sănătății de competență căruia problema dumneavastră. Nu omiteți scrierile din cine este compus grupul. Constantin — Slobozia: Vă mulțumim tot ceea ce ne-așteptă. Dragomir A Oradea: Trimiteți adresa completă pădurea Călărași — Călărași: S-au înmulțit cîteva bătrâni și au dispărut? Credeți că ar fi eficiență adresa serviciului ecarasaj din orașul neașteptat. Ocrain Valeriu — Ploiești: Veniți cu precizări. Problema pe care o este interesantă. Purcaru Victor — cîteva bătrâni: Nu publicăm povești. Liculescu — Craiova: Secția de învățămînt cipiușii Craiova este singura în măsură să aducă relații. Spulber Nicolae — Oltenia: Cereți să vă publicăm exercițiile de învățămînt pe care ni le-așteptă. Răspunsul este că nu se pot publica exercițiile de învățămînt pe care ni le-așteptă. Ciocoiu Alexandru — Aninoasa: Citeți adresa uneia din eroinele artelor «Spărgători și spărgători de case», dar nu cîteva care sunt de la orașul Călărași. Negru Nico Măgureni (Prahova): Răspunsul prin partea Centrului experimental Timișoara edificator. Dat fiind această situație, nu mă pot impiedica să vădări. Năgoiu Gheorghe — rești: Relații precise puteți obține de la Consiliul de administrație al sectorului de care aparțineți. Ionescu — Rm. Vilcea: Ne scrieți să intervină la fabrica «Eprubeta» să vă trimiți un metru bun în locul celui defect. O fac propo! De ce lipsesc termometrele piatră?

Marga NEI

Ianțuri de făclii pe culmi și focuri la răscruci de drumuri

un colț din țară — și fără îndoială mai multe, dar nu le știu eu — în care nu pot răni care să fugă de munca țărănească: ureșul. Vreau să spun, să fugă în chip, adică individual — interesat și păgubitor obșteasă — de acasă; să fugă — amăgiți de lumini orașului, înainte ideea dacă mai este nevoie de ei în sat. ceasta pentru că în Maramureș oameni uști și suprafața arabilă este mică, dar și că maramureșenii sunt oameni deosebiti.

Maramureș un cooperator are ce munci — în medie — doar 60 de zile pe an perativa Coaș, de pildă, unui cooperator i să lucreze doar vreo 10 ani de porumb 10 de grâu. Dacă ținem seama că normă mecanizată este de 25 de ani pe zi sănătă că un om își poate împrăvître treaba ce în mai puțin de o zi.

cooperativele agricole de producție din uști pur și simplu nu cunosc problema orței de muncă. Ba, dimpotrivă, sunt chiar ură să împrumute brațe de lucru. În fiecare, în timpul lucrărilor agricole, grupuri maramureșeni pleacă să dea o mină de în județele Galați, Timiș, Cluj, Arad și es în Insula Mare a Brăilei. Deçi maramureșenii pleacă din satele lor, dar justifică, pentru anumite perioade. Apoi se la vatrile lor. urile acestea le-am aflat de la tovarășul Șulea, vicepreședintele Uniunii județene erativelor agricole de producție, și de le Șimon, instructor la uniune; dar am că dincolo de general este bine să vea ceva din particular. Mi-am ales deliberat C.A.P.-uri: una departe de miezul magiranian al Băii Mari, alta aproape de el.

Muntele Pietrosul, la 120 de kilometri Mare și nu departe de granița cu județeava, în care ca să poți ajunge trebuie să i tânia încă neasfaltată a Prislopului, se jecu de Jos.

ntul cooperativei este în mică măsură zabil și nu-i nici prea mănos; dar oamenii să cu oile și chiar dacă nu cultivă deloc porumb au în schimb recolte bune de furajere. Față de suprafețele de care cooperativele din Bărăgan, cele 40 de pe care cooperatorii din Vișeu de Jos cartofi pot părea o giumă; și totuși na recoltă ei au predat statului 110 tone, de 100, cît era planificat, au împărțit 60 de tone, au oprit 90 de tone pentru și le-au mai rămas și cartofi mici pentru animalelor.

ceastă cooperativă se mai face zootehnice, îmbrii ei muncesc și ca țapinari; fasonază și îl încarcă în vagoane; fac cozi de unele pleacă la lucru pe la Timiș, Constanța ei, dar în cooperativă tot nu se simte de brațe de muncă.

afel, președintele de opt ani înceoace al ativei, tovarășul Bora Gavrila, a pus în privință punctul pe «x»:

oamenii trăiesc binișor pe la Vișeu: sănătăți, sănătăți și e frumos în casele lor. și sunt foarte harnici și gata să facă orice. Din cîteva comune de aici de pe Vișeu după lucru peste 2 000 de oameni. În Vișeu ar fi nevoie de un obiectiv în-

laia orașului Baia Mare, mulțumită înălțării intensive, a făcut doar în cîțiva spectaculos de la vreo 25 000 de locuitori. Mă gîndesc la

eforturile pe care le-am făcut și mă gîndesc — vizavi de observația președintelui Bora Gavrila — la ce eforturi trebuie să mai facem.

Pămîntul cooperativei Coaș suferă de aciditate; cooperatorii însă îl vindează folosind un amendament calcaros, pe care îl scot din niște cariere locale.

Pămîntul cooperativei Coaș este sărac; cooperatorii însă cresc multe animale — au, spun ei, o fabrică de bălegar, și cu el îngreșă pămîntul.

Pămîntul cooperativei Coaș a fost în '70 acoperit în foarte mare parte de apa Lăpușului, cooperatorii însă l-au redat total agriculturii într-un timp foarte scurt.

Pămîntul cooperativei Coaș are toate cusușurile de care am pomenit; cooperatorii însă l-au făcut să rodescă, începând din '68 începând, peste 3 500 kilograme de porumb boabe la hectare și peste 2 200 kilograme de grâu la hectare.

și oamenii din Coaș sunt extraordinar de harnici: vin de la fabrică, aruncă străiat și îi cer președintelui cooperativei să le dea de lucru.

Recoltatul grâului de pe cele 110 hectare nu ține mai mult de cinci zile; pentru că iese la lucru toată lumea, cu mic cu mare.

Sat numeros și pămînt puțin. Oamenii mai lucrează la gostatul din Șomcuta Mare, la staționarea experimentală pomolică și pe terenurile «Casete agronomului» din Baia Mare și încă mai rămân brațe de muncă disponibile și oameni gata să-și suflece mînecile.

l-am lăudat mult în aceste rînduri pe maramureșenii și țin să-mi întăresc spusele cu, hai să-i zicem așa, un microportret al unui țăran de acolo.

Vasile Avram este președinte al C.A.P.-Coaș, din '62, adică exact de la înființarea cooperativei. Începe muncile agricole cel dintîi și în general conduce cooperativa tot dînd, de unsprezece ani începând, mereu, exemple personale. Muncește și este de o exigență proverbială: l-a sanctuționat pînă și pe socru-su, ba chiar și pe el însuși pentru că odată, la o moară, s-a îmbătat și a uitat de un mînz care a intrat în niște porumb. La Conferința pe țară a cadrelor de conducere din unitățile agricole de stat și cooperatiste avea de gînd, cînd a vorbit cu mine — și cred că și făcut-o — să ridice niște cereri specifice cooperativelor de deal: pe de o parte vroia să propună ca toate S.M.T.-urile din județul Maramureș să fie dotate cu tractoare pe senile, ca să se poată face pomicultură mecanizată și pe pantele mai abrupte de 14 grade; iar pe de altă parte vroia să sublinieze că dacă ar fi ajutat cu materiale din fondurile de stat, cooperativele care au excedent de brațe de muncă și-ar putea dezvolta secții anexe, care i-ar scuti pe oameni de lungi călătorii de departe de vatrile lor.

Deci în Maramureș — fie în general, fie în special — nu există țărani care să fugă de munca țărănească, nu există țărani care să-și părăsească satul dacă este nevoie de ei acolo.

Oamenii Maramureșului pleacă în Insula Mare a Brăilei, și-n Timiș, și-n Arad, și-n Carei, și oriunde pot munci, dar după vreo 150 de zile se întorc în munții și colinele lor. Se întorc acolo, presupun eu, pentru că — dincolo de cauzele economice obiective — este în firea și în ființa lor o profundă cauză subiectivă: cheamarea veșnică să aprindă în noptile de sinziene lanțuri de făclii pe culmi și focuri purificatoare la răscruci de drumuri.

Nelu IONESCU

ce înseamnă să fii «băiat bun» ?

e înseamnă să fii «băiat bun»?

el puțin astfel mi-ai fost recomandat. așa: «dacă vrei să cunoașteți un băiat și om pe care se poate pune bază, căutați-le Deju de la Santierul III instalații, Trustul structurii. Tehnician».

ă bucur, înseamnă că tovarășii îmi apre-nunca.

e fel de muncă?

nt tehnician instalator. De mai bine de ni. Am început-o devreme — văd că vă — cînd n-aveam decît 17 ani. Acasă, în a Ungureni, satul Botești, eram cinci frați, mai mare. Ne era greu. Trebuia să m-apuc eserie. Dar să știu că mi-plăcut. Deafel și doi frați ai mei — mai am două surori — at la meseria. Eu zic că am nimerit-o bine

— Sigur, asta e ceva. Dar la meseria au mai fost dați mii, zeci de mii de tineri. Or, despre matală — dă-mi voie să-ți zic matală, parcă sună mai bine aici, la Bacău, în inimă Moldovei, formula asta de politie — se vorbește. Ești cunoscut. De ce ești cunoscut?

— Eee, mă știu tinerii! Mai întîi fiindcă am fost ambicioz. Am intrat la meseria și paralel am urmat liceul la serial. Ziu, muncă pe santier, 8-10 ore, seara, învățătură. Și aşa ani de zile. Am terminat liceul, am urmat școală profesională și am ajuns tehnician. Probabil că ambicia mea i-a impresionat pe unii. Drept care — zic eu — am fost ales secretarul Comitetului U.T.C. al Santierului III construcții.

— Deși ai doar 28 de ani, ești «muncitor bătrân». Îți mai amintești cum a fost la început?

— Domnule, a fost greu! Eram puști, se muncea și manual, căram, de pildă, țevi de fontă la

etaj. Mă aflam apoi în alt mediu decît cel de acasă. Mă simțeam cam stință. Dar am avut noroc de un maistru, pe cît de aspru, pe atît de drept. De pildă ne interzicea să fumăm și să ne culcăm prea tîrziu, zicea să ne refacem, că munca de instalator e aspră, nu rezistă decît cel ce duce o viață ordonată. Eu l-am ascultat și nu-mi pare rău.

— Dar cealaltă?

— Și cealaltă. Aproape toți. Fiindcă majoritatea colegilor mei veneau, ca și mine, de la țară, să învețe meserie. Și băieții de la țară cînd vin la oraș sunt mai ascultători, mai serioși, știu de ce au venit și știu că acasă oamenii îi urmăresc și, după caz, îi judecă.

— E o coincidență sau mi se pare mie? Dar ai devenit instalator exact în perioada cînd a început modernizarea și înălțarea noilor cartiere ale Bacăului.

— Exact. Uite, țin minte că am lucrat la clădirea în care se află O.J.T.-ul. Am luat apoi la rînd tot Bacăul: cartierele Cornișa I, II, C.F.R., U.R.A. Acum lucrărîm în cel mai mare cartier al orașului. Îi spune «1 Mai».

— Cum e munca instalatorului?

— Pretențioasă! Cere calificare serioasă. S-a și modernizat. Drept care au început să se vadă și fete electricieni, ori instalatori încălzire centrală. Dar știu unde se verifică cel mai bine un instalator?

— Unde?

— Cînd lucrează la montajul unei centrale termice. Acolo nu merge cu muncă făcută de mintuială, ori chiar așa, făcută binișor. Acolo trebuie să prestezi muncă de cea mai înaltă calitate. Altfel poate suferi un cartier întreg.

— Le merge vestea instalatorilor că scot bani frumosi.

— De ce să nu scoată dacă muncesc?! Da să ști că băieții nu-și fac de cap. String bani, se îmbrăcă bine. Pe stradă nu-i deosebesc de un inginer, să zicem. Adică se respectă. Își fac și case.

— Unde?

— Cînd lucrează la montajul unei centrale

termice. Acolo nu merge cu muncă făcută de mintuială, ori chiar așa, făcută binișor. Acolo trebuie să prestezi muncă de cea mai înaltă calitate. Altfel poate suferi un cartier întreg.

— Le merge vestea instalatorilor că scot bani frumosi.

— De ce să nu scoată dacă muncesc?! Da să ști că băieții nu-și fac de cap. String bani, se îmbrăcă bine. Pe stradă nu-i deosebesc de un inginer, să zicem. Adică se respectă. Își fac și case.

— Unde?

— Cînd lucrează la montajul unei centrale

termice. Acolo nu merge cu muncă făcută de mintuială, ori chiar așa, făcută binișor. Acolo trebuie să prestezi muncă de cea mai înaltă calitate. Altfel poate suferi un cartier întreg.

— Le merge vestea instalatorilor că scot bani frumosi.

— De ce să nu scoată dacă muncesc?! Da să ști că băieții nu-și fac de cap. String bani, se îmbrăcă bine. Pe stradă nu-i deosebesc de un inginer, să zicem. Adică se respectă. Își fac și case.

— Unde?

— Cînd lucrează la montajul unei centrale

termice. Acolo nu merge cu muncă făcută de mintuială, ori chiar așa, făcută binișor. Acolo trebuie să prestezi muncă de cea mai înaltă calitate. Altfel poate suferi un cartier întreg.

— Le merge vestea instalatorilor că scot bani frumosi.

— De ce să nu scoată dacă muncesc?! Da să ști că băieții nu-și fac de cap. String bani, se îmbrăcă bine. Pe stradă nu-i deosebesc de un inginer, să zicem. Adică se respectă. Își fac și case.

— Unde?

— Cînd lucrează la montajul unei centrale

termice. Acolo nu merge cu muncă făcută de mintuială, ori chiar așa, făcută binișor. Acolo trebuie să prestezi muncă de cea mai înaltă calitate. Altfel poate suferi un cartier întreg.

— Le merge vestea instalatorilor că scot bani frumosi.

— De ce să nu scoată dacă muncesc?! Da să ști că băieții nu-și fac de cap. String bani, se îmbrăcă bine. Pe stradă nu-i deosebesc de un inginer, să zicem. Adică se respectă. Își fac și case.

— Unde?

— Cînd lucrează la montajul unei centrale

termice. Acolo nu merge cu muncă făcută de mintuială, ori chiar așa, făcută binișor. Acolo trebuie să prestezi muncă de cea mai înaltă calitate. Altfel poate suferi un cartier întreg.

— Le merge vestea instalatorilor că scot bani frumosi.

— De ce să nu scoată dacă muncesc?! Da să ști că băieții nu-și fac de cap. String bani, se îmbrăcă bine. Pe stradă nu-i deosebesc de un inginer, să zicem. Adică se respectă. Își fac și case.

— Unde?

— Cînd lucrează la montajul unei centrale

termice. Acolo nu merge cu muncă făcută de mintuială, ori chiar așa, făcută binișor. Acolo trebuie să prestezi muncă de cea mai înaltă calitate. Altfel poate suferi un cartier întreg.

— Le merge vestea instalatorilor că scot bani frumosi.

— De ce să nu scoată dacă muncesc?! Da să ști că băieții nu-și fac de cap. String bani, se îmbrăcă bine. Pe stradă nu-i deosebesc de un inginer, să zicem. Adică se respectă. Își fac și case.

— Unde?

— Cînd lucrează la montajul unei centrale

termice. Acolo nu merge cu muncă făcută de mintuială, ori chiar așa, făcută binișor. Acolo trebuie să prestezi muncă de cea mai înaltă calitate. Altfel poate suferi un cartier întreg.

— Le merge vestea instalatorilor că scot bani frumosi.

— De ce să nu scoată dacă muncesc?! Da să ști că băieții nu-și fac de cap. String bani, se îmbrăcă bine. Pe stradă nu-i deosebesc de un inginer, să zicem. Adică se respectă. Își fac și case.

— Unde?

— Cînd lucrează la montajul unei centrale

termice. Acolo nu merge cu muncă făcută de mintuială, ori chiar așa, făcută binișor. Acolo trebuie să prestezi muncă de cea mai înaltă calitate. Altfel poate suferi un cartier întreg.

— Le merge vestea instalatorilor că scot bani frumosi.

— De ce să nu scoată dacă muncesc?! Da să ști că băieții nu-și fac de cap. String bani, se îmbrăcă bine. Pe stradă nu-i deosebesc de un inginer, să zicem. Adică se respectă. Își fac și case.

— Unde?

— Cînd lucrează la montajul unei centrale

termice. Acolo nu merge cu muncă făcută de mintuială, ori chiar așa, făcută binișor. Acolo trebuie să prestezi muncă de cea mai înaltă calitate. Altfel poate suferi un cartier întreg.

— Le merge vestea instalatorilor că scot bani frumosi.

— De ce să nu scoată dacă muncesc?! Da să ști că băieții nu-și fac de cap. String bani, se îmbrăcă bine. Pe stradă nu-i deosebesc de un inginer, să zicem. Adică se respectă. Își fac și case.

— Unde?

— Cînd lucrează la montajul unei centrale

termice. Acolo nu merge cu muncă făcută de mintuială, ori chiar așa, făcută binișor. Acolo trebuie să prestezi muncă de cea mai înaltă calitate. Altfel poate suferi un cartier întreg.

— Le merge vestea instalatorilor că scot bani frumosi.

— De ce să nu scoată dacă muncesc?! Da să ști că băieții nu-și fac de cap. String bani, se îmbrăcă bine. Pe stradă nu-i deosebesc de un inginer, să zicem. Adică se respectă. Își fac și case.

— Unde?

— Cînd lucrează la montajul unei centrale

termice. Acolo nu merge cu muncă făcută de mintuială, ori chiar așa, făcută binișor. Acolo trebuie să prestezi muncă de cea mai înaltă calitate. Altfel poate suferi un cartier întreg.

— Le merge vestea instalatorilor că scot bani frumosi.

— De ce să nu scoată dacă muncesc?! Da să ști că băieții nu-și fac de cap. String bani, se îmbrăcă bine. Pe stradă nu-i deosebesc de un inginer, să zicem. Adică se respectă. Își fac și case.

— Unde?

— Cînd lucrează la montajul unei centrale

termice. Acolo nu merge cu muncă făcută de mintuială, ori chiar așa, făcută binișor. Acolo trebuie să prestezi muncă de cea mai înaltă calitate. Altfel poate suferi un cartier întreg.

— Le merge vestea instalatorilor că scot bani frumosi.

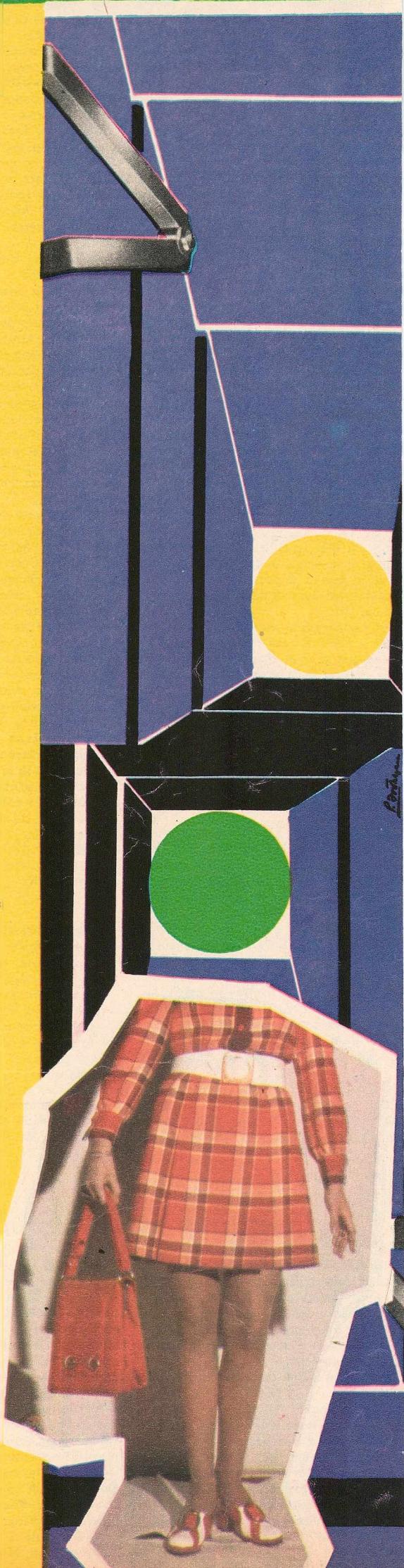
— De ce să nu scoată dacă muncesc?! Da să ști că bă

I.I.S. „11 IUNIE”-GALATI

Calea Prutului nr. 50 A

Telefon 15 276 - 15 277 - 15 278

produce și livrează:

- *accesorii metalice pentru încălțăminte, marochinărie și confecții*
- *paturi metalice pentru copii și adulți*
- *ambalaje metalice litografiate*
- *găleți zincate*
- *mobilier industrial și utilaj tehnologic*
- *tîmplărie metalică*
- *unelte de grădinărie*

sub un kilogram

zi, mult mai mulți dintre ei rămîntă. Salizării în acest domeniu la Spitalul din București, pot fi salvăți cît mai mulți dintre copiii nasc cu o greutate doar de 800 sau 900 me, cind este binecunoscut că un copil vine pe lume cu o greutate de circa 3 kg? Iată o problemă care preocupa înții să preocupe într-o largă măsură pe știi de la Spitalul clinic de obstetrică și logie Polizu din București. Cu ani în — ni se spune de către medicii de aici încă nu depășea coefficientul de 1 la între ca azi, la maternitatea în care ne prezentul de recuperare a unor noi iurce la 30-40 la mie. În ultimele săse octombrie anul trecut și pînă în martie cesta, ca să dăm un exemplu, au «ren», după o îndelungată trecere prin «inr», 11 copii. Doi dintre ei, gemeni, apară sătene din Lehliu. Unul se născuse reutate doar de 850 grame, celălalt, 900 Trei luni mai tîrziu mama și cei doi copii au părăsit clinica. Primul copil, cel care are cîntarea 850 grame, avea acum 2 me și 540 grame; celălalt, 2 kilograme grame. Cum pot fi recuperati cît mai copii potențial pierduți? Nu e vorba de grija deosebită și de pricoperea personal medical — doctori cu înaltă specialitate personal sanitar mediu bine ales — ci un alt factor deosebit de important: medical ultramodern cu care este înspitalul. La ora aceasta la maternitatea funcționăza — s-ar putea pe drept spune — o stație-pilot destinată salvării copii posibil pierduți pentru care se cumpără și mijloacele medicale cele și. Activitatea acestei stații-pilot stă în obstetricienilor și neonatologilor din țară. Mai cu seamă că se urmărește nu salvarea unor copii, ci și integritatea să și corporală pe tot restul vieții lor.

F.U.

Electrocardiograme transmise prin telefon

în Timișoara a fost realizat și experimentat un aparat destinat transmiterii de la a electrocardiogramelor prin interliniile telefonice sau prin radio. Cum le boli acute de inimă (infarctul de pildă) area pacientului aflat la pat este dificilă și contraindicată, dar cum o electrocardiogramă este absolut indispensabilă să fie corectă și medicamentei, și poate fi deplasat rapid la fața locului nașină sau salvării sau cu un elicopter. Activitatea și corectitudinea stabilirii diagnozelui în unele boli de inimă este de o cantă vitală pentru pacientul aflat în dificultate. Utilizându-se acest aparat, înțarea electrocardiogramelor transmise și înțarea la clinică poate fi făcută prompt de un specialist cardiolog aflat în momentul acțiunii, să zicem, la 60 de kilometri de la. Realizarea se leagă de numele profesorului doctor Luca Stanciu și al medicului Ioan Branea de la Polyclinică medicală tutului de medicină din Timișoara și de tehnicieni de la Institutul Politehnic «Vulcan» din Timișoara condus de inginer Mircea Fildan. Si încă un element important: aparatul este realizat în întregime în România, ceea ce ar permite ușor cumpărarea lui în serie la una din întreprinderile electrotehnice de la noi din țară...

Ion TESLARU

Responsabilul cu na bucodentară — o pilduitoare cîtune profilactică

Organizația educației sanitare în problemele menținării și sănătății copiilor a gurii și dinților a sugerat medicilor Enescu și Doina Obreenco din cadrul lui metodologic de stomatologie al Muzeului București să organizeze «un test» de gradul de cunoaștere și — mai ales — licare a regulilor igienice. Această anumită cîtune a fost efectuată timp de un an, un eșantion care a cuprins 240 de copii și 250 de părinți ai acestora, și a parcurs

următoarele etape: 1) testarea loturilor de copii și de părinți; 2) aplicarea măsurilor de educație sanitată în vederea influențării loturilor studiate; 3) retestarea loturilor după aceleși chestionare și 4) studierea rezultatelor obținute după vacanța de vară. După prima etapă a rezultat că numai 29% dintre copii din clasa I aveau cunoștințe de igienă bucodentară; 97,9% nu primiseră sfaturi privind îngrijirea dinților de la părinți sau alți membri ai familiei. Numai 2,1% dintre copii primiseră înدرumarea competență a medicului stomatolog, din care cauză — desigur — 74% nu cunoșteau momentul optim al efectuării periajului, iar 99% nu cunoșteau tehnica corectă a periajului. O proporție de 20,7% nu se spălau deloc pe dinți, 22,9% o faceau doar sporadic, iar 56,9% aveau creată deprinderea de a se spăla pe dinți, însă neficient sau la întâmplare. Vom mai adăuga că 56,6% din copii de 8 ani nu aveau periuță de dinți sau, dacă o aveau, o foloseau în comun cu ceilalți membri ai familiei. Cît privește părinții, din testarea lotului amintit, rezulta că 72% au avut dureri de dinți, iar 27,4% nu cunoșteau denumirea nici uneia din afecțiunile dentare. În etapa a doua a cercetării s-a desfășurat acțiunea de influențare educativă a loturilor respective de copii și părinți, prin diferite metode: un instructaj amănuntit de săse lecții cu elevii, la orele de dirigenție, în colaborare cu dirigenții claselor; elevii care și-au însușit tehnica corectă a îngrijirii dinților au fost numiți «responsabili cu igiena bucodentară» a copiilor din clasa respectivă. S-a introdus, de asemenea, trusa personală de igienă bucodentară și s-a urmărit de către cadrul mediu sănătății întrebunțarea corectă a acesta în creația mare. De asemenea, medicii stomatologi au participat la lectoratele cu părinții, tinând cîte o conferință cu tema «Igiena dinților și prevenirea bolilor dentare». În etapa a III-a s-a efectuat retestarea elevilor și părinților, precum și examenul stomatologic al copiilor cuprinși în această acțiune. După acțiunea de influențare educativă-sanitară 95,1% din copii au precizat motivația necesității întreținerii igienei bucodentare; 100% au reținut că trebuie să se spele corect și după fiecare masă. 95,6% posedau tehnica corectă a periajului, 95,8% se spălă pe dinți și 98,9% aveau periuță de dinți individuală. Restestarea părinților a demonstrat că 100% și-au îmbogățit cunoștințele privind starea de sănătate a dinților. În ultima etapă, a IV-a, prin eforturile comune ale echipei de medici, corpului didactic și ale părinților, s-a ajuns ca toți copiii cuprinși în cercetare să aibă periuță de dinți și pastă, iar 98,4% să stăpînească tehnica corectă și motivele optime ale periajului. Concluziile acestei lăudabile inițiative se impun de la sine: măsurile de educație folosite s-au dovedit utile și eficiente demonstrând necesitatea generalizării acestora în toate colectivitățile organizate.

cromatografia? Intrebă-i pe noii specialiști!

Ce este chromatografia? O întrebare la care chiar și mulți chimici cu experiență nu ar putea răspunde precis. Contra părților componente ale denumirii, nu e vorba de ceva care are vreo legătură cu substanțele colorante sau cu culorile. Cromatografia este o metodă. O metodă de analiză, cantitativă și calitativă, a unui amestec de componente chimice sau chiar a fiecărui dintre acești componente, luată în parte. Pare-se, cea mai nouă și mai modernă metodă de acest fel, aflată încă, pe plan mondial, în fază de studii.

Analiza chromatografică executându-se doar cu ajutorul unor aparate electronizate de cea mai înaltă tehnicitate — aparatură cu care au fost înzestrăte unele dintre mariile unitățile ale industriei noastre chimice — necesită, pentru a putea fi executată, specialiști bine calificați. Sarcina formării lor și-a luat-o Facultatea de chimie din cadrul Universității București. În prezent, 18 chimici și ingineri chimici de la diferite combinate și uzine chimice din țară — constituind a șasea serie ce urmează acest curs postuniversitar de specializare — își pregătesc, după 4 luni de studii teoretice și lucrări practice de laborator (acestea din urmă efectuate la Centralul de chimie fizică al Universității București), lucrările de absolvire. Ei și-au însușit «tainele» acestei metode sub conducerea lectorului universitar Sorin Tresianu și a asistentei Ecaterina Tudor, de la Facultatea de chimie. Peste cîteva zile se vor întoarce la locurile lor de muncă de la marile combinate chimice din Roznov, Tg. Mureș, Arad și, înarmăți cu o nouă specialitate, pe cîte de modernă, pe atît de utilă întreprinderilor ce i-au trimis la specializare.

V. SAVIN

zeci de mii de pacienți solicită aceste medicamente care nu se produc

Cu 4 brevete în regulă, 6 aflate în studiu la O.S.I.M., 4 abia înregistrate și altele în pregătire, farmacistul Nicolae Oită (35 ani), oltenean naturalizat în Iași, este inventatorul cîtorva medicamente de deosebită valoare, atît medicală cît și economică.

Să vorbim despre cel mai vechi dintre ele. Gastrobent. Adică să dăm cuvîntul colectivelor de medici semnatari ai referatelor privind verificarea acestui medicament în patru clinici medicale și la Sanatoriul T.B.C.-Bârnova. Bolile tratate au fost: ulcer duodenal, ulcer gastric, gastrită, duodenită, colită etc. La mare majoritate a pacienților durerile au dispărut total, adesea chiar după primele 3-4 zile de la începerea tratamentului. Nu s-a semnalat nici măcar un singur caz de intoleranță. Examenele radiologice facute ulterior onora dintre bolnavi au relevat vindecarea sau ameliorarea substanțială. Administrarea Gastrobentului nu prezintă absolut nici o dificultate: mai mult, nu impune observarea cu strictețe a dietei alimentare și nici măcar incetarea fumatului. La sanatoriul T.B.C. s-a constatat că folosirea Gastrobentului evită efectele ulcerogene ale medicatiei cu tuberculostatic (ceea ce este valabil și în cazul medicamentelor antireumatice). Acestea sunt primele experimentări clinice oficiale facute acum doi ani.

Ulterior, odată aprobată de folosire obținută la I.C.F.M.C.F., Gastrobentul a depășit granițele județului Iași. În cîte spitale din diverse orașe, alină suferințe vechi a sute și mii de oameni, dar numărul celor ce au nevoie de el este de ordinul sutelor de mii. Cît poate produce farmacistul Nicolae Oită în laboratorul spitalului unde este salariat? Evident, mult prea puțin.

Să nu credeți cumva că industrializarea ar ridica cîte șiție ce probleme. Materialul de bază îl constituie bentonitele indigene, ieftine, aflate în cantități arhisuficiente. Aparatura necesară, dintre cele mai simple. Avantajele medicamentului, ca efect, sunt clar dovedite. Nu sunt neglijabile nici avantajele economice: un tratament costă cam 20 lei, fată de 120 la medicația cu produse indigene, ca să nu mai vorbim de medicamentele specifice aduse din import. Tratarea ulcerelor cu Gastrobent nu impune nici internarea, nici regim de viață atît de sever, deci pot fi reduse multe mii de zile de concediu medical pierdute din producție. Si apoi exportarea unui medicament atît de competitiv nu ar trebui oare promovată cu orice efort?

O adeverărată revelație pe piață mondială ar putea fi însă unguentul pentru ulcere varicoase, brevetat de același autor. Acesta nu că e competitiv, dar vine pe loc gol, în vindecarea unei boli cel mai adesea fără leac pînă acum. Este vorba despre acele ulcerării ale gambei, plăgi ce nu se închid cu nici un chip, dar căre pur și simplu încep să se vindece după cîteva acoperiri cu unguentul farmacistului Nicolae Oită. Nu-mi rămîne decît să adaug că, la fel cu Gastrobent, acest unguent-minune este neașteptat de ieftin și poate fi introdus în producție fără dificultăți. E nevoie de el, cu atît mai mult cu cît poate fi aplicat și în tratarea radiodermitelor, și a fost folosit cu succes la vindecarea unor arsuri grave. La plăgile de ursură acțiunea unguentului Oită este extrem de rapidă și, ceea ce-i mai important, cicatrizarea se face fără urme vizibile.

Farmacistul Nicolae Oită nu se plinge că cineva i-ar fi pus bețe în roate. Înțîrzierile în concretizarea învențiilor sale nu au drept cauză rea-voință a cuiva, ori măcar lipsa de înțelegere. Nu, toată lumea îi dă dreptate, îl aproba, dar treaba nu se urnește din loc. Cineva ar trebui să urmărească, să facă multiplele și complicatele demersuri necesare pentru introducerea în producție a medicamentelor brevetate, ori el are prea puțin timp pentru așa ceva, fiind mereu preocupat de concretizarea unor idei noi. Ce-ar fi ca Centrala industriei medicamentelor să preia acest rol, atît în propriul său interes cît și al oamenilor suferinți și al economiei naționale?

Mircea FODOREANU

ce e nou?

ATENȚIE SPORITĂ LA DIZENTERIA BACILARĂ A SUGARULUI. În ultimele decenii, datorită introducerii antibioticelor specifice, dizenteria bacilară a sugarului — boala care în trecut seccera mii de prunci plăpini — evoluează în țara noastră cu un aspect clinic benign, determinind o mortalitate care se menține

în jur de 1% din cazuri. Se observă însă că acest procentaj mic este depășit la vîrstele extreme și în special la sugarii, la care boala evoluează adesea pe un teren deficitar sau în asociere cu alte boli. Mortalitatea medie de numai 1% la copiii de 1-3 ani și de 7% la sugarii constată la o perioadă de 10 ani (1962-1971) a determinat un colectiv de medici specialiști, alcătuit din prof. dr. Alia Viță, Ariadna Baltev, Valentina Mihul, T. Hurmuzache, Tatiana Turcu și Eugenia Obreja, de la clinica de boli infecțioase din Iași, să studieze 56 cazuri de decese prin dizenterie, internate în această perioadă în prestigioasa instituție ișeană. Din analiza cazurilor a reieșit rolul hotăritor al «terenului» subrezit de alte boli. Astfel, diagnosticarea unor distrofii de gradul II și III la 87% din decese a permis grefarea succesivă sau concomitentă a numeroase infecții bacteriene (otite, bronhopneumonii, septicemii) unele contaminate chiar cu germeni patogeni de spital. Concluziile cercetării au stabilit că, de fapt, dizenteria a constituit cauza directă de deces doar la 1,15% din sugari, procent apropiat de cel înregistrat la vîrstă de 1-3 ani (1%); la restul de 5,85% din cazurile mortale, dizenteria a constituit doar un factor agravant al altor afecțiuni. În vederea reducerii continue a mortalității prin dizenterie și a unei terapii specifice eficiente, autorii consideră de primă importanță asigurarea de către părinți și personalul medical a tuturor condițiilor necesare unei dezvoltări armonioase a sugarului, precum și aplicarea raționalizată a antibioticelor, deoarece s-a constatat că insuccesul tratamentului, în unele cazuri, s-a datătoare și antibiozistenței totale a germenilor dizenterici.

POȘTA MEDICULUI

GALATEEA — Brașov: 1. Nasul dumneavoastră se poate face mai mic. 2. Gropița din bărbie se poate și ea «astupă», iar fața se poate «retușa» din rotundă în ovală. 3. Se pot face și la ochi «corecările» dorite. 4. Totul, firește, pe contul dumneavoastră adresindu-vă Spitalului de chirurgie plastică și reparatoare din București, str. Arhitect Mincu nr. 7. Vă dorim succes și nădăjdim că în urma operațiilor estetice «complexul de inferioritate» nu se va transforma într-un «complex de... superioritate», ca prietenii să vă recunoască totuști!

EUGENIA M. — Focșani: Problema expusă de dumneavoastră nu este deosebită de cea din urmă. Poate că este vorba de o insuficiență dezvoltată sexuală, ori — mai curînd — de tulburare a dinamicii sexuale de origine psihică. În ambele cazuri este necesar un tratament de lungă durată, sub control medical, cu Metiltestosteron asociat cu Gonacor, eventual Yohistrin-Chinoïn (R.P.U.), reflexoterapie galvanică etc. Adresați-vă specialiștilor de la Institutul de endocrinologie «C.I. Parhon» din București, bd. Aviatorilor 34, unde fiul dumneavoastră va găsi înțelegerea și tratamentul corespunzător.

MARCELA T. — Buzău: Cancerul mamări nu poate fi încă prevenit. El poate fi însă depistat devreme și aceasta chiar de către însăși bolnavă. Vă recomandăm o metodă de auto-examinare foarte simplă, care ar trebui să formeze o deprindere obligatorie pentru femeile: 1. Mai întîi se face inspectia vizuală a sânilor (în față oglinzi), din față și din profil, urmărindu-se dacă nu se observă vreo neregularitate, umflătură, zbîrcituri sau roșeață, într-o anumită zonă a sânilor (inclusiv mamelonul); 2. Urmează palparea care trebuie să fie nedureroasă, împărțind fiecare săn în asemenea unui cadran de ceasornic în zone corespunzătoare orelor. Se palpează zona fiecărei «ore» cu pulpa degetelor plasată în suprafață, orizontal, și nu cu vîrful lor, de la mamelon spre periferia sănului, începînd sistematic cu zona corespunzătoare «orei 12». După ce a fost examinată toată suprafața sănului se palpează partea lui superioară și externă înaintind progresiv cu degetele pînă în subsoară. 3. Palparea este recomandabil să fie făcută în poziția culcat, prezentînd avantajul că reduce stratul de grăsimi interpus între deget și o eventuală palpare. 4. Autoexaminarea se va face la mijlocul ciclului menstrual, deoarece în apropierea ciclului sănul poate fi congestiunat, dureros și poate chiar simula prezența unei tumorii. Așadar, 10 minute de autocontrol lunar pot salva la timp numeroase vieți omenesti!

BUDACA V. VASILE — comuna Roznov, județul Neamț: În baza unei prescripții a medicului specialist O.R.L., avînd și vîză direcției polyclinicului teritorial de care aparțineți, adresați-vă magazinului tehnic-medical din București, str. Alecu Constantinescu nr. 6, care vă poate procura (contracost) proteza auditivă solicitată.

în deltă, serialul de sămbătă s-a încheiat cu o urmărire în noapte

Cind ieși vasul de pasageri — pasagerul, cum îi spun localnicii — de la Tulcea spre Periprava, apoi traversezi mica Stradă Mare a acestei aşezări pescărești, la cap de linie și marginea de lume, apoi, pe inserat, te urci într-o căruță care te hurduță vreo trei sau patru ceasuri pe drum de pădure și prin cîmpul înghețat, și cind ajungi, în fine, la tînta temporară: comuna C.A. Rosetti, unde și nicăieri în deltă, ultimul lucru la care te aștepți este că vei trăi și, într-o anumită măsură, vei declanșa, o dramă polițistă. Si încă una cu tot dichisul: urmărire în noapte, alertă generală, apeluri telefonice febrile: «rețineți suspectul!», totul soldându-se cu prinderea celui urmărit și cu trista sa confesie. Iar eu, pe post de Mannix involuntar... N-a lipsit decât Chrysler-ul imperial al detectivului, dar știi este că la Periprava, Cardon sau Letea oamenii care o iau la sănătoasa, oricât de grăbiți ar fi din motive de muscă pe căciulă, n-au alt mijloc de transport decât căruță sau apostolicele picioare.

După această secvență introductivă, creator de suspense, a venit momentul să începrim serialul de sămbătă seara, ediție dobrogeană, care s-a desfășurat în perimetru delimitat de Periprava, Cardon și Letea. Priviți harta și țineți-vă răsuflare.

... **Sâmbătă 2 martie, ora 12.30.** Descind pe aeroportul din Tulcea, mă urc în autobuz și mă rog, neprincipal, să prindă pasagerul spre Periprava.

Aceeași zi, aceeași oră. La ușa primăriei din comuna C.A. Rosetti băte Gheorghe Eftimie. Se prezintă ziarist, flutură o legitimație cu fotografie și stampilă în regulă, «membru al Cenaclului de artiști plastici amatori din București» și își manifestă interesul pentru «munca artistică, culturală și religioasă în general».

Ora 13.30. Spre ghinionul lui Gheorghe Eftimie, prindă pasagerul la Tulcea. Cariera sa ziaristică își trăiește ultimele ore de glorie.

Ora 13.30. La C.A. Rosetti, anterioar nostru, intrerupindu-și pentru cîteva momente investigațiile artistice, culturale și religioase în general, face o incursiune și la dispensar. Ca orice ziarist care se interesează de viața satului, nu poate rămîne insensibil față de problemele asistenței medicale rurale.

— Cine sănăti dumneavoastră? — întrebă doctorița.

— Ziarist. (Urmează ceremonialul prezătorii scrisorilor de acreditare, adică a legitimației de la cenacu.) Mă interesează toate aspectele vieții din comună. Oamenii din Periprava mi-au spus că sănăti un medic bun, dar că la unul din săteni nici pînă azi nu i-a trecut capul.

Doctorița simte că pe ea începe să o doară capul. Interlocutorul trece abrupt de la medicină la literatură și întrebă:

— Ce citiți? Papilon (sic!) Defoie (sic!).

Citind surpriza pe față interlocutoarei, Gheorghe Eftimie socotește mai prudent să curme contactul cu lumea medicală și să revină la domeniul cultural-artistic. În acest context, directorul școlii de zece ani din comună îi pare un interlocutor ideal. Acesta din urmă îl întrebă ironic pe vizitator:

— Ați mai făcut studii artistice, culturale și religioase și în alte comune sau numai la C.A. Rosetti?

— Am fost la Babadag, dar mă interesează în special problema religioasă în satele izolate din deltă. Pisicul oamenilor aceștia e cam deformat.

(Na, iar am dat-o în bară — gîndește Eftimie, intuind efectul produs de straniul cuvînt asupra psihicului directorului. Vorba filmului: «acea pisic blestemată».)

Ora 15.00. În timp ce pasagerul mă poartă spre Periprava, la vreo sută de kilometri mai spre est Eftimie Gheorghe gonește încet în căruță, pe șoseaua care duce de la Letea la C.A. Rosetti. La Letea el să întrețină cordial cu un profesor localnic, abordind o gamă largă de probleme — de la ritmicitatea seratelor literar-dansante la randamentul vacilor și perspectivele zootehnice ale comunei — apoi a pororât despre valoarea educativă a muncii. «Nici un om, un parazit! — iată deviza mea», a declarat el peremptoriu. Dealtel, se pare că aceasta e tema lui oratorică preferată, deoarece în dimineață aceleiași zile o dezvoltase documentar și în față primarului din C.A. Rosetti.

Ora 19.00, Periprava. Debarc din pasager. Mai tare ca Mannix, influențez în mod dramatic evenimentele din depărtare fără să apăs pe trăgaci, fără să pocnesc în plex, ci, fără să-ștui, prin telecomandă și personalitate magnetică.

Aceeași oră, la C.A. Rosetti. «Ziaristul» se află în camera de oaspeți. Un funcționar al consiliului popular este chemat la telefon. «Cum? Vine și un reporter de la «Flacăra»?

Unde să-l mai culc, că mai am unul în cameră de oaspeți?»

Eftimie îl aude, tresare, apoi bolborosește o scuză și se face nevăzut. Este căutat: la bufet, la magazin, din nou în cameră. Zadarnic. Se pare că studiile sale culturalo-artistic-religioase la C.A. Rosetti și în general s-au încheiat în mare grăba. Si totuși, unde o fi?

Ora 20.00. Eu, în căruță, sănătatea urmărită, spre C.A. Rosetti. Di, Mircea! Di, Puju!

— Cine le-a dat numele asta? — întreb pe căruță.

— Eu le-am dat. La noi sunt nume obișnuite de cai.

Aceeași oră, dar nu același loc. Gheorghe Eftimie, în beznă, pe jos, se îndreaptă grăbit spre Cardon. Nu ține neapărat să dea ochii cu un «coleg» și de aceea a tulit-o în direcție opusă. Prea tîrziu, zarurile fuseseră aruncate! Primarul mi-a spus a doua zi:

— Toată noaptea mi-am pierdut-o cu neisprăvitul astăzi; n-am închis un ochi. Recunosc, am făcut o greșeală: la început, prea m-am încrezut în el. Dar tot l-am prinț. Am dat telefoane, am alarmat autoritățile, am alegat și pînă la urmă l-ai luat ca din oală, la Cardon. Cînd te gîndești că individul imi tot vorbea despre parazitism, despre noblețea muncii!

... Cam așa s-au întîmplat lucrurile. Nevrind să-l scot pe Mannix din pînă, mă grăbesc să recunoasc că și fără apartia mea întîmplătoare «în zonă» omul tot ar fi căzut mesa, mai devreme sau mai tîrziu. Modul său de comportare ridicase destule semne de întrebare. Cît despre cei care l-au crezut, fie doar și pentru o clipă, nu cred că au prea multe să și reprozeze. Sînt oameni cînști, muncitori, se luptă cu stîhile, cu vînturile năprasnice, cu dunele de nisip și cu lianele (da, cresc liane în acest pierdut colț de țară!). Nu rareori ei rămîn izolați cu săptămîni și chiar cu lunile, singura legătură palpabilă cu restul țării fiind elicopterul de la «Aviasan». Și atunci, de ce să nu se bucură cînd se abate cineva care le spune: «Oameni buni, vreau să-mi povestî despre munca voastră cînșită?» Doar nu plouă cu vizitator la C.A. Rosetti!

Firește, de acum încolo cîrtenii din comună vor fi mai vigilente, se vor uita de două ori la legitimații, amintindu-si că nu legitimata face pe om, ci omul — legitimata și, în fine, vor judeca mai atent pe necunoscuți, indiferent de calitatea ce și-o atribuie. Oricum, afacerea s-a terminat cu bine și e bine să fie de învățat și altora.

Punind totul cap la cap, poate că în iureșul reconstituitor — și nici n-a fost treabă prea ușoară — am comis unele inadvertențe de amănunt, dar faptele rămîn fapte. O recunoaște însuși Gheorghe Eftimie și cu aceasta am ajuns la finalul istoriei.

Ce căuta la C.A. Rosetti, în inima deltei, acest electromecanic P.T.T.R? De ce a părăsit el stîlpii de tegraf pentru a studia pisicul oamenilor de pe grinduri?

Pentru a colecta și a face speculă cu icoane de lemn!

M-a ademenit un individ, un consătean care s-a stabilit la București și se dă drept pictor — mărturisește el. Mi-a zis că mă face om și, iată, am ajuns exact nimic. Mi-a procurat și legitimata. Cînd mi-a adus-o mi-a spus: «Cu hîrtia astă ești rege». Și așa am părăsit serviciul și mi-am petrecut multe nopți în restaurante. Apoi individul mi-a făcut un «instructaj» de două săptămîni, învățîndu-mă să pozez ca ziarist. De ce n-a venit chiar el pe aici? Era cunoscut organele de inițiere din partea locului; eu însă eram total necunoscut. Dîndu-mă drept ziarist, aveam motiv să revin aci deseori, să mă fac cunoscut primarului, militienilor, directorului școlii, fără a stîrni bănuieri. M-am dus la Babadag, la C.A. Rosetti, la Svisovca, la Letea, la Cardon... Pictorul din București m-a învățat să iau de la Babadag icoane noi, fără valoare și să le schimb aci cu icoane pe care sătenii le transmit din tată-n fiu și de care turistii străini sănăti mari amatori. Mi-a dat și 800 lei aconț.

— La vîrstă dumitale, la 23 de ani, un tînăr cu o meserie atât de frumoasă, dezghețat, cu toată viață în față, să se apuce de gînării...

Eftimie roșește, coboară privirea. S-ar spune că regretă totul și mi place să cred că e sincer. Dealtele, nu el e principalul vinovat, ci «bătrînul» de la București care l-a împins pe o cale greșită.

Oftează:

— Vai, vai, să nu afle mama!

Gîndindu-mă cum am ajuns eu Mannix și Gheorghe Eftimie — înseși cuvîntele sale exact nimic, îmi spun: trist sfîrșit pentru un serial de sămbătă seară.

Lionel NITESCU

drumul respectă-1 și-ți va fi priete

Am în față un documentar despre drumurile de acum 30-40 de ani. Imagine dezolante de șosele unde roțile se scufundau în colb și al căror «echipament» unic de siguranță îl reprezentau «morcovii», în limbaj tehnic așa-zisele «borne apără-roată».

Azi nu numai orașele, fie ele cît de mici, dar și sute de comune sunt legate între ele prin panglici rutiere asfaltate.

În anii știrii noastre populare s-a realizat nu numai simpla asfaltare a drumurilor (multora creîndu-și trasee noi cu curbe largi și pante lîngă), ci și înzestrarea lor cu echipament ultra-modern de semnalizare.

«Zestreala» drumurilor e azi foarte bogată.

Ele au locuri de refugiu și parcare, alveole pentru oprirea mijloacelor de transport în comun, marcase, panouri de semnalizare, parapeți metalici, stîlpi de ghidaj etc.

E greu de găsit un locuitor al țării noastre care să nu beneficieze sub o formă sau alta de căile rutiere cu toate mijloacele lor auxiliare.

Si totuși multe drumuri și instalații rutiere sunt destul de des maltratate.

În ultimii ani pe un mare număr de indicatori de circulație s-au aplicat folii reflectoante. Ce «râu» le-au făcut aceste mijloace de semnalizare — care te ajuta să sesizezi de la distanță locurile periculoase și dificile — celor ce le-au smuls de pe placă de aluminiu?

În zeci și sute de intersecții de drumuri și străzi s-au instalat panouri mari, luminoase, care te orientează asupra localităților, drumurilor, distanțelor. Costul unui asemenea mijloc de semnalizare este între 4 000 și 8 000 de lei. Cu prilejul începerii «toaletării» căilor rutiere care are loc acum, în preajma sezonului estival, trebuie să fie înlocuite total sau parțial numeroase asemenea panouri separate sau pur și simplu distruse cu instalatii cu tot. Nu demult, în apropiere de Constanța, tinerii pasageri ai unui autocamion au fost depistați în timp ce se «distrau» aruncând cu pietre din mersul autovehiculului în panouri de acest fel.

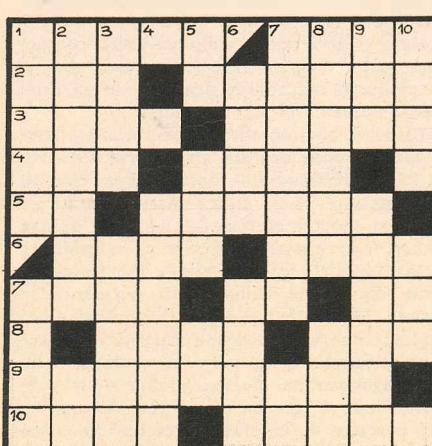
În multe orașe săptămînal trebuie înlocuite sau reparate zeci de indicatori luminoase sparate, torsionate îndeosebi de autocamioane care «vîrează» pătrunzînd adînc pe spațiul trotuarilor sau de șoferii unor autovehicule care le lovesc în timpul manevrelor de descărcare efectuate neglijent.

Stîlpi de ghidaj — elemente auxiliare ale drumului — prevăzuți cu plăcuțe reflectoante deosebit de utile participantilor la circulație — în special noaptea sau în condiții de vizibilitate redusă — sunt și ei tîntă unor acte de vandalism. Unii sunt văduviți de plăcuțe, alții de capacete superioare, iar în alte cazuri sunt smulși cu totul din pămînt.

Într-o comună din apropierea Bucureștiului un sătean își construia în curte o conductă din asemenea stîlpi puși cap la cap. A declarat cu dezinvoltură că-i a «găsit» pe drum.

Nu rareori drumul e transformat de unii într-o lădă cu gunoi. Din mașini sunt aruncate pe sosea hîrtii, resturi de mâncare, coji etc., deși la aproape fiecare loc de parcare se găsesc cutii speciale pentru acest lucru.

ANTOLOGIE-REBUS

pentru mic și mare

ORIZONTAL: 1) Mic și cu barbă mare! — «Mare număr» în Moldova. 2) Insulă lîngă Yokohama — De rînd (fem.). 3) Mici vietări de... mare — Se crede mare. 4) Numele mic al ciocîrliei — Soră mai mare. 5) Mai mare bisect — Mîna iubitei. 6) Zvon de păsărele — Mare ca Gulliver. 7) Medicament... băbesc — Cete! — Cămăși țărănești. 8) Mică uni-

Din benele neetanșe ale autovehiculelor împrăștiate pe drumuri pietriș, var și nu ori bolovani mari transportați din carie lîngă risipa de asemenea materiale (une sîni ajung la destinație cu jumătate de îri tură), cădere lor pe arterele rutiere pînă la autovehiculul să meargă «sanie» iar bo pot provoca chiar răsturnarea unor camioane de 10 tone. Oare șoferii în cauză nu se găsesc într-o bună zi ar putea avea și ei o ase surpriză? «Lasă... că nu mi s-o întîmplă mie» gîndesc însă mulți dintre șoferi, înd profesioniști, și acesta e marele lor păcă

Nu demult, pe șoseaua București-Alexandria o curbă toate autovehiculele ca au tre decurs de 15' prin punctul respectiv a pur și simplu, ejetate în decor. S-a constat un tractorist după ce-și reparase autovechiul și lăsat pe drum o apreciabilă bală de u

În afara primejdiei grave ce o creează traficul scurgerea din mașini a uleiurilor, rînei etc., ele sunt pentru asfalturi un ac cancer.

Alteori, pentru a «scurta» drumul, traci pătrund de pe ogoare direct pe drum îl asaltă costamentele căilor rutiere, lăsînd murilor adevărate «plăgi» pentru a cărui decare sunt cheltuite apoi însemnate

Pe autostrada București-Pitești, la intrare în Capitală și în alte cîteva puncte, zilnic de autocamioane trec de pe un sens pînă la magistrala direct peste scuarul central în imediata apropiere a la dispoziție «brâi» asfaltate pentru acest lucru. Fiecare travă responsabilă de acest gen poate, bine provoca o adevărată catastrofă.

În plus, autocamioanele macină cu brut sub roți zona centrală a autostrăzii de a deveni o perdea de protecție contra

Mulți șoferi contravenienți sunt deținuți mandatii, puși să plătească pagubele. El șefi de coloană, de șantiere etc. Aceștia pînă la spectacol degradant și tac. Întrările părăsește au despre asemenea acte de vânătoare unul din ei mi-a spus: «Atât timp cît mate ajung la vreme pe șantiere, să vă spun dreptul mă interesează ce se întîmplă pe Bizară concepție!

Pentru a ne ajuta să ajungem confort în siguranță acolo unde dorim, pentru a pări, drumul și regulile lui trebuie respectate.

Civilizația drumului este și ea o compoziție înalte spre care tîndem cu

Toți cetătenii cînști și în special șofer folosesc mai des căile rutiere decât alții cînști încărcături să se dețină cînd drumurile, amările și instalații lor aferente sunt multă. Fiecare din noi e interesat ca acei care dă avutul obștesc și periclitează siguranța lației să fie demasăt și pedepsiti cu legile statului nostru.

Colonel Victor E

tate de forță — Acum (Mold.). 9) Strîngere mare. 10) Cele mai mici bobîte mări un număr.

VERTICAL: 1) Cel mai mic caracter tipărit... scoică — Faci un nod mare. 2) Lîngă mare! — Rece! 3) A tăia în bucătele mării — Paza bună, stil secolul XX. 4) Caracală — Natriu mai pe scurt. 6) Tîrg în Calea — Baia Mare! 7) E de mică importanță idem (presc.). 8) Intrătă la apă — Cea mare carte! 9) Lac vulcanic în Carpații Nevoie mare! 10) Fragmente de plată secure mică (o am în mină!).

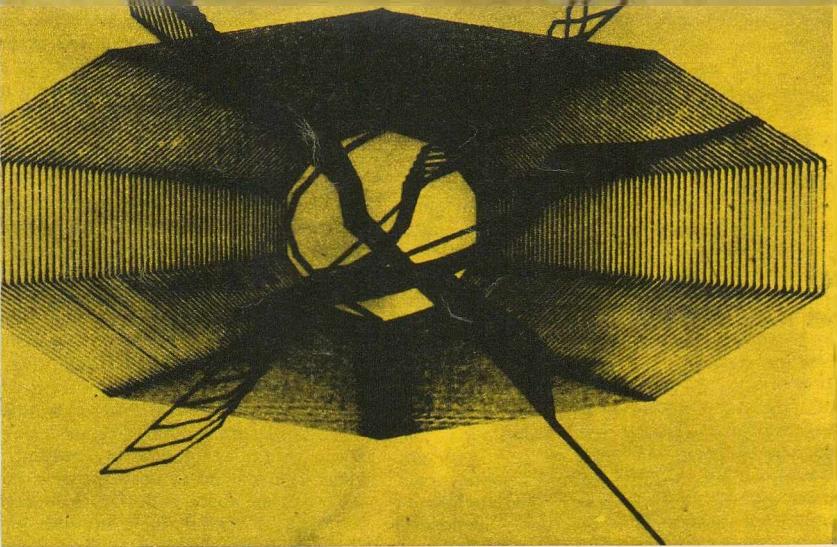
Dicționar: ENO, OBAN, TIU.

Nia Petre CHIRITE

(«Enigmistica junior» nr. 11 din 21 februarie 1948.)

Dezlegarea jocului PAJUL CUPIDOI apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) SINGURATATE — S. 2) ENOLITAR — T. 3) NO — SOLITUDE. 4) SARUTA — M — AL. 5) INEL — REN — O. 6) MIL — MIRI — RAC. 7) ELENA — A — RI. 8) N — NUD — TANTOS. 9) T — EROTIC — N. 10) AC — INAINȚA — MI. 11) LIAR — EXPRIM. 12) ADIO — NOE — A

O FILĂ LIPSĂ ÎN ISTORIA AVIAȚIEI:

aeroplano tăranului david ranta din macea aradului

Greu de crezut că un fapt de asemenea importantă, petrecut nu în urmă cu veacuri, ci prin 1912, să rămână uitat. Totuși așa a fost, m-am convins, și pînă la urmă am și înțeles de ce.

La începutul secolului trăiau în satul Macea, din apropierea Aradului, gospodarii David și Irina Ranta. Ei au avut șase copii: pe Pavel, David, Gheorghe, Ana, Maria și Petru. Dintre toți aceștia David s-a dovedit de timpuriu un flăcău deosebit de isteț și îndemnatic, harnic și ambicioz. Al treilea fecior, Gheorghe, a învățat prin școli și a ajuns avocat. Iată pe scurt povestea celor doi frați, așa cum am reușit să o reconstituim după o zi petrecută la Macea și după consultarea unor publicații vechi aflate la Biblioteca Academiei.

Intr-o zi, prin anul 1911, avocatul Gheorghe Ranta, aflindu-se în vizită la ai săi, ia spus frațui mai mare:

— Măi, Davide, tu stii face de toate. război, furcă cu roată, una-alta, orice vezi îndată meșterești cu mîna ta. Dar mașină de zburat dacă vedea, ai și face?

— D-apăi numă s-o văd mai întâi...

Și au plecat amândoi la Oradea și la Buda-pesta. Cind s-au întors în sat au adus cu ei și materialele necesare, iar David s-a apucat de lucru. Mai întâi a făcut un model la scară redusă, un avion propulsat de un motor cu gumi-lastic, ale cărui zboruri de probă l-au mulțumit pesemne, decareare în scurtă vreme a construit o mașină mai mare, care a fost dotată cu un motor adus de Gheorghe de la Buda-pesta. În vara anului 1912 au avut loc primele experimente aviatice; aparatul construit să desprindă de la sol și, după toate probabilitățile, David Ranta a întreprins mai multe zboruri, survolând comuna și împrejurimile. Din păcate, lipsa informațiilor orale și mai cu seamă a datelor de specialitate nu ne permite să apreciem durata zborurilor și altitudinea atinsă de micul vehicul aerian. Si aici e locul să spunem că despre întreaga aventură aeronautică, petrecută cu 62 de ani în urmă, am aflat întâmplător prin intermediul unei scrisori expediate pe adresa redacției noastre de către învățătorul Mircea Curtuțiu din Macea.

Din familia aviatorului tăran nu am mai găsit în viață decât pe cea mai mică dintre surori, văduva Maria Mihuț, în vîrstă de 70 de ani. Ea, își amintește cum taică il certă pe David și nu-l lăsa să lucreze acasă, «fără numă la hodaie» (dependință construită de gospodari în afara satului), și cum se minunau oamenii. Despre aeroplano și despre zborurile la care a asistat nu poate da amănunte; era abia o fetiță de 8-9 ani, de atunci a trecut atita vreme

și, în plus, mărturisește Maria Ranta, îi era atât de frică să nu-și vadă fratele căzînd și zdrubindu-se de pămînt că își astupă ochii. Puțini oameni au fost de față la zboruri; dintre aceștia, după spusele ei, nu mai trăiește nici unul. Mi-a mai spus apoi că David (care acum ar fi avut vreo 80 de ani) și Gheorghe au pierit în război.

O altă locuitoare a satului Macea, Saveta Mihuță (74 ani), are mai multe de spus. Familia ei avea hodeie în brazdă cu alde Ranta, și ea a văzut aeroplano zburînd peste miriști. Apăratul avea o înălțime ceva mai mare decît un stat de om (deci vreo 2 metri), lungime cam 5 metri și deschiderea aripilor tot atât.

Pavel Ranta are 62 de ani și este fiul fratelui mai mare al lui David, pe care l-a chemat tot Pavel. Firește, pe cei doi unchi ai lui aviatori nu-i-a apucat, însă l-a auzit de multe ori pe tatăl său povestind despre ei. David și Gheorghe Ranta, susține nepotul lor, s-au dus, probabil, în anul 1913, la Oradea și la Buda-pesta prezentându-și mașina de zburat.

La Biblioteca Academiei am găsit în nr. 29/1914 al revistei «Cosinzeana» din Orăștie, la pagina 427, fotografia lui David Ranta (aceeași fotografie am obținut-o și de la familia inventatorului), dar sub ea scrie: «Gheorghe Ranta, istețul flăcău din Macea, care a inventat aeroplano cel arătăm aci». Eroarea este evidentă și explicabilă: istețul flăcău a fost confundat cu fratele lui, avocatul. În aceeași pagină a apărut și fotografia pe care o reproducem mai jos și care reprezintă probabil mașina aparatului «în poziție pentru sforz», cum precizează revista.

Din păcate, textul din «Cosinzeana» vorbește foarte succint despre aeroplano tăranului Ranta. Aflăm totuși că mașina de zburat, construită și experimentată la Macea, a fost brevetată și medaliată la o expoziție din Buda-pesta pentru ideea originală a inventatorului. Originalitatea — ține să precizeze revista citată — ar consta în faptul că aparatul poate fi folosit și ca automobil, și ca luntre, și ca aeroplano, prin o simplă miscare de la cîrmă. Centrul lui de greutate e sub aripi, la fel ca la aeroplano lui Vlaicu.

Cam puțin și destul de neclar, desigur. Să nu uităm însă că în acele zile din iulie 1914 paginile ziarelor și revistelor erau pline de relatările ale atentatului de la Sarajevo și de comentarii asupra încordării ce domnea în Europa. Apoi a venit tăvălugul cumplit al războiului care l-a îngropat nu numai pe cei doi frați Ranta, ci și amintirea faptelelor lor.

Mircea FODOREANU

mai putin zgomot în țesătorii

de a deschide o expoziție cu desene prin intermediu unui minicalculator ic, dotat cu un dispozitiv înregistrator. tinăruilui matematician clujean Mihai u. În fapt, este vorba de reprezentarea unor funcții, calculatorul avînd posibilitatea de a-și manifesta fantasia mai cu seamă

atunci cînd este programat cu numere întâmpătoare. «Desenul» de sus cu linii, arabescuri și pete de culoare simetrice (imposibil de realizat manual) nu reprezintă altceva decît imaginea grafică a unei funcții cu două variabile reprezentate în proiecție izometrică și în coordonate cilindrice. Sau mai pe scurt $Z = \sin r$

impotriva poluării sonore se duce pe toate meridianele lumii. Aceasta, că bolile provocate de zgomot și vîsprezintă în ultimii cinci ani 17,1% din numărătoarele profesionale declarate și 84,3% calitatea îmbolnăvirilor provocate de vîsuri. La noi în țară legea privind protecția încadratorului prevede un ansamblu de măsuri a căror aplicare trebuie să asigure creația și îmbunătățirea calității mediului unei desfășurări a activității umane. Tocmai pe o astfel de coordonată se și cercetările efectuate în cadrul laboratorului pentru combaterea zgomotului de tutul pentru protecția muncii. Ele au îndeplinit drept temă de contract cu o linie din București care a avut ca obiectiv combaterea zgomotului la mașina fabricată la I.U.I.U.-Tg. Mureș tip 3.

cum se știe, în industria textilă mașinile constituie sursa cea mai puternică de vîsuri. Măsurările efectuate la tipul de pomenit mai sus demonstrează că zgomotul depășește limitele admise de republicane de protecția muncii. Înțelegând, s-a purces la lucru chiar dacă pro-

blema combaterii eficiente a zgomotului la mașinile de țesut cu suveiă se dovedea extrem de dificilă, mai ales că prin încercările efectuate au fost obținute pe plan mondial doar atenuări ale nivelului de zgomot de 5-7 dB pe componentă și 3-4 dB la nivelul global.

Rezultatele cercetătorilor români s-au dovedit mult superioare. Experimentarea soluțiilor de combatere a zgomotului au avut loc la Pitești la Fabrica de stofe «Argeșana». Ele au dovedit că cel mai mare zgomot il produce subansamblurile mașinii, adică suveica, pîcherul, sabia de lansare, camele de lansare, ramele ițelor, casetele și pîrghiile de la mecanismul de lansare. În consecință trebuiau găsite soluțiile cele mai eficiente. Modificarea acestor piese prin aplicarea unui întreg complex de măsuri a avut drept rezultat atenuarea sensibilă a zgomotului, care la ora actuală se situează sub limitele admise. Extrem de important este și faptul că soluțiile aplicate nu au efecte negative asupra productivității muncii și nu incomodează muncitoarele atunci cînd să fie nevoie să intervenă la mașină. Mai notăm faptul că noile dispozitive au un preț de cost extrem de scăzut.

idee-proiect-brevet

Răspuns la articolul:
«Si totuși se învîrtește», «Flacăra»
nr. 3/1974

cind profund asupra propunerii făcute de inventatorul Radu Apostolescu și supusă publice prin intermediu revistei «Flacăra» ajuns la concluzia că punerea ei în prezent să ruleze ideile generoase. Privește noua formă de organizare de tovarășul Radu Apostolescu, conștient fi bine să se plece de la următoarele considerente: 1) Sub auspiciile Institutului de creație științifică și tehnică să se organizeze o confație cu cei mai promiștori de creație tehnică, autori auten-

tici, cinstiți și care, totodată, au întîmpinat cele mai mari greutăți, fiind obligați să-și caute dreptate în sălile tribunalelor. 2) Pe lîngă atelierele centrale ale INCREST din București să se înființeze ateliere subordonate acestuia în anumite centre din provincie unde să se concentreze și să lucreze specialiști din zona teritorială respectivă. 3) Pentru unele prelucrări ce ar depăși mijloacele, posibilitățile din dotarea acestora, să se poată stabilii planuri de cooperare cu întreprinderi specializate. 4) Stabilirea personalului tehnic executant să se facă de specialiștii autentici recruti și verificări în acest sens.

Inginer Aurel GHILEA
strada Remus nr. 1 — Timișoara

aer pur în zona fabricilor de ciment?

cile de ciment constituie, după cum se știe, din sursele de poluare ale mediului săritor. O singură întreprindere modernă, de fapt, ce produce 400 000 tone de ciment pe an, ieșea degajă în atmosferă, atunci cînd își instalațiile de desprăuire, aproape 60 000 de pulberi. În prezent, fabricile noastre de ciment au instalații de filtrare. Cu toate acestea, în localitățile în zona căror se găsesc obiective industriale sătăchișă, afectate de poluare în aer. Poate fi băre complet sătăchișă, sursa de poluare? După doi ani de lucru de la laborator un colectiv de specialiști din Institutul de cercetări științifice pentru problema muncii, în frunte cu inginerul Grigore Iosif, ajuns la concluzia că problema ar putea fi soluționată. Ideea pleacă de la premisa că există filtre cu saci, aflate în interiorul fabricilor de ciment (mai sunt și filtre electrostatică, neficient). Cauza? Materialul în care sunt confectionați sacii destinați să fie mediul filtrant se deteriorează din cauza mecanismelor greioi de scuturare. Urmărind în loc să fie expediat prin saci în unde apoi să fie revalorificat, trebuie să se defecțe, direct în atmosferă. Plecind

de la acest impediment, colectivul de cercetători a creat o instalație cuprinzînd un «scuturător» cu vibrație pneumatică menit să nu mai afecteze țesătura sacilor-filtru. Acest utilaj oferă și condiții mai bune de întreținere a instalațiilor de filtrare ceea ce este deosebit de necesar în procesul de producție.

Un prototip al noului utilaj conceput de colectivul de cercetători a și fost experimentat într-o hală-laborator a Institutului de cercetări științifice pentru protecția muncii unde, funcționînd în condiții de fabrică, a dat rezultate deosebit de interesante: filtrele au reținut un procent de 99,99% din pulberi. Așadar, prin folosirea unui asemenea utilaj se întrevede posibilitatea reducerii gradului de poluare la un miligram de pulbere la fiecare metru cub de aer. Ceea ce reprezintă extremitatea de puțin. Ideea a fost recent înregistrată la O.S.I.M. (Oficiul de stat pentru invenții și mărci), urmînd ca într-un viitor apropiat, dacă va fi găsită bună, să fie brevetată și, bineînțeles, aplicată. Poate — cine știe? — datorită ei peste zonele în care se găsesc fabricile de ciment va pluti un aer pur.

F. URSEANU

Fotografia reproducă din «Cosinzeana», în fața sa se vădă macheta vehiculului aerian conceput și construit de David Ranta.

Constructorul aeroplano tăranului, tăranul David Ranta din Macea Aradului. În dreapta, avocatul Gheorghe Ranta, fratele inventatorului.

le aur a Braziliei, învingătoare la C.M. din Mexic. În rindul de sus, de la stînga la dreapta: Alberto, Leao, Brito, Joel, Clodoaldo, Marco Antonio; în rindul de jos: Jairzinho, Roberto, Pelé, Paulo Cesar. Din fotografie lipsește o singură mare vedetă, Rivelinho.

În prezentarea echipelor din II-a a turneului final al campionatului mondial cu actuala deținătoare a suprem.

BRAZILIA 500 000 jucători legitimați)

ARES LA CAMPIONATELE MONDIALE: Eliminată în primul tur; 1934: eliminată de Spania cu 1-3; 1938: învinsă în le de Italia cu 1-3, ocupă locul 3, cîști-4-2 meciul cu Suedia; 1950: pierde în 1-2 în fața echipei Uruguay; 1954: eli-în sferturi de Ungaria cu 2-4; 1958: primul titlu mondial, învingînd Suedia în 5-2; 1962: repetă performanța, învin-loslavia în finală cu 3-1; 1966: elimi-ni optimi, după 2-0 cu Bulgaria, 1-3 cu și 1-3 cu Portugalia; 1970: cîștigă a treia oară (întrînd în posesia ei defini-Cupa Jules Rimet, învingînd Italia în 4-1).

succese, nimici nu a uitat însă în Bra-între cele trei victorii ('58, '62, '70) a «naufriul Liverpool '66»; nimici nu i vedea cele trei mari absențe: Pelé, și Gerson.

e cei 22 jucători folosiți în ultimul european, numai 5 sunt din «vechea Rivelinho, Paulo Cesar, Clodoaldo, și Piazza. Nucleul de forță al selecțio-raziliene îl constituie mijlocașii, dintre nducătorul de joc, recunoscut și accep-coechipieri, este Roberto Rivelinho. enor. Nu cred că mai există vreun în agitata istorie a fotbalului, în care tor să cucerească așa de rapid lăuri și ca antrenor, așa cum a reușit Zagalo, puțin de 8 ani după ce imbrăca tricoul

ui mare fotbalist al tuturor timpurii-île, să retrăs din echipa Braziliei, să a repete rugămintă și insistență, însoțit în R.F. Germania foștil coechi-litate de cranicul Radioteleviziunii pe «rey Pelé» antrenindu-se pentru activitate.

cunoștință, gingeșul fundaș Petre Deselniciu. Minge trimisă de el, acum două etape, în geamul cabină unde cranicul Ilisei suferă cu demnitatea unui cotlet uitat pe cărbuni, mi-a răsunat în suflet precum trîmbilete lericronului. Iar sunetul păgubaș de fereastră făcută zob mi-a adus în conștiință, pe lîngă duioase amintiri din copilărie («Să vîl mîine cu bani și cu geam-giul; altfel nu mai pupi mingea, și strengurile!»), aburul acelei românce care începe astfel: «Din cioburi de iubire, zadarnic, draga mea...» Si, aducîndu-mi aminte această română, am strigat: evrika!

Pentru că aici stă tot clinciu în privința na-tionaliei de fotbal. S-a tras acum un an și ceva, cu o minge suggubeată (am numit campania anti-Angelo Niculescu, de care federația de specialitate s-a lăsat cam ușor intimidată) în-tr-un geam care, de bine, de rău, ne apără de vînt și ploaie (mă gîndesc la aversele de ridicol) și de-atunci se tot încearcă refacerea a ce-am avut și ce-am pierdut prin intermediul unei persoane a cărei unică și fixă idee este aceea că un geam spart se poate recompune dacă lipești muchie pe muchie cioburile rezultate din spar-gere... Fiind evident pentru oricine că așa ceva nu se poate, nu este oare mai firesc să nu persistăm în greșelă și — cum să spun? — să ini-vităm federația de fotbal să se prezinte la locul faptei cu geamgiul? Dar cu unul de meserie. Cu unul dintre aceia care umblă cu cristalul în spinare și cu diamantul în buzunarul de lîngă inimă... Eu unul, fire sentimentală, parcă-i și aud pitorescul strigăt profesional:

— Jamoore!

Să vină, aici, geamgiul!

Petre DRAGU

SĂPTĂMÂNA SPORTURILOR

DOI VOLEIBALIȘTI DE AUR de pe vremea voleiului românesc... de aur (ce să faci, nu căutăm nuanță și respectăm deopotrivă și voleiul de acum 10 ani, și aurul), Doina Ivănescu și Plocon Davila, s-au întîlnit simbătă trecută la Constanța în chip de antrenori adversari în derbiu decisiv al campionatului feminin. A cîștigat destul de net Rapidul, jucînd în maniera Rapidului care l-a avut cîndva pe Plocon jucător. Eugenia Rebac a fost un Ponova, Constanța Bălășoiu și Nicolau, Florica Fugigi și Pavel, și Martha Szekeli din Plocon. Am văzut — subliniem — în partida transmisă de la Constanța școala rapidistă de volei. Dîn păcate pentru ea, Doina Ivănescu a beneficiat de numai două voleibaliste în formă, Helga Bogdan, jucătoare-model în poziția surgerii anilor, și Emilia Stoian, Dinamo trebuind să se incline în fața unui atac cu mai multe «guri de foc», un atac adeseori necrăutator.

REVANŞA LA POLO, DINAMO ÎNVIN-GĂTOARE, Rapid învinsă. Condusă de unul dintre tehnicienii noștri care ridică preocupările și cunoștințele lui la cel mai bun nivel european — l-am numit pe antrenorul Anatol Grîntescu — Dinamo și-a întrecut tradiționala rivală pe ultima lungime, cu un gol înscris în extremis de un poloist cu nume rapidist clasic — închipuiți-vă — Răducanu!!!

HOCHEIȘTII LA UN PAS DE RETRO-GRADARE. După Ljubljana ne așteptăm ca hocheișii noștri să fie seve muștrului de funcționari care le fac planurile și le stabilesc obiectivele de performanță din birourile dumnealor. O fi ea săfîntă critica și ajută în majoritatea cazurilor, dar ce-ai fi să ne gîndim puțin la două mici amănunte pe care pretențioșii le cam uită în ședințe. Avem, de atâtia ani, numai două echipe (Steaua și Dinamo) mari și late la hockei? Avem, iar în privința patinoarelor, situația cum este? La fel de roă... Aten-ție deci la vorbe. Să nu le lăsăm să alunecă așa, în neșire, pe o gheăță cu care noi stăm, spre regre-tul nostru, destul de rău.

VALENTIN STĂNESCU DESPRE DOBRIN

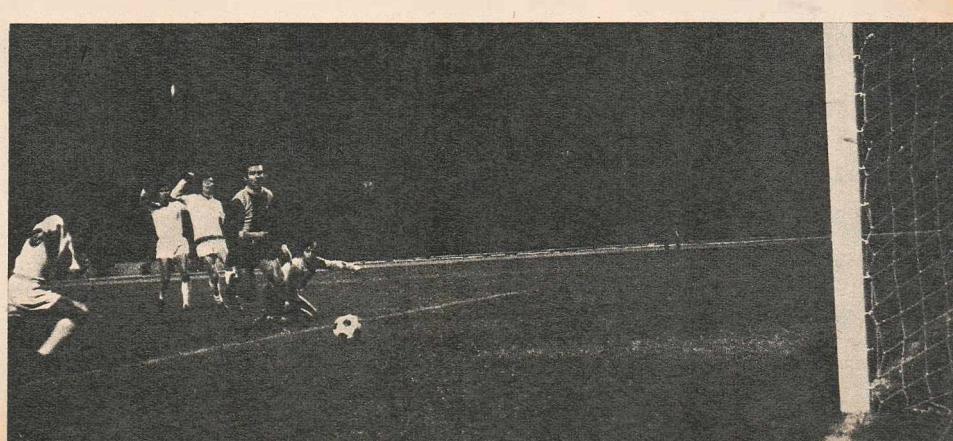
— N-am nimic cu Giică, mi-e chiar drag, dar el mi-a spus că nu poate juca în deplasare.

— Dacă și-e drag, de ce nu l-ai convins să joace? — Am văzut că numai el poate să le facă jocul celor-lăi?

— Păi dacă nu vrea, poți să-l obligi?

(Chiar așa o fi? Oare vorbind omenește cu Dobrin, apropiat, nu-o înțelege el că echipa

FOTO-DOCUMENT. Gojgaru în poziție clară de ofsa înaintea înscrierii primului gol dinamovist. O fotografie slujind exclusiv celor care n-au fost la meci, sau nu l-au privit

națională are nevoie de aportul său? La Guadalajara, după cite știm, piteșteanul ar fi jucat și într-un picior dacă ar fi fost introdus în echipă. Acum se face aceeași greșelă și se aduc alte explicații...)

PROTESTELE ȘI INTIMIDAREA. După ce a ridicat fanionul la un gol marcat de dinamovîști dintr-un ofsaid care se vedea și de la Oltenița, tușierul Gh. Micloș nu mai repetă gestul la un gol înscris în aceleași condiții neregulamentare de Gojgaru. Impresionat de protestele vehemente ale dinamovîștilor la primul ofsaid, tușierul Micloș — intimidat, speriat — să-lăsat condus de reacția arbitrului de centru care se și repezise spre mijlocul terenului, indicind gol. E adevărat că Limona s-a grăbit să-și răscumpere penaltyul neacordat la faultul în careu asupra lui Dudu Georgescu, dar tot atât de adevărat este că amintitul penalty a fost precedat de două faulturi de joc, Dumitache fiind faultat și faultind la rîndul lui în două faze imediat premergătoare. Oricum, cascada erorilor de arbitraj — noteate, să vezi și să nu crezi, cu 4 (patru) steli! — a avut o singură victimă, echipa studențească.

Un amânunt: spre cîstea lui, antrenorul reprezentativ, Valentin Stănescu, a taxat prompt și corect față primului gol dinamovist: ofsaid! Si Dumitache și Gojgaru se aflau în ofsaid.

RADIOTELECOMENTATORI FĂRĂ TU-TELĂ LOCALĂ! Se practică — afăram că din rațiuni de economie — delegarea radiotelecomen-tatorilor la partidele jucate pe terenul propriu al echipelor și al comentatorilor respectivi. Cu tot respectul pentru economie, nu putem ignora tutela — cu toate servitulile ei — la care este expus cranicul respectiv, așa cum nu putem, uneori, trece nici peste subiectivismul lui, care mai modifică, peici, pe colo, realitatea. Or, iubitorii sportului nu au nevoie de transfigurări, mai mult sau mai puțin motivate, ci au nevoie de datele reale ale fenomenului sportiv transmis. «Microbismul» este un lux privat, nu o obli-gație publică.

AMINATĂ 2 (DOI) ANI ȘI DOUĂ SĂP-TĂMÎNI, Plenara Comitetului federal al Federației române de fotbal s-a ținut, în sfîrșit, marțea trecută. Acoperită, parcă, de norul întunecat al decepcionan-ter campanii pre-München și astăzi se sub ultima impresie, deloc tonică, provocată de evoluția «pariziană» a reprezentanților noștri, plenara a plecat de la premise pe multe planuri nefavorabile și a ajuns la prea puține concluzii solide, dătătoare de speranțe. Fără îndoială că nivelul adeseori scăzut al lăruilor la cuvînt — bogate în cuvînte și sărăce în idei — nu putea avea darul să fertilizeze o ședință care, mai ales pînă la sosirea în sală a președintelui F.R.F. (absent la prima jumătate a ședinței), a evadat adeseori în zone periferice ale activității fotbalistice, în probleme cu totul secundare.

Cu atît mai stridentă a apărut, în aceste condiții, lansarea obiectivului — în timp nedefinit — a fotbalului nostru, obiectiv care vizează, nici mai mult, nici mai puțin, decît lupta pentru dobândirea locului întîi în lume! Raportat la cel mai recent examen susținut de fotbalistii noștri, examen pierdut în fața unei echipe (a Franței) situată cam pe treapta a 25-a a valorilor fotbalistice moniale, obiectivul anunțat li s-a părut multora, prin caracterul său aberant, de domeniul fabulei...

Realist și convingător, președintele F.R.F., Mircea Angelescu, a corectat ceea ce se mai putea corecta din vorbele emise de alții cu ușurință, angajîndu-se, — «nu în numele unui entuziasmat gratuit, ci plecind de la nevoile și posibilitățile reale ale fotbalului românesc» —, împreună cu organismul sportiv pe care-l conduce, la munca susținută, la depunerea unor eforturi mult sporite față de trecut. Deși intervenția sa ne-a dat, pe alocuri, senzația unei singularități de opinie, am reținut hotărîrea președintelui F.R.F. de a îmbunătăți considerabil activitatea în fotbalul românesc, începînd cu pepinierele de jucători, cu copiii, cu tineretul. Venind vorba de tineret, notăm cu nedumerire o absență organizatorică absolut nemotivată. Deși în conducerea federației au fost cooptați trei noi vicepreședinți (numărul acestora ridicîndu-se acum la şase), nu există pînă la ora astă nici un vice-președinte care să reprezinte — de drept și de fapt — tineretul, U.T.C.-ul. Or, fotbalul românesc înseamnă azi — în primul rînd — tineret și tinerete. Iar la old-boys nu avem, tovarăși, campio-nat; în schimb avem, nu ne putem plinge, destui reprezentanți ai vîrstei în organismele conducă-toare ale fotbalului.

Marius POPESCU

pe micul ecran, aceste două categorii de spectatori fiind încredințate de poziția «față din joc» la care arbitru Limona a închis ochii.

Fotografie de Em. TĂNJALĂ

CONFEX®

Întreprindere de
comerț exterior,
Bd. Armata Poporului
nr. 7,
BUCUREȘTI
Telefon 31 37 51
Telex 011-195

Suple, ușoare, la
prețuri accesibile,
confețiile vândute
de **CENTRALA
INDUSTRIEI
CONFEȚILOR
BUCUREȘTI** îm-
bogătesc gardero-
ba dumneavoastră

ce aş fi vrut să îi spun - procurorului Vasile Tentea -

neori — îmi spunea prietenul meu, procurorul — o senzație ciudată și rămâne în tine un amar. Ai impresia că tot ceea ce faci cele întimplări seamănă cu o penitabilitate a faptelor, că ai venit, cu interești de om al legii, atât de tîrziu, trist de tîrziu. De dreptate, desigur, necesar și legitim, poate schimbă nimic din cursul ireversibil ei consumate stupid. Poate doar dacă s-ar ai mult despre asemenea întimplări, dacă oasătarea lor măcar altă ar învăța ceva, oară, zic, dacă înțelegerea tragediei acestei da de gîndit altora care s-ar afla în situații poate atunci, totuși...

aci, de aceea m-am chemat, să scriu... să scriu despre fata aceea frumoasă, Rodica, era blondă, cu ochii mari, bărbatii încapul după ea pe stradă, fiindcă, îți sună, buișoarul de frumoasă. Chiar și atunci, văzut-o la morgă, înainte ca medicul să autopista, era dureros de frumoasă, atât deasă încît moartea ei, mai exact frumusețea un act de acuzare parcă mai presus de tot și întimplă.

A e dosarul, mi-a spus prietenul meu acoperă cu palma cu un gest de parcă ar fi vrut să nu existe; acesta e dosarul: citeva despre viață ei scrise la introducerea condei trimisă în judecată, apoi faptele.

Citeva cuvinte despre viață ei. Mergă spre școală pe același drum, nulți ani o întîlnesc dimineață. Îmi spunea înăun. Ișii ducea tîrind serviciu, ținută doar olt; uneori venea plîngind bă că au tras-o le codiție, ba că au bătut-o cu zăpadă.

Începusă să-și ducă serviciu cumva mai la piept, începusă să meargă mai agale, e deci dominoară, se pare că își dădea de frumoasă se făcuse și îmi zimbea spus: «Bună dimineață».

De atunci ar fi trebuit să îi spun că viață dar, cel mai frumos dintre darurile pe care o primi, că e un dar pe care îl primim numai că dată, și că în este cuprins un univers, cu înunătări copilarie, cu toate intrebările și înereții, cu toate culorile florilor și ale cu toate tainele noptilor, cu toate bucuriile țile, cu toate speranțele, cu toată înțeleptanța, cu tot sensul efemerității noastre, tot de încărcată de sensuri tocmai pentru că era prin vremii rămîne goală dacă nu sună sens, că, dincolo de orice, trebuie să țezești dar și să-l înfrumusești. Altfel, nu răm.

În sfîrșit liceului cind l-a cunoscut pe el, înțeau douăzeci de ani, el, inginer, matur, e casatorit, cumpănat și calculat, ea plină deitatea și gingășia anilor, de sensibilitate ascăză și de freamătuș primăie iubiri.

Desigur, a continuat prietenul meu, am trimis în judecată pe cei trei și ne rămîne să veghem să primească o dreptă și aspiră pedeapsă, conform legii.

Mai întîi pe el, pe inginerul Bolea Marcel, care ne-a spus totul, fringindu-și mîinile, care ne-a spus că regretă și nu am motive să nu îl cred, dar și regretul său e tardiv.

Apoi, cei doi tipi din București. Georgescu Traian de la Întreprinderea pentru instalații, având de orice cîștig necinstit, având partea lui din «afacerea», intermediind și punind locuința lui la dispoziția medicului. Și, în fine, Popa Mihail (specialitatea: medicină generală), angajat la un dispensar din Drumul Taberei, omul care pentru cîteva mii de lei a schimbat nobila misiune de ocrotitor al vieții și sănătății oamenilor în aceea de educător al morții.

Și, dacă nu i-am putut spune fetei aceleia frumoase că ar fi trebuit să aiă tăria să răspundă «nu» aceluia plan al iubitului ei, să aiă curajul să înfrunte viață chiar dacă ar fi rămas singură cu un copil, dacă nu i-am putut spune, ziceam, că dincolo de stupide prejudecăți, faptul că acel copil s-a născut în afara căsătoriei nu însema că nu avea același drept la viață, că nu i-ar fi putut aduce fericire, dacă nu i-am putut spune că măcar în ultima clipă, adică atunci cind moartea mai putea fi opriță, trebuie să-și salveze viață, dacă nu i-am putut spune toate acestea, scrie-le, scrie-le în numele meu, ca toți cei care vor citi să se gîndească!

Emil POENARU

bill dă sfaturi

îl de atîta hoinăreală prin vestul California îl se oprește tîrziu, către, miezul noptii, unei case arătoase. Tarear vrea să dea, și, o lovitură. În ultimele zile nu s-a putut aproape nimic altceva decât cu o oboseală simțită pînă-n oase.

Sropicie de intrarea principală a casei. Predein obișnuință, încercă grijuilu clanță. Nici nu apăsa bine și ușa se deschide. Înge ușor spre interior, mirindu-se cum cineva, în California, să-și lase ușa casei în tocul noptii. «O fi cumva vreo cursă?» — eabă Bill. După cîteva clipe de chibzuiulă, nuintru. Nu aprinde lumina. Atît cît intra

lată, citește declarațiile acestor doi martori și te rog să reconstitu scena. Sînt la restaurant, mai multe perechi, domnul inginer și suror pe sine, poruncitor, și cere să facă și lucruri oarecum umilitoare, e îl ascultă, credincioasă și supusă, dar ochii îi sunt umbriți atunci cind el glumește, da, «glumește», spunindu-i: «Vezii că dacă nu, nu mă mai căsătorești cu mine!»

Rodica se plingea surorii ei — confesoare în toate tainele sale — că nu mai poate ascunde că este gravidă și că îi este groază de momentul în care părinții vor afla aceasta, în locul vestit mult așteptate a cererii în căsătorie.

Începeră să mijloacește speranțe în sufletul ei. Părea mai atent cu ea, mai curtenitor, și într-o zi, cind el-i spus că are să-i comunice o taină, ea a tresărit, s-a îmbujorat, a așteptat cu răsuflarea opriță, în sfîrșit, cuvintele acelea; dar era vorba de cu totul altceva. Era pregătită să rostească acel cuvînt «da», să îl rostească cu tot sufletul, dar acum se prăbușise ceva în ea, se frînsese o speranță, un vis, o frumusețe și, mai mult mecanic, buzele i-au rotit cuvîntul acela — «da» — și s-a lasat în voia lui.

A dus-o la București, a văzut discuții șoptite cu un individ ciudat, cu vorbă răstîcă, scurtă, cu gesturi și priviri obraznice; își amintea bine obraznicia privirii lui, apoi l-a văzut pe el discutînd cu același tip respingător la braseră «Ambasador». Apoi o nouă călătorie la București, a apărut un alt tip, căreia i se spunea medic, i-a făcut injecții acelea, i-a prescris cîteva antibiotice și a plecat grăbit, fără a uita însă să ridice mîile de lei «lăsate» pe un fotoliu de către iubitul ei.

Ajunsă la Brașov, s-a simțit tot mai rău. Avea febră mare, frisoane, o încercă senzații ciudate, se simtea vinovată față de îngrijorarea părinților și a surorii ei; cind inchidea ochii și revenueau în minte figura tipului acela cu privire obraznică și disprețuitoare care șoșotea cu omul iubit, a celuilalt, grăbit și la fel de obraznic, și o imensă tristețe o facea să nici nu mai dorească să se facă bine.

Stătea de unde provine starea ei de infecție generalizată, durerile, febra, știa, și a ascuns și după ce a fost internată în spital. Abia cind medicii s-au constituit într-o comisie pentru consult general au aflat, dar era prea tîrziu.

Înțelegi, eu păstrease «tainea» cu prețul vieții ei, preț pe care l-a și plătit, pentru a-și ocroti iubitul... Știi, mă gîndesc, privind copertele acestui dosar, că de aș fi putut i-aș fi spus că nu merită, că iubirea ei nu trebuie să fie oarbă, că nu trebuie să situeze mai presus de viață ei evenualele nelăcerări care le-ar fi adus iubitului ei afilarea adevărului, că nu merită să sacrifice viața ei pentru cel care i-a furat-o pe sa. Da, i-a furat fericirea prin comportarea lui... și multe aș fi vrut să-i spun, dar, după cum vezi, e foarte tîrziu.

Desigur, a continuat prietenul meu, am trimis în judecată pe cei trei și ne rămîne să veghem să primească o dreptă și aspiră pedeapsă, conform legii.

Mai întîi pe el, pe inginerul Bolea Marcel, care ne-a spus totul, fringindu-și mîinile, care ne-a spus că regretă și nu am motive să nu îl cred, dar și regretul său e tardiv.

Apoi, cei doi tipi din București. Georgescu Traian de la Întreprinderea pentru instalații, având de orice cîștig necinstit, având partea lui din «afacerea», intermediind și punind locuința lui la dispoziția medicului. Și, în fine, Popa Mihail (specialitatea: medicină generală), angajat la un dispensar din Drumul Taberei, omul care pentru cîteva mii de lei a schimbat nobila misiune de ocrotitor al vieții și sănătății oamenilor în aceea de educător al morții.

Și, dacă nu i-am putut spune fetei aceleia frumoase că ar fi trebuit să aiă tăria să răspundă «nu» aceluia plan al iubitului ei, să aiă curajul să înfrunte viață chiar dacă ar fi rămas singură cu un copil, dacă nu i-am putut spune că măcar în ultima clipă, adică atunci cind moartea mai putea fi opriță, trebuie să-și salveze viață, dacă nu i-am putut spune toate acestea, scrie-le, scrie-le în numele meu, ca toți cei care vor citi să se gîndească!

Obosit peste măsură, lui Bill îi vine o idee. «Ce-ar fi să dorm puțin pe divan? Loc e destul. Apoi, femeia este dusă într-ale somnului. Lui Bill astăzi îl trebuie idea, și imediat trece la acțiune. Cine nu-l cunoaște cît e de hotărât?

Vrea să se culce îmbrăcat. Privind asternutul îmăculat se gîndește că ar fi prea de tot. Se dezbracă și se aşază pe divan. În cîteva minute, adorme adînc. Un vis frumos îl îndulcește somnul. Se facea că devinește om de treabă. Se afla în căminul lui cald și nu mai trebuia să «muncească» hojnărind după mici lovitură. Scăpase de hărțuala de cîine la care îl impinsaseră viața grea pe care o ducea și lumea din jurul lui.

Cind tocmai încerca să se convingă în vis că el este de-acum altul, îl treziră tipetele îngrozite ale unei femei. Iute la minte și ager în mișcări, Bill își aduse imediat aminte unde se află. În timp ce femeia striga «ajutor, ajutor», Bill observă că era zîuă de-a binele. Duce degetul la gură cu discreție și se adreseză în soaptă femeii lîngă care dormise:

«Ssst... vă rog să tăceti. La ce bun tipatul? Vă spun singur cine sună. Bill, Bill, hoț de meserie».

«Ajutor, ajutor», strigă din nou femeia. Negăsind înțelegeră, Bill o prinse în brațe, îi astupă gura cu palma și îi ordonă să tacă. Îi desface cămașa de noapte și îi leagă mîinile la spate, imobilizând-o.

Îl spune apoi să nu mai scoată un sunet. Se duce la telefon, formează un număr și ordonă «unu amic» să vină cu mașina lîngă casa în care se află. După cîteva momente, camionul apare și se oprește vizavi. Bill îl spune din nou femeii, care nu mai pricepe nimic, să nu miște sau să tipte. Îl reamintește că el este hoț și să nu-i fie teamă că nu i se va întimpla nimic. Cotrobăiește prin cameră, ia toti banii lichizi, cîteva inele, brățări de aur și ce mai găsește. Odihnă și oarecum satisfăcut de «afacerea», se îndreaptă spre ușă. Se gîndește o clipă s-o dezlege pe victimă, dar se răzgîndește. Din ușă se întoarce spre divan și vede femeia speriată pe pat. Nu și poate stăpini admirarea și-i zice:

«Ești frumoasă, foarte frumoasă. Nu pot însă întinză nici o clipă. Ti-am spus doar că sună hoț de meserie și, uitindu-se la ceas, repetă: nu pot întinză nici o clipă. Te previn totuși să nu zbiери sau să telefonozi la poliție pînă nu auzi zgromotul camionului care mă va duce departe».

Deschide ușa și ieșe. După cîteva pași își aduce aminte ceva. Se întoarce brusc către femeie și-i spune:

«Înainte de a pleca, un sfat bun: Nu mai lăsa deschisă în tocul nopții. Cu altcineva s-ar putea s-o pătești mai rău».

lovitura de cobra

Prima victimă a fost Tina Smith, în vîrstă de 32 de ani. În timp ce aștepta autobuzul într-o stație de pe bulevardul Geary din San Francisco, un individ a coborât dintr-un Cadillac negru, i-a desărcat două gloante în piept și a plecat în același automobil. Trecuseră doar zece minute și la 8 blocuri mai departe de locul primei crimi cade Vicent Wollin, de 69 de ani, răpus de trei gloante trase din spate. După două ore moare, pe Market Street, John Bambie, lovit de două gloante. Mai trec 35 de minute și poliția descoperă o altă victimă a gloantelor, Jane Holly, de 45 de ani. După o jumătate de oră moare Roxane McMillan, de 23 de ani, mama unui băiețel de 4 ani. Cineva îl trăsesă două gloante în spate pe cind urca scările să intre în casă. Despre aceste întimplări am mai relatat cu cîteva săptămâni în urmă, dar le reamintim cîțitorilor pentru ca ei să poată urmări desfășurarea ulterioară a evenimentelor.

Deci, cine este acest cineva? Nu se știe. Ceea ce se știe cu precizie este doar faptul că în acea zi de februarie, cind au fost săvîrșite toate cele cinci crimi, locuitorii orașului San Francisco trăiau un «cosmar urban» alimentat de imaginea «omului cu pistolul». Un psihopat? Cine știe?! Poliția n-a descoperit nimic. Inspectorul șef al poliției, Charles Barca, nu poate declară decât că sună «căutare de psihopati». El deține mărturia unei tinere care a scăpat, ca prin minune, de gloantele ucigașului.

— Avea o privire stranie, spune ea. Se uită și simteam cum privirea lui trecea prin mine.

Un bancher, îngrozit de aceste omoruri fără sens, afirmă:

— De cîte ori merg pe stradă mă uit peste umeri pentru a vedea dacă se apropie de mine vreo mașină.

Crimele prea dese din golful San Francisco pun la grea încercare profesională pe polițiști. Să existe oare legătură între aceste crimi și cele săvîrșite de «Grupul Simbionese», învinuit de cel puțin două crimi săvîrșite în golf? Prima este uciderea, în noiembrie anul trecut, într-un loc de parcare, a lui Marcus Foster, superintendent negru al școlii publice din Oakland. Făptușii au măngurisit în «comunicatul nr. 1», dat publicității, că fac parte din «Grupul Simbionese». În comunicatul ei anunțau că victimă a fost gasită vinovată de participare la crimele săvîrșite împotriva copiilor școlilor din Oakland. A doua crîmă, săvîrșită la sfîrșitul lunii februarie, a fost anunțată prin «comunicatul nr. 2», difuzat de postul de radio din Berkeley în care vorbeau de răpirea studentei Patricia Hearst. În vîrstă de 19 ani.

VREMEA ÎN SĂPTĂMINA VIITOARE

zile de vară prematură

În săptămîna de la 7 la 14 aprilie începe cea mai frumoasă sărbătoare a primăverii: înfloritul pomilor. Acest mărășt fenomen al naturii se produce mai întîi în Cîmpia Banatului și valea Dunării, unde se acumulează cantitate de căldură necesară pentru accelerarea circulației sevei și spargerea mugurilor florali, ce are loc într-o dimineață caldă și umedă. Deodată, ca la o comandă, înfloresc întîi caișii, ciresii, vișinii, apoi prunii, perii și merii în culori ce variază între verzu, alb, alb-roz și roz. Colorarea livezilor din celelalte regiuni ale țării se produce cu o întîzire de 3-4 zile la fiecare

100 de kilometri spre nord și la fiecare 120 de metri de creștere a altitudinii. Pe platourile ce privesc spre sud și sud-vest pomii înfloresc cu cîteva zile mai înaintea celor din vîî. Anul acesta înflorirea va fi grăbită de un val de aer de origine nord-africană, ce se va extinde peste sud-estul Europei, influențînd și ținuturile noastre, unde temperatura va urca pînă la 21° în Maramureș și pînă la

28° în Cîmpia Dunării și Banat.

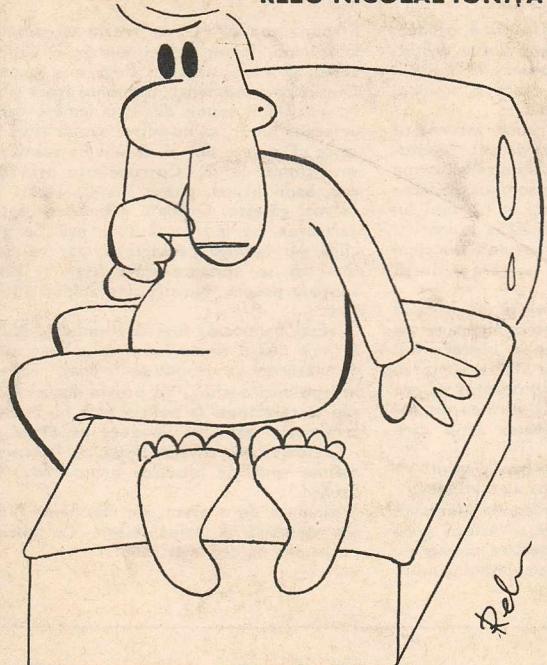
La 7-8 aprilie, un front de ploi pătrunzînd în spațiul țării va determina înnorări pronunțate, intensificări ale vîntului și ploi de scurtă durată, avînd mai mult un caracter local și care în parte de nord-vest a teritoriului vor fi însoțite și de fenomene electrice. Temperatura va scădea în Transilvania, unde nopțile vor fi reci și cu brumă.

Între 9 și 12 aprilie vremea se va încălzî anomal, luind pe alocuri în regiunea de cîmpie caracteristici de vară. Cerul va fi variabil, cu însemnări predominante. Vîntul se va intensifica temporar.

La 13-14 aprilie australul intensificindu-se în toată țara va aduce cu el și un front de ploi locale, cu înnorări mai accentuate în nordul și vestul teritoriului, precum și în zona de munte, unde ploile vor fi mai abundente. Temperatura va scădea în Transilvania și nordul Moldovei, unde se vor semnala valori minime sub zero grade.

TOPOR

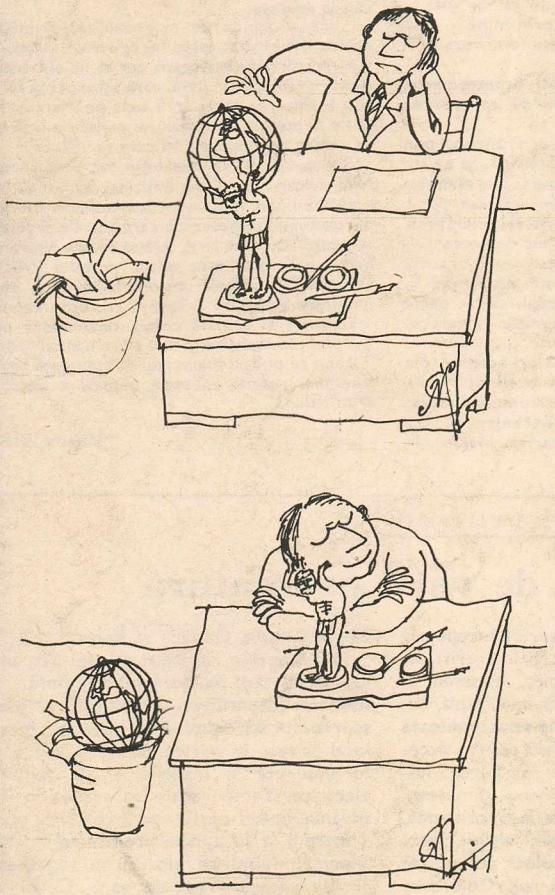
RELU-NICOLAE IONIȚĂ

ADRIAN ANDRONIC

CRĂITĂ MÎNDRĂ

Acest număr al revistei noastre s-a tipărit într-un tiraj de 130 000 exemplare.

Redactor șef : ADRIAN PĂUNESCU

racul

IVAN KANEV

FOAIE SĂPTĂMÎNALĂ DE AVANGARDĂ 7

AFURISIME

Cind am auzit că paralizează mi-am imaginat că transformă în parale tot ce atinge...

În viață sau te descurci, sau îți rupi lanțurile!

Innegrim, înnegrim hirtia. Uneori, am senzația că e căruntă, și o cănesc.

Nu ne-ar păsa că «NU» detine supremătia dacă «DA» ar avea drept de veto.

Nu, doamnă, micuții niponi nu se nasc prin harachiri.

Nesătul nu crede flămindului.

În genere, din anonimat se ieșe cu picioarele înainte.

Copia e oricum mai fidelă decât originalul.

Progresul operează și asupra sabloanelor.

Alungată de pretutindeni, doar plăcile cred că se distrează.

Să n-ajungi să lupți pentru libertatea de a avea cazier.

Toamna e cel mai frumos anotimp. S-o alegem miss Primăvară.

Tudor VASILIU

LEGENDE FĂRĂ DESEN

*
Tutunul este o otrăvă care ucide incet-incet. Cine se grăbește să ia arsenic.

*
Vaca este un animal ale căruia picioare ajung pînă la pămînt.

*
Ce timpuri! Pînă și fabricile de medicamente poluează atmosfera.

*
— Relaxați-vă, am mai făcut azi nouă operații, statistică vă e favorabilă...

*
Centaurii dorm în grajd sau în pat?

*
Ati văzut vreodată o femeie căsătorită cu un bărbat prost numai pentru că acesta are picioare frumoase?

*
Soția mea dorea să botezăm copilul Andrei. Mie mi-ar fi plăcut să-l cheame Vlad. Pînă la urmă am botezat-o Magdalena.

de la HA la Z

*
Se ia o monedă de un leu, se perforează și se vinde ca nasture, cu trei lei...

*
Auzi, dragă, el două mii pe lună, ea două mii, mai vînd și sticle de vreo două mii și tot se pling!

*
În materie de gust caută să ai un dezgust foarte sigur.

*
Nu acuza oglinda că n-a reflectat destul înainte de a te oglindi.

*
— Scuzați-mi curiozitatea, de ce trageți mereu soara astă după dumneavoastră?

*
— Dar nu e drăguț! Il cheamă Bozo și am dat o groază de bani pe el.

*
— Împrumută-mi două sute.

*
— Regret, nu am la mine.

*
— Dar acasă?

*
— Mulțumesc bine; pe soacra-meă o supără nițel reumatismul...

IVAN KANEV

Pila și stampila

GLUMĂ DE... 2 APRILIE!

Fotografia alăturată și explicația ei au apărut în ziarul «Steagul roșu», în ziua de 2 aprilie. Să fi fost o păcăleală întîrziată? Oare îi va priji autorului o astfel de glumă?!

Partida de rugby dintre cele două echipe din județul Ilfov, S.N.O. și Dunărea Giurgiu, a oferit un spectacol la... concurență cu meciul de fotbal S.N.O. — Progresul. Oare i-a priji rugbiului o astfel de concurență?